

MINISTERSTVO FINANCÍ
Odbor Provoz ICT
Oddělení Informační podpora a knihovna

Finanční a ekonomické Informace

Dokumentační bulletin MF

Přehled dokumentovaných článků,
knih a dalších informačních zdrojů

7/2024

Červenec

**Finanční a ekonomické
INFORMACE**
Dokumentační bulletin MF
**Přehled dokumentovaných článků,
knih a dalších informačních zdrojů**

Vydavatel:

Ministerstvo financí,
odbor Provoz ICT
Oddělení Informační podpora
a knihovna

IČ 00006947

Technická redakce:

Mgr. J. Machonský

Redakční rada:

Mgr. J. Benda, Ing. Mgr. T. Dudáčková,
Bc. I. Janoušková, Mgr. M. Lukeš,
Mgr. J. Machonský, PhDr. L. Tvrdá,
Mgr. E. Vaňová

Evid. číslo periodického tisku:

MK ČR E 18634

Identifikační číslo ISSN: 1804-7262

Redakce:

Letenská 15, 118 10 Praha 1
Tel.: 257 042 588
e-mail: knihovna@mfcz.cz

Distribuce:

Ministerstvo financí,
odbor Provoz ICT,
odd. Informační podpora a knihovna,
Letenská 15, 118 10 Praha 1
Tel.: 257 042 588
e-mail: knihovna@mfcz.cz

Číslo odevzdáno do tisku 13. 8. 2024
Vychází 1x měsíčně, zdarma

Elektronický archiv:

[https://knihovna.urad.mfcz.cz/
bulletin.php](https://knihovna.urad.mfcz.cz/bulletin.php) (intranet)

[http://www.mfcz.cz/cs/o-ministerstvu/
sluzby-verejnosti/odborna-knihovna/
dokumentacni-bulletin](http://www.mfcz.cz/cs/o-ministerstvu/sluzby-verejnosti/odborna-knihovna/dokumentacni-bulletin) (internet)

Do čísla přispěli:

Ing. Mgr. T. Dudáčková,
Bc. I. Janoušková, Mgr. M. Lukeš,
PhDr. L. Tvrdá, Mgr. E. Vaňová

Vážení čtenáři,

předkládáme Vám červencové číslo dokumentačního bulletinu Finanční a ekonomické INFORMACE. Nabízí jako obvykle souhrn nejnovějších odborných článků, knih a jiných informačních zdrojů vztahujících se k problematice Ministerstva financí a jeho resortu.

Čína jakožto jedna z největších světových ekonomik prostřednictvím iniciativy Nová hedvábná stezka rozšiřuje svůj mezinárodní vliv, zejména v oblasti infrastruktury. Iniciativa je především ze strany vyspělých západních států kritizována jako netransparentní a neberoucí ohled na environmentální a sociální dopady v cílových zemích. Počet zemí s úvěrem od čínských bank stoupá i přes fakt, že je Čína obviňována z tzv. „diplomacie dluhové pasti“, kdy půjčky poskytované na infrastrukturní projekty, nejsou cílové země schopny splácet, a následně ztrácí kontrolu nad svými strategickými aktivy. Zda je „diplomacie dluhové pasti“ skutečně záměrem Pekingu, nebo jen čínská vláda využívá příležitosti, se snažíme dopátrat v přehledovém článku s názvem „Čínská politika dluhové pasti – strategie, nebo chiméra?“, který shrnuje komentáře ze světového tisku.

Věříme, že Vás pravidelný přehled nových informačních pramenů zaujme. Rádi Vám zajistíme plné texty článků i požadované knihy.

Mgr. Jiří Machonský

člen redakční rady

Texty publikované v tomto bulletinu nevyjadřují názor redakce ani nejsou oficiálním stanoviskem Ministerstva financí. Uvedené informace odrážejí aktuální trendy a komentáře v odborné literatuře.

AKTUALITY

V červenci byla Evropskou komisí zveřejněna zpráva **An Assessment of the Euro Area Fiscal Stance**, viz: https://economy-finance.ec.europa.eu/publications/assessment-euro-area-fiscal-stance_en. Text analyzuje nastavení fiskální politiky eurozóny od r. 2020, tj. impuls, který národní rozpočty a rozpočet EU poskytují ekonomice eurozóny od pandemie.

Publikováno na webu MF

18.7. byla uveřejněna na webu MF **Zpráva o činnosti Finanční správy České republiky a Celní správy České republiky za rok 2023** Viz: <https://www.mfcr.cz/cs/dane-a-ucetnictvi/dane/danove-a-celni-statistiky/zpravy-o-cinnosti-financni-a-celni-sprav/2023>

Monitoringy tisku

Pravidelný speciální monitoring za období 1. 7. – 31. 7. 2024 se tentokrát věnuje tématu:

Nové jaderné bloky

Byl zpracován z tištěných médií, televize, rozhlasu a internetových serverů a naleznete jej včetně archivu starších monitoringů v sekci Monitoring médií na adrese:

<https://knihovna.urad.mfcr.cz/monitor.php>

O B S A H

Podrobně k tématu.....	4
Čínská politika dluhové pasti – strategie, nebo chiméra?	4
Dokumentace českého a zahraničního tisku.....	9
Daně.....	9
Ekonomické vědy. Ekonomie	20
Finance. Bankovníctví. Měnový systém.....	21
Hospodářská situace a politika. Řízení. Výroba. Služby. Ceny	26
Informatika. Počítače.....	28
Mezinárodní hospodářské vztahy a integrace	29
Obchod. Cla. Mezinárodní finance	30
Podnik a podnikání	33
Pojišťovnictví. Sociální péče	33
Pozemky a nemovitosti. Bytové hospodářství	34
Práce. Zaměstnanci. Zaměstnavatelé	35
Právo.....	39
Statistika. Demografie. Sociologie	42
Účetnictví	42
Veřejná správa	43
Veřejné finance. Rozpočet.....	46
Životní prostředí	49
Ostatní	49
Přehled nových knih.....	57

Čínská politika dluhové pasti – strategie, nebo chiméra?

Mgr. Martin Lukeš

Oddělení 5904, Informační podpora a knihovna

Čína patří mezi největší ekonomiky světa s odpovídající rolí na mezinárodních finančních trzích. Diplomatický a politický vliv je prosazován i prostřednictvím hospodářského, obchodního a finančního sektoru. Jedním z konkrétních prostředků uplatňování tohoto vlivu se stala iniciativa Nová hedvábná stezka¹, představená čínskou stranou v roce 2013. Jedná se o realizaci obchodní a finanční strategie s cílem vytvořit protiváhu euroatlantickému obchodnímu prostoru prostřednictvím obchodních tras a souvisejících investic zejména v oblasti infrastruktury. Takřka megalomanský projekt od počátku provázely koncepční nejasnosti, terčem kritiky se pravidelně stávala i realizace jednotlivých projektů kvůli jejich netransparentnosti, nedostatečným ohledům na environmentální a sociální dopad v cílové zemi a způsobu financování ze strany čínských rozvojových bank. Kritiku a nedůvěru v převážné části západních zemí také budí související šíření politického vlivu.

Charakteristickým rysem projektů je realizace staveb čínskými stavebními firmami, především ale jejich financování, které zajišťují tzv. „policy banks“ – banky zřízené v polovině devadesátých let čínskou vládou se záměrem implementace vládní ekonomické politiky na vnitrostátní i mezinárodní úrovni. Banky, financované převážně emisemi dluhopisů nebo půjčkami od Čínské lidové banky (People's Bank of China, čínská centrální banka), jsou zaměřeny na specifické oblasti: Export-Import Bank of China (Exim Bank of China) působí především v oblasti zahraničního obchodu a financování zahraničních projektů, China Development Bank se orientuje zejména na domácí rozvojové projekty a těžiště Agricultural Bank of China pak leží v zemědělství a souvisejících odvětvích. Jmenované banky jsou zcela vlastněny státem, který současně kontroluje personální složení jejich vedení, a jsou přednostně kapitalizovány PBoC. Shodně jsou uplatňovány k financování projektů, které by nebyly atraktivní pro obchodní banky, či projektů, které se vymykají jejich kritériím pod podmínkou přijetí opatření k redukcí rizik platební neschopnosti na protistraně, a na mezinárodní úrovni tak využívají své státní zázemí jako konkurenční výhodu.

(Třetí) svět jako čínský dlužník

Celkový objem čínských půjček, poskytnutý zahraničním subjektům (soukromým i státním), je v přesné výši zejm. kvůli nezveřejňování statistik čínskou stranou neznámý. Řada studií, založených na analýze volně dostupných zdrojů přináší alespoň částečné vyčíslení. Studie S. Horna, C. Reinhartové a C. Trebesche² z *Harvard Business Review* poukazuje na skutečnost, že čínské státem sponzorované půjčky nejsou zahrnuty do statistik ratingových agentur. Pojem o celkovém objemu poskytnutých půjček navíc komplikuje skutečnost, že Čína není členem OECD ani Pařížského klubu, a nepřispívá tak žádnými daty do přehledových systémů. To vytváří problém tzv. skrytého dluhu: na základě neúplného či zkresleného mezinárodního povědomí o zadluženosti a souvisejících rizicích vytváří soukromý sektor analogicky zkreslené ceny státních dluhopisů, a ve výsledku tak ovlivňuje náklady na obsluhu dluhu. Studie mapuje nárůst čínských zahraničních půjček od roku 2005, kdy 50 předních rozvojových zemí dlužilo Číně méně než 1 % HDP dlužné země, na 15 % v roce 2017. Z toho dluží 12 států více než 20 % svého HDP (Džibutsko, Tonga, Maledivy, Republika Kongo, Kyrgyzstán, Kambodža, Niger, Laos, Zambie, Samoa, Vanuatu a Mongolsko). V době vydání studie (únor 2020) pak zjištěný objem úvěrů a grantů činil 1,5 bilionu USD, týká se více než 150 zemí a úvěry tak tvořily přes 5 % celosvětového HDP. Studie upozorňuje na skutečnost, že Čína systematicky půjčuje s úroky blízkými tržní hladině, zatímco Světová banka obvykle půjčuje na koncesní hladině pod obvyklou tržní výší a s delší splatností.

¹ Angl. Belt and Road Initiative, v češtině je používán i doslovný překlad Pás a stezka.

² HORN, Sebastian, REINHART, Carmen M., TREBESCH, Christoph. *How Much Money Does the World Owe China?* [Online]. In: *Harvard Business Review*, 26. 2. 2020 [cit. 2024-08-1]. Dostupné z: <https://hbr.org/2020/02/how-much-money-does-the-world-owe-china>

V současnosti pravděpodobně nejpodrobnější a často citovanou studií, která zkoumá objem, strukturu a podmínky čínských zahraničních úvěrů, je stat' kolektivitu autorů společnosti AidData³. Zatím nejkompletnější přehled čínských úvěrů, založený na veřejně dostupných datech, si všímá nezvyklého stupně důvěrnosti – všechny kontrakty China Development Bank a 43 % smluv China Eximbank podléhají klauzuli o nesdílení informací (NDA), od roku 2015 je patrná snaha Číny vést informace a statistiky na své straně přímo jako utajené. Společným prvkem poskytnutých úvěrů jsou klauzule „No Paris club“ a „no comparability of treatment“, výslovně zakazují příjemci půjčky restrukturalizaci dluhu ve spolupráci s Pařížským klubem, což ztěžuje multilaterální mezinárodní postup pro restrukturalizaci dluhů v případě širší mezinárodní finanční krize. Autoři dodávají, že problém transparency se neomezuje jen na Čínu; skoro žádní věřitelé z OECD či mimo nezveřejňují texty smluv, stejně jako příjemci úvěrů, existuje ale průběžná statistika, která je zohledňována při rozhodování.

Ze studie AidData čerpá článek Simone McCarthyové pro *CNN Business*⁴, který se více zaměřuje na dopad čínských půjček na stabilitu cílové země. Díky zaměření čínských investic především na rozvojové země tak tvoří většinu jejich zahraničních pohledávek právě úvěry rozvojovým zemím, 80 % tohoto portfolia se pak týká zemí s nestabilní finanční situací. Shodně s Hornem, Reinhartovou a Trebeschem potvrzuje autorka nárůst zahraničních úvěrů od druhé poloviny nultých let, kdy z deseti zemí v roce 2008 vzrostl počet států s čínským úvěrem na přinejmenším 57 v roce 2021. Podle Banky pro mezinárodní vypořádání v roce 2021 dluží tyto země Číně mezi 1,1 a 1,5 biliony USD. Setrvalý nárůst zahraničních půjček přerušila pandemie koronaviru a následná světová hospodářská krize; zatímco v roce 2016 poskytly čínské „policy banks“ úvěry v celkové výši 150 miliard dolarů, v roce 2020 jejich celková hodnota dosáhla 74 miliard. V roce 2017 také Čína předčila Světovou banku jako největší světový věřitel⁵. Obdobně poklesl podíl infrastrukturních projektů: z 65 % v roce 2014 na 50 % v roce 2017, 49 % v roce 2018 a 31 % v roce 2021. Naopak vzrostl podíl nouzových úvěrů, které v roce 2021 činily 58 % všech čínských půjček, většinou právě zemím, které nejsou schopny čínský úvěr splácet, ale kvůli politice nevměšování mají značně omezené možnosti jeho restrukturalizace. Čínská strana tak podle autorů chrání vlastní banky před nesplácenými pohledávkami. Zůstává také i přes snahu G7 největším poskytovatelem úvěrů rozvojovým zemím navzdory sestupné tendenci od roku 2020; v roce 2021 poskytla Světová banka prostřednictvím rozvojových úvěrů prostředky o objemu 72 miliard, společnou bilance G7 a USA pak čínské půjčky ve jmenovaném roce překonaly o 84 miliard dolarů.

Další podrobná strukturální analýza téhož kolektivu autorů⁶ (S. Horn, C. Reinhart, C. Trebesch) *China's overseas lending* těží z datové sady a statistik pro léta 1949-2017, zahrnuje 2151 půjček a 2824 grantů 146 zemím v celkové hodnotě 564 miliard USD a pečlivě sleduje i kapitálové toky. Odhaduje, že přes 50 % půjček rozvojovým zemím není zaznamenáno v hlavních mezinárodních databázích (OECD Creditor Reporting System), Čína poskytuje data Bance pro mezinárodní vypořádání, ale na základě bilaterální dohody nejsou veřejná.

Finanční situaci rozvojových zemí se věnuje i článek B. Condon *China's loans pushing world's poorest countries to brink of collapse* pro agenturu Associated Press⁷. Analyzuje 12 vybraných zemí vč. Pákistánu, Zambie, Keni, Laosu a Mongolska, které měly shodně skoro 50 % všech zahraničních závazků vůči Číně a většina z nich vynakládala více než třetinu státních příjmů na jejich splátky. Uvádí příklad Keni,

³ GELPERN, Anna, HORN, Sebastian, MORRIS, Scott, PARKS, Brad, TREBESCH, Christoph. *How China lends: a rare look into 100 debt contracts with foreign governments* [Online]. In: AidData, 31. 3. 2021 [cit. 2024-08-1]. Dostupné z: <https://docs.aiddata.org/reports/how-china-lends.html>

⁴ MCCARTHY, Simone. *Developing countries owe China at least \$1.1 trillion – and the debts are due* [Online]. In: CNN Business, 13. 11. 2023 [cit. 2024-08-1]. Dostupné z:

<https://edition.cnn.com/2023/11/07/business/china-bri-developing-countries-overdue-debt-intl-hnk/index.html>

⁵ HORN, Sebastian, REINHART, Carmen M., TREBESCH, Christoph. *China's overseas lending* [Online]. In: Journal of International Economics, vol. 133 (November 2021) [cit. 2024-08-1]. Dostupné z:

<https://www.sciencedirect.com/science/article/pii/S0022199621001197>

⁶ HORN, Sebastian, REINHART, Carmen M., TREBESCH, Christoph. *China's overseas lending* [Online]. In: Journal of International Economics, vol. 133 (November 2021) [cit. 2024-08-1]. Dostupné z:

<https://www.sciencedirect.com/science/article/pii/S0022199621001197>

⁷ CONDON, Bernard. *China's loans pushing world's poorest countries to brink of collapse* [Online]. In: AP, 18. 5. 2023 [cit. 2024-08-1]. Dostupné z: <https://apnews.com/article/china-debt-banking-loans-financial-developing-countries-collapse-8df6f9fac3e1e758d0e6d8d5dfbd3ed6>

kteřá se vyhnula defaultu jen odsunutím vyplácení platů státních zaměstnanců, Zambie a Srí Lanky, které shodně přistoupily k insolvenční. Poukazuje na fakt, že situaci nejen dlužných zemí, ale finančních trhů celkově zkomplikovala peněžní politika Fedu a jeho zvyšování úrokových sazeb (z hladiny mezi 0,25 % v roce 2015 přes cca 2% v roce 2019 na 5,5 % v červenci 2023⁸). Všimá si skutečnosti, že podle analýzy AidData byla nezanedbatelná část úvěrů uzavřena před parlamentními volbami v cílové zemi, a současně také nízké kvality realizace projektů.

Divide et impera – záměrná politika dluhových pastí, nebo pragmatické využití příležitosti?

Dlouhodobě praktikovaná politika poskytování za určitých okolností atraktivních úvěrů bez nároků nadnárodních finančních organizací (Světová banka, MMF) za bezmála tržních podmínek budila nevyhnutelně nedůvěřivé reakce, zejména v souvislosti s dalším čínským postupem v případě platební neschopnosti dlužného státu. Stěžejní text indického geostratéga Brahmy Chellaneyho *China's debt-trap diplomacy*⁹ poprvé používá termín „diplomacie dluhové pasti“. Chellaney v ní vidí nástroj zahraniční politiky, kdy „stát X“ (věřitel, v tomto případě Čína) podporuje infrastrukturní projekty ve strategicky umístěném státě „Y“, zpravidla poskytnutím nadměrné půjčky. V případě platební neschopnosti postupuje dlužník věřiteli části infrastruktury. Do projektů se často zapojují čínské firmy včetně pracovníků, čímž cílové zemi redukuje pracovní trh a tím i HDP. Tvrdí také, že Čína poskytuje záměrně úvěry zemím s vysokou pravděpodobností neschopnosti splácet. Obdobně kritický je i navazující text *China's Creditor Imperialism*¹⁰, kde autor dále rozvádí teorii politiky dluhové pasti a zaměřuje se na mezinárodněpolitický rozměr. Tvrdí, že Čína používá půjčky k získání přístupu ke strategickým územím, zejména přístavům (které využívá mj. k vojenským účelům). Kritizuje čínskou úvěrovou politiku, která namísto nabídky grantů či koncesních půjček nabízí půjčky spjaté s konkrétními projekty se sazbami na tržní úrovni, bez transparency a ohledů na environmentální a sociální dopad projektů. Čína si tak vytváří nová odbytiště a zvyšuje exportní bilanci, čímž ulevuje domácímu trhu, a prosazuje své strategické zájmy tlakem na mezinárodní užití RMB, zajištěním přístupu k přírodním zdrojům, rozšiřováním diplomatického vlivu a získáním výhodnějšího postavení nad ostatními mezinárodně vlivnými státy.

Oba texty vyvolaly značný mezinárodní ohlas, a pojem „diplomacie dluhové pasti“, potažmo „debt trap diplomacy“, byl jako *terminus technicus* používán dvěma americkými administrativami (Trumpovou i Bidenovou), v současné době je jeho užití spíše sporadické. Následná politická, ale především akademická debata pak shodně uznávala nepopíratelný čínský vliv na země třetího světa, obsáhlá polemika byla vedena o skutečnosti, zda lze využívání platební neschopnosti považovat za záměrné, programové jednání, či spíše o využití situace.

Podrobný souhrn debaty a předních argumentů, analýzu definice a geneze termínu „politika dluhové pasti“, činnosti Pásu a stezky a konfrontaci argumentace s realitou přináší studie Michala Himmela a Zdeňka Roda *Chinese debt trap diplomacy: reality or myth?*¹¹. Iniciativa Pás a stezka byla od počátku terčem kritiky kvůli netransparentnosti a podpoře nedemokratických režimů formou výhodných podmínek úvěrů a financování stavebních projektů, Čínu z jejího využití jako vlivového nástroje v roce 2019 obvinil tehdejší ministr zahraničí USA Michael Pompeo. Výzkum, zahrnující případové studie Keni, Laosu, Malajsie, Srí Lanky, Džibutska a Maledív stanovuje čtyři kritéria pro uplatnění DTD (Debt trap diplomacy): transakce proběhla formou půjčky, Čína poskytla půjčku se záměrem získat přístup ke strategickým majetkům, příjemce půjčky nemá potenciál ji splatit a aktiva budou postoupena Číně; řečené se událo v období 2013-2020. Autoři si jsou vědomi nedostatků, především minima peer-reviewed článků a primárních zdrojů, zejména kvůli nezveřejňování strategií zahraniční politiky. Dochází k řadě závěrů: předně k tomu, že odborná debata se týká nejen otázky, zda Čína používá půjčky

⁸ ADAMS, Michael, KATZEFF, Paul. *Federal Funds Rate History 1990 to 2024* [Online]. In: Forbes Advisor, 20. 5. 2024 [cit. 2024-08-04]. Dostupné z: <https://www.forbes.com/advisor/investing/fed-funds-rate-history/>

⁹ CHELLANEY, Brahma. *China's debt-trap diplomacy* [Online]. In: The Strategist, 24. 1. 2017 [cit. 2024-08-11]. Dostupné z: <https://www.aspistrategist.org.au/chinas-debt-trap-diplomacy/>

¹⁰ CHELLANEY, Brahma. *China's Creditor Imperialism* [Online]. In: Stagecraft and statescraft, 1. 1. 2018 [cit. 2024-08-11]. Dostupné z: <https://chellaney.net/2018/01/01/chinas-creditor-imperialism/>

¹¹ HIMMEL, Michal, ROD, Zdeněk. *Chinese debt trap diplomacy: reality or myth?* [Online]. In: Journal of the Indian Ocean Region, 18:3, 250-272, DOI: 10.1080/19480881.2023.2195280. Dostupné z: https://dspace5.zcu.cz/bitstream/11025/54642/1/rod_himmer.pdf

záměrně jako nástroj zahraniční politiky, ale také toho, zda DTD vůbec existuje. Nejsou přímé důkazy, uvedené příklady však vykazují shodné vzorce, kdy Čína využívá svého finančního vlivu a nebere v potaz rizika nesplácených pohledávek. Záměr je však neprůkazný, v řadě případů Čína dokonce postupuje proti smyslu tohoto záměru – například v případě odložení keňských splátek o 6 měsíců kvůli pandemii koronaviru, snížení maledivského dluhu ze stejného důvodu či redukce malajského dluhu o třetinu. Při dokazování záměru naráží na skutečnost, že většina studií bere v potaz čistě materiální statky. Podle autorů většina zemí zvolila čínskou půjčku dobrovolně, vedle stávajících úvěrů od jiných nadnárodních organizací, což ve spojitosti s čínskou netečností vůči situaci v dané zemi tvoří rizikové situace již samo o sobě bez zahrnutí dalších rizikových faktorů.

Shodně s Rodem a Himmelem vidí jako hlavní příčinu dluhových pastí spíše než centralizovaný strategický zájem za Pásem a stezkou finanční nezodpovědnost cílových zemí i S. Hameiri v článku *Debunking the myth of China's "debt-trap diplomacy"*¹² pro The Interpreter. Blíže se věnuje případu Srí Lanky, která kvůli neschopnosti splácet dluh Číně v roce 2017 pronajala tamní přístav Hambantota za 1,1 miliardy USD, které použila ke splácení právě toho dluhu, kvůli němuž insolvenční vyhlásila.

Dalším příspěvkem do debaty o politice dluhové pasti je článek S. Parkera a G. Chefitzové pro The Diplomat *China's Debtbook Diplomacy: How China is Turning Bad Loans into Strategic Investments*¹³. Zaměřuje se na pohled USA na mezinárodní obchodní vliv; tvrdí, že čínské půjčky nejsou „Marshallův plán, ale obchodní záměr“. Článek přímo netvrdí, že se jedná o záměr získat aktiva v cílové zemi, ale vidí v tom kompetitivní chování vůči USA, které mají omezený manévrovací prostor. Z řady dalších článků a publikací můžeme uvést *China, international competition and the stalemate in sovereign debt restructuring: beyond geopolitics* pro International Affairs¹⁴, který se podrobněji věnuje problematice státních dluhů na mezinárodní úrovni, nebo *The 'New Great Game': China's Debt-Trap Diplomacy*¹⁵, který zkoumá čínské půjčky Pákistánu s ohledem na regionálně politická specifika.

Narativ cílené čínské strategie shodně vyvrací *Debt-trap diplomacy*¹⁶ J. Jinsley-Parrishe a *Demystifying Chinese Overseas Lending and Development Finance*¹⁷ kolektivu autorů z Boston University Global Development Policy Center. Obě studie se shodují v neprůkaznosti záměrného jednání, což nijak nesnižuje čínskou schopnost a ochotu využít situace. Kriticky se k teorii diplomacie dluhové pasti staví i komentář Oxfam International¹⁸, který srovnává podmínky čínských úvěrů s podmínkami MMF a kriticky se staví ke dvojitému standardu Mezinárodního měnového fondu a jeho nárokům na poskytnutí úvěru.

Čínské investice v Evropě

Navzdory dominantnímu postavení předního světového věřitele se čínských projektů v Evropě uskutečnilo jen velmi málo, stejně nízká je i bilance čínských půjček evropským státům, zejména pak členům Evropské unie. Stručný přehled přináší článek H. Ridgewella *Ten Years Old, China's 'Belt and*

¹² HAMEIRI, Shamar. *Debunking the myth of China's "debt-trap diplomacy"* [Online]. In: The Interpreter, 9. 9. 2020 [cit. 2024-08-1]. Dostupné z: <https://www.lowyinstitute.org/the-interpreter/debunking-myth-china-s-debt-trap-diplomacy>

¹³ PARKER, Sam, CHEFITZ, Gabrielle. *China's Debtbook Diplomacy: How China is Turning Bad Loans into Strategic Investments* [Online]. In: The Diplomat, 30. 5. 2018 [cit. 2024-08-1]. Dostupné z: <https://thediplomat.com/2018/06/chinas-debtbook-diplomacy-how-china-is-turning-bad-loans-into-strategic-investments/>

¹⁴ HAMEIRI, Shamar, JONES, Lee. *China, international competition and the stalemate in sovereign debt restructuring: beyond geopolitics* [Online]. In: International Affairs, vol. 100, no. 2, 3. 4. 2024 [cit. 2024-08-1]. Dostupné z: <https://academic.oup.com/ia/article/100/2/691/7609299>

¹⁵ *The 'New Great Game': China's Debt-Trap Diplomacy* [Online]. In: European Foundation for South Asian studies, October 2017 [cit. 2024-08-1]. Dostupné z: <https://www.efsas.org/publications/study-papers/the-new-great-game-chinas-debt-trap-diplomacy/>

¹⁶ JINSLEY-PARRISH, Jamie. *Debt-trap diplomacy* [Online]. In: Jstor Daily, 20. 5. 2024 [cit. 2024-08-1]. Dostupné z: <https://daily.jstor.org/debt-trap-diplomacy/>

¹⁷ MOSES, Oyintarelado, SPRINGER, Cecilia, GALLAHER, Kevin P. *Demystifying Chinese Overseas Lending and Development Finance: Why China Became the World's Largest Official Bilateral Lender* [Online]. In: Boston University Global Development Policy Center, 20. 4. 2023 [cit. 2024-08-1]. Dostupné z: https://www.bu.edu/gdp/files/2023/04/GCI_PB_018_Chinas_OLDF_FIN.pdf

¹⁸ *IMF must abandon demands for austerity as cost-of-living crisis drives up hunger and poverty worldwide* [Online]. In: OXFAM International, 19. 4. 2022 [cit. 2024-08-1]. Dostupné z: <https://www.oxfam.org/en/press-releases/imf-must-abandon-demands-austerity-cost-living-crisis-drives-hunger-and-poverty>

*Road' Is Losing Allure in Europe*¹⁹, který rekapituluje deset let od vyhlášení iniciativy Pás a stezka v Evropě. Zmiňuje případ řeckého přístavu Piraeus, kdy státem vlastněná čínská společnost COSCO vlastní 67% podíl v přístavu. Příznivci investice poukazují na pětinasobný objem kontejnerů od roku 2009, kritici poukazují na skutečnost, že čínská strana nesplnila smluvní závazek třisetmiliardových (USD) investic do přístavní infrastruktury. Za zásadní obrat v evropském postoji označuje autor pandemii koronaviru a následné evropské snižování závislosti na Číně v obchodních i finančních záležitostech, což projekt Pás a stezka v rámci EU utlumilo na minimum. Iniciativy se v jejím průběhu zúčastnilo dvanáct evropských států s Maďarskem v čele recipientů investic. Itálie se jako jediná země G7 připojila k BRI (Belt and Road Initiative), kvůli nedostatečným výsledkům však z projektu postupně odstupuje. Stejně zdrženlivě postupuje i Německo, které zablokovalo prodej části hamburského přístavu společnosti COSCO.

Takřka symbolickým příkladem realizace projektů BRI se stala stavba dálnice mezi Jadranem a Bělehradem, iniciovaná Černou Horou. Ta v roce 2014 přijala úvěr ve výši miliardy dolarů od Export-Import Bank of China, projekt měla realizovat China Road and Bridge Corporation²⁰. Projekt tvoří bezmála pětinu černohorského HDP²¹, s Čínou jako věřitelem čtvrtiny celkového černohorského zahraničního dluhu. Celkový veřejný dluh Černé Hory dosáhl v roce 2022 103 % HDP. Projekt, který byl od počátku provázen debatou o čínském vlivu na Balkáně a nepříznivými výsledky studií proveditelnosti a environmentálního dopadu, byl kvůli pandemii koronaviru postupně odkládán. Peking současně odložil první plánovanou splátku z listopadu 2019 na konec roku 2022. Černá Hora požádala o pomoc s financováním dluhu evropské instituce, a ačkoliv Ursula von der Leyenová odmítla použití unijních nástrojů na financování dluhu vůči čínské státní bance, agentura Reuters v červnu 2021 uvedla, že finanční pomoc bude poskytnuta ve spolupráci s německou Kreditanstalt für Wiederaufbau, francouzskou Development Agency a italskou CDP Investment Bank. Realizace projektu tak byla zastavena na 40 kilometrech z plánovaných 60 a dálnice je v současnosti i kvůli zavedení mýtného takřka nevyužitá.

Zatím poslední událostí je pak maďarský úvěr, jehož uzavření bylo oznámeno koncem letošního července. Maďarsko signovalo 19. dubna smlouvu o úvěru ve výši jedné miliardy eur s tříletou splatností s China Development Bank, Export-Import Bank a maďarskou pobočkou Bank of China. Jedná se o dosud nejvyšší zahraniční půjčku v maďarské historii, druhou nejvyšší je pak od China Eximbank (917 milionů USD) na výstavbu trati Budapešť – Bělehrad z roku 2014²². Maďarský rozpočet letos dosáhne deficitu 6,7 % HDP s dluhem ve výši 140 miliard eur (73,5 % HDP). Zmíněné půjčky nevybočují z čínského zaměření na země buď politicky nakloněné Pekingu, nebo z jakýchkoli důvodů preferující úvěry u jiných než tradičních mezinárodních finančních institucí.

¹⁹ RIDGWELL, Henry. *Ten Years Old, China's Belt and Road is Losing Allure in Europe*. In: Voice of America, 11. 10. 2023 [cit. 2024-08-1]. Dostupné z: <https://www.voanews.com/a/ten-years-old-china-s-belt-and-road-is-losing-allure-in-europe-/7306378.html>

²⁰ Muller, Nicolas. *Montenegro's Scandal-ridden Chinese Road* [Online]. In: The Diplomat, 13. 1. 2024 [cit. 2024-08-2]. Dostupné z: <https://thediplomat.com/2024/01/montenegros-scandal-ridden-chinese-road/>

²¹ JANKOVIC, Srdjan, STANDISH, Reid, TUHINA, Gjeraqina. *Montenegro Getting European Help To Refinance Its Massive China Debt* [Online]. In: Radio Free Europe/Radio Liberty, 23. 6. 2021 [cit. 2024-08-1]. Dostupné z: <https://www.rferl.org/a/montenegro-china-debt-eu-assistance-refinance-1-billion-motorway/31322151.html>

²² Körömi, Csongor. *Hungary quietly takes €1B loan from Chinese banks* [Online]. In: Politico, 25. 7. 2024 [cit. 2024-08-2]. Dostupné z: <https://www.politico.eu/article/budapest-hungary-took-1-billion-loan-chinese-banks-peter-szijjarto/>

Daně

L. de la Motte, K. Schneider

Aktien, Bitcoin und ETFs richtig versteuern : Steuererklärung Správně zdanit akcie, bitcoin a ETF : daňové přiznání

Handelsblatt, Jg. 2024, Nr. 116 (19.6.2024), S. 34-35

Bližší pohled na zvláštní případy zdanění příjmů fyzických osob z obchodu s kryptoměny, devizami a cennými papíry. Ačkoli v současnosti srážkovou daň odvádí za plátce banka srážkou čtvrtiny částky při transakci, pro srážku existuje řada výjimek, které článek shrnuje. Patří sem mj. nezdanitelné příjmy (roční příjem do 10 908 eur), zdanění výnosů ze zahraničí (investor je povinen příjmy zahrnout do daňového přiznání, pokud transakci neprovádí německá banka), zdanění fondů, do nichž byly uloženy finanční prostředky investora před r. 2009 (blíže jsou popsány okolnosti a podmínky zdanění), zdanění kryptoměn, které je do částky 600 eur bráno jako soukromý prodej, nad stanovený limit pak příjem podléhá dani z příjmů fyzických osob. Bez daňových výhod je obchod se zlatem, starožitnostmi a devizami. Článek také stručně popisuje zvláštní pravidla pro celkové ztráty a termínované obchody.

Petr Vondraš

Aktuální judikatura Nejvyššího správního soudu ve vztahu k DPH

Účetnictví v praxi, Sv. 28, (2024) č. 6, s. 17-20

Autor informuje o vybraných aktuálních rozsudcích Nejvyššího správního soudu ČR, které řeší problematiku nesplnění podmínek pro třístranný obchod; rozsahu poskytnutých reklamních služeb, z nichž je nárokován odpočet; územního plánu jako správního úkonu ve smyslu posouzení, zda je pozemek stavební; chybějícího objektivního obchodního záměru a jeho vlivu na uznání odpočtu DPH; předání policejního záznamu o pohybu vozidla daňového subjektu pro účely ověření nároku na odpočet daně; přenechání technického zhodnocení majetku, které nelze podřadit pod poskytnutí stavebních a montážních prací a nepodléhá přenesení daňové povinnosti.

Cristian Esteves Gomes

Aktuelles zu Bildung und Sport in der Umsatzsteuer. Teil 1

Aktuálně k vzdělávání a sportu v oblasti daně z přidané hodnoty. díl 1

Umsatzsteuer-Rundschau, Jg. 73, (2024) Nr. 13, S. 477-480

Příspěvek je první částí pojednání o chystaných změnách v pojetí vzdělávacích a sportovních aktivit a služeb ve smyslu daně z přidané hodnoty. Konkrétně se zaměřuje na změny ve zveřejněném návrhu daňového zákona pro r. 2024 (Jahressteuergesetz 2024), který harmonizuje zákon o DPH s unijním právem; UStG dosud plně nezohledňuje systémovou směrnici pro DPH (MwStSystRL). Nová opatření se týkají posouzení místa plnění a mediální neutrality (tedy nezávislosti formy sdílení) ve smyslu B2B a B2C. Věnují se zejména problematice online přenosů. - Poznámky.

Aluizio Porcaro Rausch

The definition of control in controlled foreign corporation rules and double taxation : lessons from the Brazilian, US, EU and OECD controlled foreign corporation rules

Definice ovládaní u ovládaných zahraničních společností a dvojí zdanění : zjištění z pravidel pro ovládané zahraniční společnosti z Brazílie, USA, EU a OECD

Bulletin for international taxation, Vol. 78, (2024) No. 5, p. 192-201

Autor v příspěvku rozebírá termín "participace" v pravidlech pro ovládané zahraniční společnosti (CFC) v různých regionech (USA, EU, Brazílie, OECD). Upozorňuje na to, že použití termínu v definici účasti i v pravidlu pro zahrnutí příjmů (income inclusion rule, IIR) může vést ke dvojímu zdanění. Jako řešení autor navrhuje užší interpretaci pojmu participace. - Poznámky.

Christoph Spengel, Katharina Nicolay, Daniela Steinbrenner, Johannes Gaul, Hannah Gundert, Julia Spix, Stefan Weck, Sophia Wickel

**Deutschland im internationalen Steuerwettbewerb : Auswirkungen aktueller Reformansätze
Německo v mezinárodní daňové konkurenci : dopady současných reformních přístupů**

Der Betrieb, Jg. 77, (2024) Nr. 19, S. 1158-1163

Daňová atraktivita Německa jako místa pro investice se v mezinárodním srovnání zhoršila v důsledku trvale vysoké úrovně zdanění právnických osob. Současné reformní přístupy ke zlepšení daňového rámce, jako je zákon o příležitostech pro růst, mohou mírně snížit efektivní průměrné daňové zatížení a stimulovat větší investice. To však není spojeno s výrazným zlepšením regionální mezinárodní konkurence. - Poznámky. -- Shrnutí na s. M7.

Václav Benda

Dodání vody a sazby DPH

Daně a účetnictví bez chyb, pokut a penále, Sv. 25, (2024) č. 8, s. 27-28

Novelou zákona o DPH, kterou přináší zákon č. 349/2023 Sb., byly provedeny zejména změny sazeb daně, což se týká i sazeb DPH u vody. Při stanovení sazby daně při dodání vody je třeba přihlížet k tomu, zda se jedná o vodu pitnou nebo užitkovou a zda je dodávána vodovodem nebo jiným způsobem. Autor v článku nejprve stručně připomíná základní pravidla pro vymezení předmětu daně a pro stanovení místa plnění při dodání vody. Poté vysvětluje pravidla pro stanovení sazby DPH při dodání vody v návaznosti na pravidla pro stanovení základu daně. Uvádí, v jakých případech se od 1.1.2024 uplatní základní sazba daně 21 % a kdy snížená sazba ve výši 12 %.

Václav Benda

DPH u služeb souvisejících s nakládáním s odpadem

Daně a právo v praxi, Sv. 29, (2024) č. 6, s. 41-44

Při řešení DPH u služeb souvisejících s nakládáním s odpadem se postupuje podle pravidel pro poskytování služeb, která vyplývají z příslušných ustanovení zákona o dani z přidané hodnoty. Autor nejprve upozorňuje na některá ustanovení zákona o odpadech související s problematikou DPH, dále vymezuje podmínky, za nichž jsou činnosti upravené zákonem o odpadech předmětem DPH, a kdy se jedná o výkon veřejné správy, jenž předmětem DPH není. Návazně shrnuje pravidla pro uplatňování daně u činností podle zákona o odpadech, které jsou zdanitelným plněním, a to zejména se zaměřením na problematiku určení sazeb daně. Autor uvádí, že od 1.1.2024 podléhá sběr, přeprava i likvidace jak komunálního, tak i ostatního odpadu, základní sazbě ve výši 21 %. - Poznámka.

By Kory Kroft, Jean-William Laliberté, René Leal-Vizcaíno, and Matthew J. Notowidigdo

Efficiency and incidence of taxation with free entry and love-of-variety preferences

Efektivita zdanění a daňová incidence při volném vstupu a preferenci rozmanitosti

American Economic Journal: Economic policy, Vol. 16, (2024) No. 2, p. 300-334

Příspěvek se z teoretického pohledu zabývá zdaněním komodit za předpokladu nedokonalé konkurence, preference rozmanitosti zboží ze strany spotřebitelů a endogenního vstupu a odchodu firem na trh a z trhu. Jsou odvozeny nové rovnice pro efektivitu a promítání jednotkových a valorických daní do cen (tzn. jde o přenos daní na spotřebitele; pass-through). Koncept je dále ověřen na datech z USA. Podle autorů je mezní nadměrné břemeno citlivé vůči preferencím rozmanitosti. Oproti klasickým modelům se mění závěry, zda je žádoucí valorická či jednotková daň - obvykle modely docházejí k závěru, že v případě homogenního produktu je efektivnější valorická daň, rovněž se méně promítá do cen. To však za předpokladů uvedených v článku při některých situacích nemusí platit. - Poznámky.

Nils Bleckmann

EU-Länder verfehlen Einigung : Europäisches Mehrwertsteuerrecht

Země EU minuly sjednocení : evropská právní úprava DPH

Handelsblatt, Jg. 2024, Nr. 105 (4.6.2024), S. 30

Blíže k jednání v rámci Ecofinu o termínech elektronické fakturace a přihlašovací povinnosti u online nabízeného krátkodobého ubytování v rámci třetího pilíře tzv. ViDA (DPH v digitálním věku). Kompromisní návrh s desetidenní lhůtou na zaslání elektronické faktury a pětidenní na přihlášení daně vetovalo Estonsko.

Marcus Ettinger

Fremdwährungen im steuerbilanziellen Betriebsvermögen - wohin mit \$, £ und ¥
Cizí měny v obchodním majetku pro daňové účely - kam zařadit dolar, libru a jen

Der Betrieb, Jg. 77, (2024) Nr. 23-24, S. 1433-1440

Díky globálním trhům, snadnému přístupu k zahraničnímu kapitálu a případně odlišným úrokovým sazbám se němečtí daňoví poplatníci stále častěji setkávají s cizími měnami. Článek poskytuje přehled různých důsledků pro daň z příjmů, které mohou vzniknout díky cizím měnám v obchodním majetku pro daňové účely. Předmětem článku nejsou kryptoměny, jako jsou bitcoin a ethereum. - Poznámky. -- Shrnutí na s. M7.

Filip Krajcuska

The future of special individual income tax regimes for inward expatriates in the European Union
Budoucnost zvláštních daňových režimů pro příjmy jednotlivců, kteří migrují po státech Evropské unie

European taxation, Vol. 64, (2024) No. 2/3, p. 84-90

Výnosy ze zdanění pracovních příjmů stojí za největší částí daňových příjmů ve většině členských států Evropské unie. Důsledkem nárůstu globální mobility je také využívání zvláštních režimů s výhodným zdaněním příjmů osobami, které se přesouvají za prací mezi státy EU, nebo kteří přicházejí ze třetích zemí. Článek se věnuje těmto zvláštním daňovým režimům pro příjmy jednotlivců (in-patriate tax regimes), zavedeným v jednotlivých zemích (Malta, Velká Británie, Irsko, Itálie, Španělsko, Řecko, Portugalsko, Finsko, Dánsko, Nizozemsko, Švédsko, Belgie). Autor stručně charakterizuje přístup států ke zvýhodnění imigrujících osob, speciálně se zaměřuje na zvýhodněné zdanění důchodců a následně rozebírá klady a zápory "in-patriate tax regimes". Mezi problémy a negativa preferenčních režimů patří daňová konkurence členských států EU a nerovné zacházení s daňovými poplatníky. - Poznámky.

Emmanuel Saez

Gabriel Zucman : winner of the 2023 Clark Medal

Gabriel Zucman : držitel Medaile Johna Batese Clarka z roku 2023

The Journal of economic perspectives, Vol. 38 (2024), No. 2, p. 227-243

Představení díla ekonoma G. Zucmana, kterému byla v r. 2023 za jeho práci udělena Medaile Johna Batese Clarka (prestižní ocenění udělované Americkou ekonomickou asociací). Ocenění získal za výzkum v oblasti nerovností a zdanění. Konkrétně se Zucman zatím zabýval např. offshorovými daňovými úniky, vyhýbání se daňovým povinnostem ze strany nadnárodních korporací či měřením majetku a příjmů nejbohatších osob. Zucmanova zjištění mohou mít i praktické dopady při tvorbě politik a opatření. - Poznámky.

How to tax billionaires : wealth taxes

Jak danit miliardáře : zdanění bohatství

The Economist, Vol. 451, (2024) No. 9402, p. 11-12

Majetek nejbohatších osob v USA kvůli příznivému vývoji na akciových trzích roste. Dokud však cenné papíry nebudou prodány, nelze je zdanit. V souvislosti s tím se nabízí zavedení daně z nerealizovaných zisků - určitá obdoba daně se plánuje v Austrálii (týká se penzijních fondů) a s myšlenkou na zavedení této daně koketuje i stávající americký prezident J. Biden. Článek uznává, že je na první pohled zavedení daně z nerealizovaných zisků pro státní rozpočty lákavé, přesto však uvádí různé argumenty, proč dan raději nezavádět. Podobného cíle by se dalo dosáhnout méně kontroverzními prostředky, výběr a správa daně by byly obtížné a docházelo by k výrazným výkyvům v daňových závazcích u osob, které vlastní volatilní aktiva. V USA by se spíše nabízela úprava dědické daně. Článek rovněž okrajově zmiňuje státy, které podobnou daň dříve zavedly, ale časem od ní upustily (např. Francie a Švédsko). -- Viz i další článek na s. 69-70.

Henry Ordower

Is aggressive tax planning a failure of tax adviser integrity?

Je agresivní daňové plánování důsledkem selhání integrity daňového poradce?

Journal of financial crime, Vol. 31, (2024) No. 4, p. 837-848

Autor se zabývá daňovou profesí (poradenstvím) a agresivní daňovou optimalizací. Uvádí, že některým daňovým poradcům skutečně chybí poctivost či čestnost, jiným ale nikoli. Do budoucna by pomohlo, pokud by byli daňoví poradci odrazováni od propagace agresivního daňového plánování. Alternativou je úprava legislativy (učinit poradce spoluzodpovědnými za nízké daňové odvody). Článek odkazuje na legislativní návrhy v EU, vybranou legislativu v USA a v jedné z podkapitol také zmiňuje kauzu cum-ex.

Laura de la Motte

IT-Profis scheitern an Meldepflicht für Plattformen

IT profesionálové ztroskotali na ohlašovací povinnosti pro online platformy

Handelsblatt, Jg. 2024, Nr. 117 (20.6.2024), S. 30

Spolkový centrální úřad pro daně (Bundeszentralamt für Steuern, BZSt) posunul lhůtu pro zavedení ohlašovací povinnosti online platform z konce ledna na konec března letošního roku. Zpozdí se tak import dat do celoevropského systému. Přihlašovací povinnost se netýká jen předních nadnárodních internetových podniků (Airbnb, Ebay apod.), ale platform jakékoli velikosti, což přináší značné technologické nároky. Článek uvádí pohledy finančněporadenských společností KMLZ a WTS na technologickou otázku.

Petr Kupčík

Judikaturní závěry v oblasti podvodů na DPH

Finanční, daňový a účetní bulletin, Sv. 32, (2024) č. 2, s. 20-23

Spory správce daně s daňovým subjektem ohledně uplatnění nároku na odpočet DPH někdy překlenou do zkoumání, zda se daňový subjekt přijetím zdanitelného plnění od svého dodavatele účastnil podvodu na DPH, o kterém věděl či vědět měl a mohl. Autor poukazuje na některá zajímavá a sporná místa, která jsou v těchto sporech často předmětem argumentace daňových subjektů. Prostřednictvím závěrů evropské i české judikatury přibližuje definici podvodu na DPH, institut ručení a neuznání nároku na odpočet daně i otázku, zda mají daňové orgány povinnost upozornit plátce na rizikové dodavatele. Rozebírá také otázku kontroly webových stránek dodavatele, platby až po převzetí plnění, využívání registru DPH a omezení nároku na odpočet daně výší neodvedené daně v řetězci.

Zdeněk Burda

Místní šetření - judikatura správních soudů

Daně a právo v praxi, Sv. 29, (2024) č. 6, s. 31-40

Daňový řád umožňuje správci daně provádět místní šetření, které by ale nemělo být zaměřováno s daňovou kontrolou či s výslechy svědků. Článek přináší komentované rozsudky Nejvyššího správního soudu z oblasti sporů týkajících se místního šetření. Autor nejprve představuje závěry starší judikatury. Dále přibližuje rozhodnutí o místním šetření a účasti daňového subjektu na něm; o účinku místního šetření a zahájení daňové kontroly na běh lhůty pro stanovení daně; o místním šetření jako zastřené kontrole a přípustnosti opakování kontroly; o podání vysvětlení a jeho stěžejnosti pro výsledek řízení; o místním šetření předcházejícím daňovou kontrolou; o překročení rozsahu místního šetření.

Ivana Pilařová

Následky úmrtí podnikatele na dani z příjmů a DPH

Účetní a daně, Sv. 27, (2024) č. 5, s. 26-34

Podle § 239a daňového řádu se na právní skutečnosti zemřelé osoby nahlíží tak, jako by žila do dne předcházejícího dni skončení řízení o pozůstalosti (fikce daňového života). Na základě této fikce přetrvávají veškeré udělené plné moci a běží lhůty, které započaly běžet za života zůstavitele. Daňová povinnost pak vzniká na účet pozůstalosti, tj. přísluší zemřelému; na dědice přechází daňová povinnost zůstavitele až pravomocným rozhodnutím soudu o dědictví. Autorka blíže představuje důsledky úmrtí podnikatele na dani z příjmů fyzických osob a specifika daňových priznání podávaných za dobu fikce daňového života a za období, za které nebylo daňové priznání podáno zůstavitelem. Návazně rozebírá důsledky na DPH v případě, že dědic v provozování ekonomické činnosti plátce pokračuje, i v případě,

kdy nepokračuje. Na závěr shrnuje daňové dopady dědictví na dědice (nakládání se zděděným majetkem, autorskými právy, podíly na zisku a při pokračování v podnikání).

Gorka Echevarría Zubeldia

Navigating the VAT landscape : unwrapping the complexities of gifts in Deco Proteste - Editores
Orientace v prostředí DPH : objasnění komplikované otázky darů v případě Deco Proteste - Editores
International VAT monitor, Vol. 35, (2024) No. 2, p. 54-57

Autor představuje, rozebírá a kriticky hodnotí rozsudek Soudního dvora EU v případě "Deco Proteste - Editores" (C-505/22). Soudní dvůr EU se vyjadřoval k otázce zdanění darů nízké hodnoty, které se vztahují k objednavce předplatného časopisu (podle SDEU se tyto dárky pro účely DPH považují za součást jediné dodávky, kdy předplatné je hlavním plněním a dárek vedlejším plněním k dodání časopisů). - Poznámky.

Gordon Rösch, Frank Betz, Lukas T. Mösmang, André Thoß

Neues BMF-Schreiben zum Arbeitslohn nach DBA : mit welchen Ländern droht eine Doppelbesteuerung bei zeitraumbezogenen Vergütungen?

Nový přípis Spolkového ministerstva financí o mzdách : podle dohod o zamezení dvojího zdanění se kterými zeměmi existuje riziko dvojího zdanění u odměn souvisejících s daným obdobím?

Der Betrieb, Jg. 77, (2024) Nr. 17, S. 1033-1036

Aktualizovaný přípis Spolkového ministerstva financí Německa z prosince 2023 o zacházení se mzdami podle dohod o zamezení dvojího zdanění definuje pohled daňových orgánů na přeshraniční případy. Stanovuje nový pohled na odměny vázané na období, který nesdílí mnoho dalších zemí. Podle studie EY by to mohlo stále častěji vést ke dvojímu zdanění. - Poznámky. -- Shrnutí na s. M8.

Rebecca Keß, Carsten Quilitzsch

Neuregelung nach dem Wachstumschancengesetz zur Verrechnungspreisbestimmung für grenzüberschreitende Finanzierungsbeziehungen durch § 1 Abs. 3d und 3e AStG

Nové ustanovení podle zákona o šanci k růstu k převodním cenám pro přeshraniční finanční styk dle § 1 odst. 3d a 3e zákona o zdanění zahraničních obchodních vztahů

Finanz-Rundschau, Jg. 106, (2024) Nr. 13, S. 589-595

Německý zákon o šanci k růstu (Wachstumschancengesetz) doplňuje § 1 zákona o zdanění zahraničních obchodních vztahů (AStG). Konkretizuje princip tržního odstupu při přeshraničním finančním styku. Opatření podléhají zavedení stropu úrokových nákladů (Zinshöhenschranke), nové úpravy § 1 odst. 3d a 3e AStG ale stanoví další nároky na posuzování příslušných případů a dále zvyšují již tak nezanedbatelnou zátěž v podobě povinnosti dokumentace a dokladování převodních cen. Článek představuje okolnosti vzniku obou předpisů a podrobněji se zaměřuje na problematiku dokladů pro odpočet úrokových nákladů. Věnuje se odstavci 3e § 1 a problematice převodních cen v rámci společnosti i v mezipodnikovém finančním styku. Autoři se k novým nařízením staví spíše skepticky, zejména s přihlédnutím k původnímu záměru harmonizovat spolkové právo se standardy OECD pro finanční transakce; namísto zřehledňujícího koncepčního řešení přináší nové normy spíše řadu nových, právně nedefinovaných pojmů a přispívají k nejasnostem a byrokratické zátěži plátce daně. - Poznámky.

Louis Kaplow

Optimal income taxation
Optimální zdanění příjmů

The Journal of economic literature, Vol. 62, (2024) No. 2, p. 637-738

Rozsáhlý článek shrnuje dosavadní výzkum v oblasti optimálního zdanění příjmů. Pokryta jsou mj. tato dílčí témata: asymetrické informace a příjmy zakladatelů, externality plynoucí z pracovního úsilí, tržní síla a renta, behaviorální jevy ve vztahu k sazbám daně z příjmů, interakci mezi úsporami, opatřeními na podporu úspor a nabídkou práce, aj. - Poznámky.

Fabiola Annacondia

Overview of general turnover taxes and tax rates : January 2024

Přehled všeobecných daní z obratu a daňových sazeb : leden 2024

International VAT monitor, Vol. 35, (2024) No. 2, p. 86-96

Přehled všeobecných daní z obratu v jednotlivých zemích k 1.1.2024. V přehledné tabulce je u každé země uvedeno, o jaký typ daně se jedná (zda jde o DPH, či o daň ze zboží a služeb - GST, příp. o jakou konkrétní formu) a jaké sazby jsou u této daně stanoveny (standardní, snížené a zvýšené). V poznámkách je dále specifikováno, na jaké zboží a služby se v dané zemi snížená či zvýšená sazba vztahuje. - Poznámky.

Pavel Novák

Poskytovatelé platebních služeb : nové povinnosti

Daně a účetnictví bez chyb, pokut a penále, Sv. 25, (2024) č. 8, s. 23-26

Článek informuje o zavedení nových povinností poskytovatelů platebních služeb v souvislosti s novelou č. 417/2023 Sb. zákona o dani z přidané hodnoty. Novela implementuje evropskou směrnici č. 2020/284/EU, která zavádí povinnost poskytovatelů platebních služeb vést evidenci o přeshraničních platbách a jejich příjemcích a údaje z této evidence oznamovat správci daně. Cílem je umožnit správcům daně odhalovat podvody v oblasti DPH a bojovat s nimi. Autor vysvětluje, jaké údaje se budou nově oznamovat a k čemu slouží Centrální elektronický systém platebních informací (CESOP). Definuje evidovanou platební službu, přeshraniční platbu, způsob a lhůty podávání oznámení a přináší základní shrnutí podání oznámení CESOP. Problematika je ilustrována několika příklady.

Fernando Matesanz

Present and future challenges of the special VAT scheme for travel agents

Současné a budoucí výzvy zvláštního režimu DPH pro cestovní kanceláře

International VAT monitor, Vol. 35, (2024) No. 2, p. 73-77

Účelem zvláštního evropského režimu DPH pro cestovní kanceláře (Tour Operator Margin Scheme, TOMS) bylo zjednodušení daňových povinností (zajistit, aby se podniky působící v tomto sektoru nemusely vícenásobně registrovat k DPH v jednotlivých zemích). Autor v příspěvku poukazuje na různé obtíže, které v praxi vznikají odlišnou interpretací tohoto režimu ze strany členských států EU, a navrhuje i vlastní řešení. Příspěvek odkazuje také na vybranou judikaturu Soudního dvora EU v této oblasti, jako např. na případ C-108/22, C-31/10 nebo C-552/17. - Poznámky.

Eva Sedláková

Prodej nemovitých věcí : osvobození od Dzp

Daně a účetnictví bez chyb, pokut a penále, Sv. 25, (2024) č. 9, s. 12-14

Příspěvek rozebírá a na praktických příkladech dokládá řešení problematiky osvobození příjmů z prodeje bytu a rodinného domu od daně z příjmů. Autorka přibližuje pojem "obstarání bytové potřeby", oznamovací povinnost prodejce vůči správci daně pro možnost využití osvobození příjmu a novinky, které zavádí novela č. 163/2024 Sb. Shrnuje rovněž osvobození příjmů z prodeje ostatních nemovitostí a upozorňuje, že zákon o dani z příjmů do konce r. 2020 neobsahoval podmínku použití získaných prostředků na obstarání vlastní bytové potřeby pro osvobození od daně.

Francesca Amaddeo

Recent developments regarding the Italy-Switzerland income and capital tax treaty (1976)

Aktuální vývoj u italsko-švýcarské smlouvy o zdanění příjmů a kapitálu z r. 1976

European taxation, Vol. 64, (2024) No. 2/3, p. 66-75

Vztahy mezi Švýcarskem a Itálií jsou poměrně složité, navzdory jejich rozsáhlému hospodářskému a společenskému propojení. V příspěvku je přiblížena smlouva o dvojím zdanění příjmů a kapitálu mezi těmito dvěma státy, která byla podepsána v r. 1976, a její nejnovější vývoj s ohledem na bilaterální jednání konané v září 2023. Autorka se zaměřuje na vývoj bilaterální smlouvy o dvojím zdanění mezi Švýcarskem a Itálií, přináší přehled jejích klíčových aspektů a shrnuje obsah dodatečného protokolu z r. 2015 i změny ve zdanění přeshraniční práce na dálku v období pandemie covid-19. Dále charakterizuje hlavní témata italsko-švýcarských daňových vztahů v současnosti a navrhuje aktualizaci některých aspektů daňové smlouvy s ohledem na změny v oblasti mezinárodního zdanění. - Poznámky.

Andrea Musselli

Rules on intangible sales : the real problem with the arm's length principle

Pravidla pro prodej nehmotného majetku : skutečný problém s principem tržního odstupu

Bulletin for international taxation, Vol. 78, (2024) No. 5, p. 178-190

Autor se v příspěvku zabývá pravidly OECD, která mají zabránit nadměrné daňové optimalizaci (přesouvání zisků) ze strany nadnárodních podniků u nehmotného majetku. Představeny jsou nedostatky principu tržního odstupu (arm's length principle, ALP) a snaha členských zemí OECD nahradit ALP jinými pravidly (pravidlo "DEMPE" obsažené v Konečné zprávě o BEPS v akční oblasti 8-10). Autor v této souvislosti poukazuje na nesoulad mezi DEMPE a ekonomickou teorií týkající se smluv i na nesoulad s ALP, poté uvádí, proč je ALP stále podstatný a následně mj. doporučuje provádět pravidelnou periodickou úpravu (korekci) cen nehmotného majetku. Součástí článku je rovněž přehled závěrů různých studií k tématu přesouvání zisků prostřednictvím převodních cen. - Poznámky.

by Emma Agyemang

Should the great boomer wealth transfer be taxed?

Měl by být zdaněn velký přesun majetku generace baby boomers?

Financial Times, Vol. 2024, No. 41607 (15.4.2024), p. 19

Biliony dolarů nashromážděné starší generací jsou lákavým cílem pro vlády s nedostatkem peněz. Kritici však tvrdí, že dědické daně jsou nepopulární, narušují motivaci a přinášejí jen malé příjmy.

Václav Benda

Skupina pro účely DPH

Účetní a daně, Sv. 27, (2024) č. 5, s. 34-38

Skupina je specifickým daňovým subjektem dle zákona o dani z přidané hodnoty; možnost skupinu považovat za samostatnou osobu povinnou k dani vyplývá z evropské směrnice č. 2006/112/ES o společném systému DPH. V článku jsou vysvětlena základní pravidla pro vytvoření skupiny dle příslušných ustanovení zákona o DPH, podmínky pro její registraci a pro přistoupení dalšího člena skupiny. Autor dále charakterizuje práva a povinnosti členů skupiny a praktické dopady vytvoření skupiny. Objasňuje postupy při uplatňování DPH na výstupu a nárokování odpočtu daně za skupinu. Upozorňuje také na některá specifika správy DPH v případě skupiny, na pravidla zrušení registrace skupiny a pro zánik členství ve skupině.

odbor 23 GŘC

Spotřební daně po dvaceti letech

Clo-douane, Sv. 58, (2024) č. 6, s. 10-11

1. ledna 2024 uplynulo dvacet let od doby, kdy Celní správa plně převzala správu spotřebních daní od orgánů finanční správy. Článek se při této příležitosti ohlíží za dvěma uplynulými dekadami - informuje o výběru spotřebních daní v ČR obecně, o příslušné legislativě a jejich změnách v průběhu času, o elektronizaci v této oblasti, značení výrobků i o samotné správě daní.

Francisco Javier Sánchez Gallardo

Substance over form : re-evaluating the endurance of this guiding principle

Upřednostnění skutkového stavu : před formálním přehodnocení platnosti této hlavní zásady

International VAT monitor, Vol. 35, (2024) No. 2, p. 53

Autor ve svém sloupku krátce komentuje aktuální přístup Soudního dvora EU v otázce upřednostňování skutkového stavu před formálním při posuzování případů, které se týkají práva na odpočet DPH. Upřednostňování skutkového stavu před formálním znamená, že neschopnost dostat formálním povinností by neměla bránit výkonu hmotných práv (zde odpočet DPH). Evropská směrnice o DPH upravuje věcné a formální požadavky zvláště, mohlo by se tedy zdát, že pro splnění práva na odpočet je nutné dostat přísným formálním požadavkům. Daňové úřady tak měly tendenci právo na odpočet upírat kvůli drobným formálním chybám. Soudní dvůr EU poté svou judikaturou tento trend korigoval, jak ale autor upozorňuje, formální požadavky nelze na druhou stranu zcela ignorovat. Tomu odpovídají i novější rozhodnutí SDEU. - Poznámky.

Kevin O'Rourke

Taxing financial services under Australia's GST

Zdanění finančních služeb prostřednictvím australské daně ze zboží a služeb

International VAT monitor, Vol. 35, (2024) No. 2, p. 65-72

Při zavádění daně ze zboží a služeb (goods and services tax, GST) v Austrálii byla ustanovena výjimka pro finanční služby s argumentem, že zdanění finančních služeb prostřednictvím GST by bylo příliš komplikované. Australský rozpočet tím může přicházet o přibližně 6 miliard australských dolarů ročně. Autor se zmíněným argumentem obtížnosti zdanění finančních služeb nesouhlasí. Dále v článku rozebírá, proč by bylo výhodné zdanit finanční služby prostřednictvím tzv. aditivní metody (addition method) spíše než prostřednictvím metody založené na finančních tocích. - Poznámky.

Selcuk Özgenc

Turkish judicial approach to the taxation of the digital economy

Přístup soudů ke zdanění digitální ekonomiky v Turecku

European taxation, Vol. 64, (2024) No. 2/3, p. 109-113

Autor kriticky hodnotí přístup tureckých soudů k problematice zdanění digitální ekonomiky v souvislosti s některými soudními rozhodnutími. Zaměřuje se na oblast daní z příjmů uvalených na oblast digitální ekonomiky ve formě ručení za srážkovou daň (withholding tax liability) a daně z digitálních služeb (digital services tax, DST). Daň z digitálních služeb byla v Turecku zavedena s účinností od ledna 2020, její sazba je 7,5 %. Je kritizována zejména široká působnost této daně. - Poznámky.

Jana Ledvinková

Ubytovací služby prostřednictvím internetových platform a daňové povinnosti pro účely zákona o DPH u poskytovatelů ubytovacích služeb

Účetní a daně, Sv. 27, (2024) č. 6, s. 32-37

Služby spočívající v ubytování, které jsou zprostředkovány internetovými platformami, lze na základě charakteru těchto služeb v zásadě považovat za ubytovací služby, nikoliv za nájem. Autorka vychází ze zákonné úpravy DPH a uvádí, že poskytnutí ubytovací služby je ekonomickou činností, osoba poskytující tyto služby je osobou povinnou k dani a služba je vždy zdanitelným plněním (podléhá snížené sazbě 12 %). V článku jsou přiblíženy a na praktických příkladech ilustrovány otázky registrace plátce, vznik povinnosti přiznat daň, zprostředkování ubytování internetovými platformami a následné povinnosti z hlediska daně z přidané hodnoty mj. místo plnění, dobrovolná registrace identifikované osoby a zprostředkování ubytování českým podnikatelem).

Alexander Moldan

Umsatzsteuerrechtliche Einordnung von Online-Veranstaltungsleistungen und weiteren Online-Dienstleistungsangeboten : Finanzverwaltung schafft Klarheit

Zařazení online událostí a dalších online nabídek služeb ve smyslu daně z přidané hodnoty: finanční správa ujasňuje

Umsatzsteuer-Rundschau, Jg. 73, (2024) Nr. 12, S. 437-447

Článek se věnuje problematice kategorizace online událostí ve smyslu zákona o DPH. Události v oblasti kultury, umění, vědy, vzdělávání, sportu a zábavy, které jsou poskytovány zákazníkovi B2C (business to customer) prostřednictvím streamu v reálném čase, nejsou online služby per se. Při posuzování záležitosti spíše na místě jejich odběru, navzdory principům posuzování místa odvodu daně v rámci pravidel EU. V případě reprodukce předpřipraveného obsahu se však již o elektronickou službu jedná. Článek podrobně rozebírá jednotlivé oblasti, definuje hranici rozlišení elektronické služby a přenášené události, shrnuje metodiku Spolkového ministerstva financí a bližší pozornost věnuje podmínkám zvýhodněných daňových sazeb. - Poznámky.

Zdeněk Kuneš

Uplatnění odpočtu daně při registraci osoby povinné k dani za plátce

Účetní a daně, Sv. 27, (2024) č. 5, s. 17-26

Článek se zabývá problematikou uplatnění daně z přidané hodnoty při změně režimu, kterou je registrace osoby povinné k dani za plátce nebo zrušení registrace plátce. Autor rozebírá registraci plátce ze zákona, dobrovolnou registraci a nárok na odpočet daně při registraci (§ 79 zákona o DPH). Návazně přibližuje

zrušení registrace plátce z moci úřední, na žádost i postup úpravy odpočtu daně při zrušení registrace plátce. Zaměřuje se rovněž na situace úmrtí plátce, možnosti vrácení pro osobu registrovanou k dani v jiném členském státě nebo zahraniční osobu a na zrušení registrace dlužníka. Problematika je ilustrována řadou praktických příkladů.

Wojciech Stiller

VAT on investment silver and its distorting effects

DPH u investičního stříbra a její škodlivý účinek

International VAT monitor, Vol. 35, (2024) No. 2, p. 58-64

Autor se v příspěvku zabývá režimem zdanění investičního stříbra prostřednictvím DPH, a to s odkazem na německou legislativu. Na rozdíl od investičního zlata není evropskou směrnicí o DPH investiční stříbro od daně osvobozeno. Konkrétně v Německu se pak zdanění odvíjí i od formy (slitek, mince, atd.), právní úprava se však v průběhu času měnila tak, aby byla německá úprava v souladu s evropskou směrnicí (v minulosti docházelo k diskriminaci stříbrných mincí od výrobců z EU oproti mimoevropským výrobcům, pravidla umožňovala daňovou optimalizaci). Podle autora by bylo vhodné, aby bylo obdobné osvobození, jako je u zlata, zavedeno v EU i pro investiční stříbro. - Poznámky.

Adam Bartosiewicz

The VAT treatment of "reward crowdfunding"

Odměnový crowdfunding a jeho posouzení z hlediska DPH

International VAT monitor, Vol. 35, (2024) No. 2, p. 78-85

Příspěvek se zabývá crowdfundingem z hlediska legislativy o DPH v Evropské unii, přičemž se zaměřuje na tzv. odměnový crowdfunding (člověk, který na daný projekt přispěje, získá na základě svého finančního příspěvku určitou odměnu). Nejprve autor vymezuje různé typy crowdfundingu, následně se věnuje odměnovému crowdfundingu a daňovému režimu u různých typů odměn (emoční odměna, symbolická odměna, odměna komerční povahy, balíček různých typů odměn). V textu je odkazováno i na vybrané judikáty Soudního dvora EU. - Poznámky.

Magdaléna Vyškovská

Vliv daňové rezidence na zdanění příjmů sportovců v České republice. 1. část

Účetní a daně, Sv. 27, (2024) č. 6, s. 5-13

Autorka se zabývá zdaněním příjmů specifické kategorie fyzických osob - sportovců. Uvádí, že v ČR je sportovní činnost obvykle vykonávána jako samostatná výdělečná činnost (živnost nebo nezávislá činnost), charakterizuje příjmy a náklady sportovce-OSVČ a poté se zaměřuje na problematiku zahraničního sportovce v ČR. Rozebírá zdanění příjmů sportovce, který je daňovým rezidentem státu, jenž nemá s ČR uzavřenu dohodu o zamezení dvojího zdanění, i daňový režim sportovce ze smluvního státu. Návazně přináší závěry judikatury Nejvyššího správního soudu k daňové rezidenci sportovců (sp. zn. 1 Afs 239/2017 a sp. zn. 10 Afs 195/2017-57). - Poznámky.

Jaroslava Pfeilerová

Vztahy mezi mateřskou a dceřinou společností z hlediska daně z příjmů právnických osob

Účetní a daně, Sv. 27, (2024) č. 6, s. 13-20

Článek se zaměřuje na transakce uskutečněné mezi mateřskými a dceřinými společnostmi a zdaňované jiným způsobem, než by tomu bylo u nespojených obchodních společností. Autorka řeší režim osvobození podílů na zisku, náklady mateřské společnosti spojené s držbou podílu na dceřiné společnosti a daňovou problematiku úrokových nákladů (test nízké kapitalizace). Rozebírá rovněž obchodní transakce v podobě služeb poskytovaných mateřskou společností společnosti dceřiné (manažerské služby), povinnost srážkové daně u úrokových příjmů, licenčních poplatků a jejich osvobození od daně z příjmů právnických osob. Krátce se také věnuje převodním cenám. Problematika je ilustrována na mnoha praktických příkladech.

Xaver Ditz, Alina Kausch, Nils Leucht

Wesentliche Änderungen durch das Wachstumschancengesetz

Významné změny v důsledku zákona o růstových příležitostech

Der Betrieb, Jg. 77, (2024) Nr. 20, S. 1230-1235

Po schválení Spolkovou radou dne 22. února 2024 byl v Německu přijat dlouho očekávaný zákon o růstových příležitostech (Wachstumschancengesetz). Článek představuje a kriticky analyzuje změny, které jsou relevantní pro účely zdanění právnických osob. Ve výsledku zákon o podpoře růstu výrazně zaostává za očekáváním. - Poznámky. -- Shrnutí na s. M7.

Karel Raiser

Zdaňování ostatních příjmů fyzických osob

Daně a právo v praxi, Sv. 29, (2024) č. 6, s. 12-14

Autor objasňuje principy zdaňování nejdůležitějších kategorií ostatních příjmů se zohledněním změn, které v dané oblasti nastaly v souvislosti s nabytím platnosti konsolidačního balíčku. Ostatní příjmy dle zákona o daních z příjmů se dělí na jednotlivé kategorie uvedené v § 10 odst. 1. Článek se věnuje příjmům z příležitostných činností; příjmům z úplatného převodu nemovité věci, cenného papíru nebo jiné věci; příjmům z převodu podílu, které nejsou představovány cenným papírem, nebo z převodu družstevního podílu; dalším ostatním příjmům, které jsou osvobozeny od daně. Uvádí rovněž režim zdanění výher z hazardních her, osvobození bezúplatných příjmů a jednotlivé ostatní příjmy zdaněné zvláštní sazbou daně.

Martin Děrgel

Změny osvobození příjmů občanů od daně

Účetnictví v praxi, Sv. 28, (2024) č. 6, s. 23-28

Přehledné shrnutí změn, které přinesl konsolidační balíček, v oblasti osvobození příjmů fyzických osob od daně. Autor přibližuje osvobození v případě cen a výher ze soutěží; u státní podpory stavebního spoření; u podpory pozůstalých po zaměstnanci; u příjmů z penzijních produktů; u naturálních plnění (bývalému) prezidentovi; u příjmů z podílového listu při zrušení fondu; u kursového zisku při směně u cizoměnového účtu. Rozebírá také nový hodnotový test osvobození prodeje obchodních podílů a zrušení daňové podpory pracovníků v kultuře.

Hana Jedlanová, Iva Rindová, Jana Rohlíková

Zmírnění dopadů konsolidačního balíčku z pohledu zákona o daních z příjmů

Mzdová účetní, Sv. 30, (2024) č. 6, s. 8-15

Informace o novele č. 163/2024 Sb. zákona o daních z příjmů, která byla na konci května 2024 schválena Senátem Parlamentu ČR. Měla by pomoci zmírnit či vyřešit některé palčivé problémy, které přinesl zákon č. 349/2023 Sb. (tzv. konsolidační balíček). Změny se týkají zdaňování závodního stravování bývalých zaměstnanců; ocenění nepeněžního příjmu zaměstnance ve formě použití zařízení péče o děti předškolního věku včetně mateřské školy; zpřesnění osvobození příjmů plynoucích zaměstnancům z účasti na akcích pořádaných zaměstnavateli pro zaměstnance a jejich rodinné příslušníky; příjmů podle § 6 odst. 4 ZDP a kdy je z příjmů ze závislé činnosti srážena daň zvláštní sazbou daně; zmírnění podmínek pro osvobození při prodeji nemovitostí v případech využití prostředků na vlastní bydlení. Jednotlivé změny autorky dokládají na praktických příkladech.

Zkrácené obsahy časopisů

Plné texty některých článků jsou zaměstnancům resortu financí dostupné v aplikaci Aktivní noviny

Daně a právo v praxi : měsíčník informací z oblasti daní, práva a financí

Sv. 29, (2024) č. 6

Nová daňová limitace osobních aut - dva miliony korun (s. 2-9); Švarcsystém aneb stále stejná písnička, anebo je něco nového v roce 2024? (s. 10-11); Zdaňování ostatních příjmů fyzických osob (s. 12-14); Zdravotní pojištění a srovnání jednotlivých skupin plátců v roce 2024 (s. 15-17); Navigace ve světě účetních směrnic: nezbytný průvodce pro všechny účetní i účtaře - VUS (s. 18-21); Jak bude vypadat po 50 letech sestavování a zveřejňování účetní závěrky? - IFRS 18 (s. 22-23); Plnění dluhu třetí osobou věřiteli bez souhlasu dlužníka - rozsudek NS sp. zn. 28 Cdo 1217/2023 (s. 24-26); Může správce daně předbíhat ve frontě věřitelů převáděním preplatku za úhradu pohledávky za podstatou v případě

„předluženého“ konkursu? (s. 27-30); Místní šetření – judikatura správních soudů (s. 31-40); DPH u služeb souvisejících s nakládáním s odpadem (s. 41-44).

Daně a účetnictví bez chyb, pokut a penále

Sv. 25, (2024) č. 9

Kontrolní hlášení - změny v souvislosti se zákonem č. 349/2023 Sb. (s. 3-6); Paušální výdaj na dopravu (s. 7-8); OSVČ ve zdravotním pojištění (s. 9-11); Prodej nemovitých věcí: osvobození od DZP (s. 12-14); Vypořádání spoluvlastnictví nemovité věci - příjem z prodeje (s. 15-16); Uplatnění slevy na manžela (s. 17-19); Dodání knih, novin, časopisů a DPH (s. 22-25); Nesprávné uvedení daně - jiné zdaňovací období (s. 26-28); Závazné posouzení - určení sazby DPH (s. 29-31); Majetek využívaný pro osobní potřebu (s. 32-35); Finanční leasing (s. 36-40); Příklady z praxe: finanční leasing (s. 41-42); Zákon o účetnictví - přestupky (1.) (s. 43-46); Goodwill - daně a účetnictví - prodej obchodního závodu (s. 47-49); Rekvalifikace a podpora v nezaměstnanosti (s. 50-54); Když zaměstnavatel neodvádí pojistné (s. 55-57); Osoby se zdravotním postižením - zaměstnávání (s. 58-60); Integrační sociální podnik (s. 64-68); DPP a zdravotní pojištění (s. 69-70); Registrované partnerství a zdravotní pojištění (s. 71-72); Náklady závislé práce (s. 73-74); Odstupné a podpora v nezaměstnanosti (s. 75-76).

Daňový a účetní TIP : aktuality, komentáře, dotazy a odpovědi

Sv. 2024, č. 12

Typy k daňové optimalizaci formou paušálních výdajů na dopravu 2024 (s. 1-5); Přecenění akcií: daňový dopad - dotazy a odpovědi (s. 5-6); Dary střední škole a zdanění - dotazy a odpovědi (s. 6); DPH u zprostředkovatelské smlouvy s realitní kanceláří - dotazy a odpovědi (s. 7); Zdanění výnosů ze státních dluhopisů - dotazy a odpovědi (s. 7); Přejedání na režim paušálního zdanění - dotazy a odpovědi (s. 8).

Daňový a účetní TIP : aktuality, komentáře, dotazy a odpovědi

Sv. 2024, č. 13

Příjmy fyzických osob z prodeje cenných papírů a podílů v podmínkách roku 2024 a 2025 (s. 1-4); Nemovité věci a daň z přidané hodnoty - uplatnění DPH u dodání nemovitých věcí a u nájmu nemovitých věcí; nárok na odpočet daně u přijatých zdanitelných plnění souvisejících s nemovitou věcí (s. 5-8).

Daňový a účetní TIP : aktuality, komentáře, dotazy a odpovědi

Sv. 2024, č. 15-16

Podnikání manželů a dalších spolupracujících osob z daňového hlediska aneb jaké jsou jeho výhody a možná úskalí - shrnutí hlavních výhod a nevýhod zdanění v režimu spolupracující osoby (s. 1-9); Finanční leasing v roce 2024 z daňového pohledu (s. 9-13); Jak vysoké jsou daně v Německu? (s. 13-14).

DPH aktuálně : novinky z oblastí daně z přidané hodnoty

Sv. 2024, č. 13

Insolvence z pohledu DPH - podávání daňových tvrzení ve vazbě na nabytí účinnosti rozhodnutí soudu o úpadku, ve vazbě na předložení konečné zprávy insolvenčního soudu, oprava základu daně a odpočtu daně u nedobytné pohledávky (s. 1-7); Rekonstrukce nemovitosti na území Belgie a DPH - dotazy a odpovědi (s. 7); Nárok na odpočet DPH na vstupu u silniční přepravy osob - dotazy a odpovědi (s. 8).

DPH aktuálně : novinky z oblastí daně z přidané hodnoty

Sv. 2024, č. 14-15

Zvláštní režim One Stop Shop - zvláštní režim jednoho správního místa (s. 1-4); Lidská chyba a promíjení sankcí (nejen) u DPH (s. 4-11); Osvobozené plnění u zdravotních služeb - dotazy a odpovědi (s. 11); Obědy pro zaměstnance z pohledu DPH - dotazy a odpovědi (s. 11-12); DPH u zprostředkovatelské smlouvy s realitní kanceláří - dotazy a odpovědi (s. 12).

Finanční, daňový a účetní bulletin

Sv. 32, (2024) č. 2

Změny v roce 2024 - sociální pojištění (s. 2-8); Přípravované změny v AML oblasti (s. 9-12); Pracovní cesta jako zdánlivě jednoduchý institut (s. 13-15); Povinnost přiznat DPH při dodání energií po novelizaci energetického zákona (s. 16-19); Judikaturní závěry v oblasti podvodů na DPH (s. 20-23); Vyřazení a zařazení dlouhodobého hmotného majetku po částech (s. 24-33); Držba zahraničních akcií fyzickou osobou - jak zdanit vyplacenou dividendu? (s. 34-38); Dotazy a odpovědi: účetní zpracování snížení základního kapitálu a daňové dopady pro spol. s r. o.; Závazná právní forma podepisování

nájemní smlouvy s akciovou společností; DPH při ukončení podnikání - převedení auta do soukromého vlastnictví; Žádost o snížení zálohy na sociální pojištění při změně způsobu uplatňování výdajů; Termín podání DPH při úmrtí plátce; Polyfunkční dům - sazba DPH; Zprostředkování služeb na Slovensko (s. 39-47); Judikatura (s. 48-56).

Účetnictví

Sv. 2024, č. 7-8

Příklady z oblasti účetnictví a daní (s. 3-27); Směrná účtová osnova: účtová skupina 43 - výsledek hospodaření (s. 28-30); Mezinárodní standardy IFRS v EU (s. 34-39); Využití interpretací NÚR u poplatníků daně z příjmů fyzických osob (s. 40-45); GPS knihy jízd, nákup radarových hlav apod. - jako věci považované za výdaje sloužící pro ekonomickou činnost daňového subjektu!? - judikát NSS sp. zn. 1 Afs 157/2022-45 (s. 46-47); Český občan v "evropském" systému zdravotního pojištění (s. 66-68).

Účetnictví v praxi

Sv. 28, (2024) č. 6

Sankce za pozdní úhradu pojistného na sociální a zdravotní pojištění (s. 4-6); Zamyšlení nad některými daňovými paradoxy (s. 7-9); Uplatnění odpisů u zděděného a darovaného hmotného majetku (s. 10-16); Aktuální judikatura Nejvyššího správního soudu ve vztahu k DPH (s. 17-20); Dluhy po splatnosti v účetnictví a daních (s. 21-22); Změny osvobození příjmů občanů od daně (s. 23-28); Uchazeči o zaměstnání a zdravotní pojištění (s. 29-32); Zdanění reklamy na Facebooku - dotazy a odpovědi (s. 33); Účetní a daňové řešení usnesení soudu o smíru - dotazy a odpovědi (s. 34-35).

Ekonomické vědy. Ekonomie

Laura Veldkamp and Cindy Chung

Data and the aggregate economy

Data a agregátní ekonomika

The Journal of economic literature, Vol. 62, (2024) No. 2, p. 458-484

Nové objevy, jako např. umělá inteligence, změnily způsob produkce znalostí a posílily význam dat. Příspěvek se zabývá daty, jejich modelováním v ekonomii i souvisejícími koncepty (nápady či patenty). Rovněž jsou představeny možnosti, jak modelovat využití dat (oblast inovací, optimalizace procesů či párování). Jedná se o shrnující článek dosavadní odborné literatury k tématu. - Poznámky.

Benjamin F. Jones and Xiaojie Liu

A framework for economic growth with capital-embodied technical change

Teoretický rámec pro hospodářský růst s kapitálově ztělesněnou technologickou změnou

The American Economic Review, Vol. 114, (2024) No. 5, p. 1448-1487

Autoři se v teoreticky zaměřeném příspěvku zabývají technologickým pokrokem a hospodářským růstem. Představen je speciální rámec, ve kterém je technologický pokrok ztělesněn v kapitálových vstupech. Ke kapitálovým inovacím dochází prostřednictvím zvýšené automatizace a zvýšené produktivity. Vzájemné působení obou dimenzí inovací může přispět k vyváženému růstu. Model, který autoři prezentují, splňuje tzv. Uzawův růstový teorém (Uzawa Growth Theorem) a lze v něm zohlednit i další předpoklady či nové makroekonomické jevy (např. klesající růst produktivity). - Poznámky.

Angus Deaton, Jayati Ghosh, Diane Coyle, Atif Mian, John H. Cochrane, Michael Kremer, Jeffrey Frieden, Ulrike Malmendier, Clint Hamilton, Niall Kishtainy

Rethinking economics : how economics must change

Přehodnocení ekonomie : jakou změnu potřebuje ekonomie

Finance & development, Vol. 61, (2024) No. 1, p. 18-43

Tematická sekce se věnuje proměnám ekonomie jako vědy. Jeden z příspěvků prezentuje názory několika prestižních ekonomů na toto téma (co podle nich v současné ekonomii chybí), další články se pak zabývají průnikem politiky a ekonomie, behaviorální ekonomii a "matematizací" ekonomie (přechodem ekonomie od úvah k matematickým modelům). - Poznámky.

By Christian Bayer, Benjamin Born, and Ralph Luetticke

Shocks, frictions, and inequality in US business cycles

Šoky, frikce a nerovnosti v hospodářských cyklech USA

The American Economic Review, Vol. 114, (2024) No. 5, p. 1211-1247

Tzv. nová generace modelů hospodářského cyklu s heterogenními agenty a neúplnými trhy ("modely HANK") pracuje s novými transmisními kanály měnové i fiskální politiky a s novými zdroji fluktuaace hospodářských cyklů. Autoři ve vysoce teoreticky zaměřeném příspěvku prezentují vlastní přístup pro odhad dynamických vlastností modelů HANK. Svůj přístup následně využívají k analýze vlivu nerovností na hospodářský cyklus. K výzkumu byla použita data z USA z let 1954-2019. - Poznámky.

Finance. Bankovníctví. Měnový systém

Markus Martin

Änderungen der Marktmissbrauchsverordnung durch den EU Listing Act

Změny nařízení o zneužívání trhu provedené aktem EU o kótování

Der Betrieb, Jg. 77, (2024) Nr. 22, S. 1393-1400

Dne 24. dubna 2024 přijal Evropský parlament kompromisní znění tzv. aktu EU o kótování (Listing Act). Jeho cílem je zatraktivnit evropský kapitálový trh a snížit povinnosti přístupu pro kótované společnosti. Klíčovou složkou aktu EU o kótování tvoří změny nařízení o zneužívání trhu (č. 596/2014/EU, MAR). Zejména má být zmírněna povinnost zveřejňování ad hoc. Článek přináší přehled pro praxi nejdůležitějších změn nařízení o zneužívání trhu a kategorizuje jejich potenciální dopad. Ukazuje, že stanovených cílů bylo dosaženo pouze částečně. - Poznámky. -- Shrnutí na s. M9.

Bert Losse

Bares wird Rares

Hotovost bude vzácná

WirtschaftsWoche, Jg. 2024, Nr. 21, S. 38-39

Stále více zákazníků platí kartou, EU rozhoduje o hotovostních limitech a ECB pracuje na digitálním euru. Článek rozebírá, zda se bankovky a mince stávají zastaralými.

Break the safe

Otvírání sejfů

The Economist, Vol. 452, (2024) No. 9404, p. 62

Rezervy komerčních bank u centrálních bank se i přes tzv. kvantitativní zpřísnování (quantitative tightening, QT) pohybují vysoko nad úrovní obvyklou před světovou finanční krizí. Objevují se odborné debaty, zda je žádoucí systém s vyššími rezervami či nižšími. Článek uvádí motivy komerčních bank, proč rezervy u centrálních bank držet; důvody, proč nabídka rezerv převyšuje poptávku a s odkazy na odborné zdroje příspěvek zmiňuje i různé argumenty ve prospěch i neprospěch systému s vysokými rezervami.

The bull's big blind spot : markets v politics

Velký slepý úhel býčích trhů : trhy versus politika

The Economist, Vol. 452, (2024) No. 9406, p. 8

V uplynulém roce propukla válka na Blízkém východě, eskalovala obchodní válka s Čínou a v červenci 2024 byl podniknut atentát na amerického prezidentského kandidáta. Žádná z těchto událostí ale neotřásla finančními trhy - ty se v USA, eurozóně i Japonsku pohybují na rekordních (popř. téměř rekordních) úrovních a hýří optimismem. Proč investoři zatím nezohledňují možné hrozby, jako např. prohloubení protekcionismu, pokud by letošní americké prezidentské volby znovu vyhrál D. Trump? Jedním z důvodů může být to, že dosavadní turbulentní události (mj. i výpadek ruského plynu) ekonomiky dokázaly ustát. Jak ale článek připomíná, základem prosperity světové ekonomiky jsou liberální hodnoty a demokracie. Politické riziko je možná pro trhy obtížně vyčíslitelné, ignorovat by se však nemělo. -- Viz i příspěvek na s. 57-59.

Alan S. Blinder, Michael Ehrmann, Jakob de Haan, and David-Jan Jansen

Central bank communication with the general public : promise or false hope?

Komunikace centrální banky s běžnou veřejností : sliby nebo falešná naděje?

The Journal of economic literature, Vol. 62, (2024) No. 2, p. 425-457

Centrální banky se čím dál více snaží promlouvat k běžné veřejnosti, vysvětlovat své kroky, vybudovat tak důvěru a ovlivnit inflační očekávání. Článek v této souvislosti shrnuje dosavadní odbornou literaturu na téma komunikace centrálních bank s veřejností - proč je podstatná, proč je ve srovnání s komunikací s experty obtížnější, které metody centrální banky používají a zda jsou úspěšné. - Poznámky.

Fabian Maximilian Johannes Teichmann, Sonia Ruxandra Boticiu, Bruno S. Sergi

Compliance concerns in sustainable finance : an analysis of peer-to-peer (P2P) lending platforms and sustainability

Obavy z nedodržování předpisů u udržitelných financí : analýza P2P platform, prostřednictvím kterých jsou nabízeny půjčky, v kontextu udržitelnosti

Journal of financial crime, Vol. 31, (2024) No. 4, p. 993-1001

Příspěvek se prostřednictvím analýzy odborné literatury zabývá souvislostí mezi P2P platformami a udržitelnými financemi. Autoři poukazují na to, že P2P platformy, prostřednictvím kterých jsou poskytovány půjčky, mohou urychlit přechod na nízkouhlíkovou ekonomiku tím, že se přerozdělí prostředky ve prospěch udržitelných projektů a podniků. Zároveň jsou ale s P2P platformami spojena nová rizika, včetně rizika podvodů, financování terorismu, praní špinavých peněz a dalších ilegálních činností. - Poznámky.

Martin Arnold

ECB cuts rates for first time in 5 years after inflation eases

ECB poprvé po pěti letech snižuje úrokové sazby po zmírnění inflace

Financial Times, Vol. 2024, No. 41653 (7.6.2024), p. 1

Evropská centrální banka poprvé po téměř pěti letech snížila úrokové sazby, ale varovala, že další snižování bude záviset na pokračujícím uvolnění cenových tlaků. Snižování sazeb o čtvrt procentního bodu na 3,75 %, které zatím centrální banky v USA a Velké Británii nezopakovaly, představuje milník v boji proti inflaci po největším nárůstu cen za celou generaci. -- Viz také komentář na s. 16.

Martin Arnold

ECB surveys point to September rate cut

Průzkumy ECB směřují k zářijovému snížení sazeb

Financial Times, Vol. 2024, No. 41690 (20.7.2024), p. 4

Poslední zveřejněné průzkumy ECB očekávají pokles inflace pod 2 % v průběhu následujících dvou let. Očekávají také postupné snižování tempa růstu mezd. Ch. Lagardeová se prozatím zdržuje konkrétních vyjádření, obecná očekávání jsou však vzhledem k pozitivnímu vývoji klíčových indikátorů nakloněna dalšímu snižování sazeb. Růst mezd posilující inflaci je zmíněn jako přední problém v pobaltských státech, i zde je však v delším časovém horizontu očekáván pokles tempa růstu.

Knut Sauer, Vincent Buchta

EU Listing Act: (K)ein großer Wurf für das EU-Prospektrecht? : die prospektrechtlichen Neuregelungen für Eigenkapitalmarkttransaktionen durch den EU Listing Act

EU Listing Act: (Ne)významný krok vpřed pro právo EU týkající se prospektu? : nové předpisy o prospektu pro transakce na jednotném kapitálovém trhu podle aktu o kotování

Der Betrieb, Jg. 77, (2024) Nr. 21, S. 1327-1333

Akt EU o kótování mění řadu klíčových zákonů o kapitálovém trhu. V platnost vstupují zejména dalekosáhlé změny týkající se prospektu cenného papíru. Článek se zabývá změnami, které se týkají transakcí na kapitálovém trhu s akciemi. Poskytuje přehled nové úpravy platné pro IPO, navýšení kapitálu a sekundární kotace a hodnotí jejich pravděpodobný dopad na transakční praxi. - Poznámky. -- Shrnutí na s. M9.

Yasmin Osman

EU verschärft Bankenregeln ein Jahr später

EU zpříšňuje bankovní pravidla o rok později

Handelsblatt, Jg. 2024, Nr. 116 (19.6.2024), S. 27

Evropská unie posouvá termín platnosti částí pravidel Basel III a Basel IV, týkajících se řízení obchodních rizik bank, z původně plánovaného 1.1.2025 na 1.1.2026. Důvodem změny je koordinace s USA, kde implementace nebude možná dříve než před začátkem r. 2026.

Doron Goldbarsht, Katie Benson

From later to sooner : exploring compliance with the global regime of anti-money laundering and counter-terrorist financing in the legal profession

Lépe dříve než později : zkoumání souladu s mezinárodním rámcem proti praní špinavých peněz a financování terorismu v právní profesi

Journal of financial crime, Vol. 31, (2024) No. 4, p. 795-809

Článek zkoumá, do jaké míry mají tři vybrané země (Austrálie, Velká Británie, Izrael) zavedené v právní profesi standardy v souladu s rámcem Finančního akčního výboru (FATF) proti praní peněz a financování terorismu. Zatímco Velká Británie má podobné standardy v právní profesi dobře zavedené, Austrálie v souladu s rámcem FATF není. Izrael se pohybuje "na půli cesty", je se standardy FATF v souladu jen částečně. Autoři uvádějí určitá doporučení, která by Austrálie měla zavést čím dříve tím lépe. - Poznámky.

Mary McDougall

Hedge funds lift bets against European government bonds to two-year high

Hedgeové fondy zvýšily sázky proti evropským vládním dluhopisům na dvouleté maximum

Financial Times, Vol. 2024, No. 41655 (10.6.2024), p. 6

Hedgeové fondy nashromáždily největší sázky proti vládním dluhopisům eurozóny za více než dva roky v očekávání, že Evropská centrální banka bude mít letos omezený prostor pro další snižování úrokových sazeb. Podle údajů společnosti S&P Global Markets Intelligence dosáhla celková hodnota sázek proti evropským vládním dluhopisům tento týden 413 miliard dolarů, to je o 8 % více než v lednu a nejvyšší úroveň od dubna 2022.

Stefan Reccius

Inflation schürt Zins-Skepsis

Inflace živí skepsi ohledně úrokových sazeb

Handelsblatt, Jg. 2024, Nr. 103 (31.5.2024), S. 32-33

Navzdory mírnému zvýšení inflace v některých zemích eurozóny (Německo z dubnových 2,2 % na květnových 2,4 %, Španělsko z 3,4 % na 3,8 %) zůstává šéfka ECB Ch. Lagardeová optimistická ohledně plánu na snižování úrokových sazeb v průběhu letošního roku. Článek ve stručnosti rekapituluje nejčastější argumenty v debatě o podobě snižování sazeb.

Kate Duguid

Investors look for clear signal from BoE on rates

Investoři očekávají jasný signál od Bank of England ohledně sazeb

Financial Times, Vol. 2024, No. 41661 (17.6.2024), p. 8

Trhy a ekonomové všeobecně očekávají, že Bank of England na čtvrtčním zasedání výboru pro měnovou politiku ponechá úrokové sazby na šestnáctiletém maximu ve výši 5,25 %, ale budou pozorně sledovat případné změny ve výhledových pokynech. Ekonomické ukazatele a blížící se parlamentní volby ve Spojeném království způsobily, že červnové snížení sazeb ze strany Bank of England je nepravděpodobné.

Martin Kölling, Frank Wiebe

Japans versteckte Schuldenkrise

Japonská skrytá dluhová krize

Handelsblatt, Jg. 2024, Nr. 106 (5.6.2024), S. 38-39

Výnosy z japonských desetiletých státních dluhopisů se drží na 1% hodnotě a během letošního roku mohou vzrůst až na 2 %. Jedná se o první zvýšení jejich výnosů od r. 2016, kdy se výnosy držely na

nulové hodnotě. Bank of Japan je jejich největším držitelem (v současnosti drží dluhopisy v hodnotě 1,2 bilionu USD) a dvakrát intervenovala ke stabilizaci kurzu jenu vůči americkému dolaru. Manévrovací prostor BoJ je zúžený vysokým státním dluhem, který dosahuje 250 % HDP. Článek zmiňuje názory hovořící o skryté dluhové krizi, která se namísto trhu s dluhopisy projevuje na devizovém trhu.

Astrid Dörner, Leonias Exuzidis

Neue Inflationsdaten machen spätere US-Zinssenkung wahrscheinlicher

Nová data o inflaci činí pozdější snížení amerických úrokových sazeb pravděpodobnějším

Handelsblatt, Jg. 2024, Nr. 104 (3.6.2024), S. 35

Blíže k výhledu očekávaného snižování úrokových sazeb v USA a v eurozóně. V USA stoupl index spotřebitelských cen PCE-Index meziměsíčně o 2,7 %, spotřebitelské výdaje pak po odečtení inflace klesly o 0,1 %. Po odloženém březnovém snížení sazeb a několikráté úpravě protiinflační strategie je nyní podle bývalého zástupce vedoucího Fedu Rogera Fergusonsona 50% šance, že snížení nastane v tomto kalendářním roce. V eurozóně stoupla inflace meziměsíčně o 2,6 % ke konci května, jádrová inflace vzrostla z dubnových 2,7 % na 2,9 % ke konci května. Tarifní mzda v eurozóně v prvním čtvrtletí stoupla o 4,7 %, což je podle ECB tendence k růstu inflace. Článek shodně u obou centrálních bank uvádí, že čekají na setrvalé příznivá data, než přistoupí ke snížení sazeb.

Nová právní úprava digitalizace finančního trhu

Právní rozhledy, Sv. 32, (2024) č. 10, příl. Legislativa, s. ii-iii

Informace o návrhu zákona o implementaci předpisů EU v oblasti digitalizace finančního trhu a doprovodného návrhu tzv. změnového zákona, kterým se mění některé zákony v souvislosti s implementací předpisů EU v oblasti digitálních financí a financování udržitelnosti. Tato nová právní úprava adaptuje český právní řád na přímo použitelná nařízení EU (nařízení č. 2022/2554 upravující zajištění digitální provozní odolnosti finančního sektoru, DORA; nařízení č. 2023/1114 o regulaci podnikání v oblasti nabízení kryptoaktiv veřejnosti a poskytování služeb souvisejících s kryptoaktivy, MiCA). Návrh změnového zákona zajišťuje také implementaci evropského nařízení o evropských zelených dluhopisech č. 2023/2631. Návrh stanoví některá práva a povinnosti osob, na které se vztahuje nařízení MiCA, dále upravuje působnost a dohled ČNB a přestupky.

Pochopení a řešení greenwashingu v bankovním sektoru EU

Bankovníctví, Sv. 32, (2024) č. 6, s. 42-43

Greenwashing se stal zásadním problémem v kontextu globálního tlaku na udržitelnost. Označuje praxi, kdy společnosti poskytují zavádějící informace o svých environmentálních praktikách nebo o udržitelnosti svých produktů, a tím podkopávají důvěru spotřebitelů. Po hlavních charakteristikách greenwashingu jsou v článku identifikovány důvody této praxe a dále je pozornost zaměřena na formy a výskyt greenwashingu v bankovníctví. V souvislosti s tím jsou představena doporučení a kroky, jež mohou finanční instituce a banky přijmout, aby se greenwashingu vyhnuly a zajistily, že jejich udržitelné praktiky a tvrzení jsou autentická a transparentní. Text vychází ze zprávy EBA "Progress report on greenwashing".

Ondřej Poupeň

Připravované změny v AML oblasti

Finanční, daňový a účetní bulletin, Sv. 32, (2024) č. 2, s. 9-12

Autor seznamuje se změnami, které jsou obsaženy ve vládní novele zákona č. 253/2008 Sb., o některých opatřeních proti legalizaci výnosů z trestné činnosti a financování terorismu (sněmovní tisk č. 659). Novela adaptuje právní úpravu na evropské nařízení č. 2023/1113 z května 2023 o informacích doprovázejících převody peněžních prostředků a některých kryptoaktiv (TFR), další část novely AML zákona je reakcí na hodnocení ČR výborem MONEYVAL a na nedostatky v implementaci evropského práva. Obsahem TFR je jak stávající úprava informací doprovázejících převody peněžních prostředků, tak nově i úprava informací doprovázejících převody kryptoaktiv. Zásadní je změna vymezení povinných osob poskytujících služby s kryptoaktivy. Autor rovněž představuje změny v rámci definice politicky exponovaných osob, u převozů peněžní hotovosti, nový způsob identifikace klienta i nové informační povinnosti povinných osob. - Poznámky.

A. Dörner, L. Exuzidis

Rückgang der Inflation beflügelt die US-Börsen

Ustupující inflace povzbuzuje americké burzy

Handelsblatt, Jg. 2024, Nr. 112 (13.6.2024), S. 35

Inflační míra v USA dosáhla ke konci května výše 3,3 % meziročně, mírně pod očekávanou hranici. Vlivem zpomalující inflace byl zaznamenán růst předních akciových indexů S&P 500 a Nasdaq i bitcoinu. Podle vyjádření Fedu během července nedojde ke snížení úrokových sazeb. Vyšší úroveň sazeb stojí za rostoucí řadou nesplácených půjček a vzrůstajícími riziky pro regionální banky střední velikosti.

Anastasia Stognei, Joseph Cotterill

Russia bourse pauses dollar and euro trade after Washington turns up sanctions heat

Ruská burza pozastavila obchodování s dolarem a eurem poté, co Washington zvýšil sankce

Financial Times, Vol. 2024, No. 41659 (14.6.2024) p. 6

Hlavní ruská burza zastavila obchodování s dolary a eury poté, co se prudká eskalace amerických sankcí zaměřila na zbývající vazby mezi ruským finančním systémem a zahraničními bankami. Změny znamenají, že se tvorba cen rublu stane neprůhlednější, což ovlivní jeho směnitelnost a zvýší náklady dovozců a vývozců po rozsáhlých sankcích, které americké ministerstvo financí označilo za cílené na ruskou "válečnou ekonomiku".

Bert Rürup

Ein Schiff ohne Kompass

Lod' bez kompasu

Handelsblatt, Jg. 2024, Nr. 138 (19.7.2024), S. 23

Hlavní ekonom listu Handelsblatt se ve svém komentáři zamýšlí nad peněžní politikou Evropské centrální banky se zřetelem na její roli v udržování měnové stability a kontrolu inflace. Zmiňuje původ současného dvouprocentního inflačního cíle, polemizuje nad její aktuálností vzhledem k době jejího stanovení v 70. letech, zmiňuje současný dvoupilířový systém posuzování inflace v ECB a stručně se ohlíží za funkčními obdobími M. Draghiho a Ch. Lagardeové. Autor poukazuje na změnu řady faktorů (demografických, ekonomických a politických), v jejichž kontextu současná teorie korekce výše inflace postupně zastarává. ECB tak stojí před úkolem nalézt novou strategii.

By Thomas Hale, Kaye Wiggins and Wang Xuexiao

Stranded in Evergrande's web of debt

Uváznutí v síti dluhů čínské realitní firmy Evergrande

Financial Times, Vol. 2024, No. 41673 (1.7.2024), p. 17

Zámořští držitelé dluhopisů, kteří vložili peníze do čínského realitního boomu (zejm. do společnosti Evergrande), na vlastní kůži zjistili, že v čínském systému mají jen málo možností odvolání, když se boom změní v krach.

Dana Heide

Studieren ohne Kredit

Studovat bez půjček

Handelsblatt, Jg. 2024, Nr. 121 (26.6.2024), S. 12

V r. 2023 zažádalo v Německu o studentskou půjčku 16.564 osob, což představuje více než 70% pokles oproti r. 2013. V současnosti je v Německu aktivních 44.251 studentských půjček. Stejně tak zaznamenává pokles půjček KfW (z 40.700 v r. 2020 na 9.300 v r. 2023). Článek shrnuje vliv výše úrokových sazeb na využití a využitelnost studentských půjček a výsledky průzkumu společnosti CHE, který se podrobně zaměřil na nabízené programy studentských úvěrů.

Chris Kay, Benjamin Parkin

The young Indians gambling on stocks

Mladí Indové spekulují s akciemi

Financial Times, Vol. 2024, No. 41688 (18.7.2024), p. 15

Rostoucí zájem drobných soukromých investorů je jednou z příčin růstu indických akciových trhů: tamní index Nifty 50 předních indických společností překonal japonský Nikkei 225 a čínský Shanghai Composite. Rychlý růst činí trhy atraktivní také pro zahraniční investory, avšak s rizikem vysoké

spekulativnosti vlivem popularity právě mezi drobnými investory. U nich se obchodování na finančních trzích stalo bezmála módní záležitostí, mj. vlivem neregulovaných tzv. "finfluencerů", tvořících obsah s finanční tematikou na sociálních sítích se všemi souvisejícími úskalími. Riziko skokové korekce kurzů při rostoucím objemu rizikových investic registruje i indický regulační úřad pro finanční trhy (Securities and Exchange Board of India).

Zkrácené obsahy časopisů

Plné texty některých článků jsou zaměstnancům resortu financí dostupné v aplikaci Aktivní noviny

Bankovníctví : odborný časopis pro praktickou činnost bank

Sv. 32, (2024) č. 6

ČNB představila svůj nový emisní plán - emise pamětních mincí (s. 9); Ačkoliv většinu peněz máme na účtech a platíme bezhotovostně, význam hotovosti neklesá (s. 10-13); Spolupráce mezi Ministerstvem financí, ČNB a byznysem funguje velmi dobře - rozhovor s poslancem M. Kohajdou (s. 14-17); Změny v penzích anebo co nového v regulaci (s. 18); Řada věcí z CCD II je již implementována, v některých oblastech nás ale čeká diskuse (s. 20-21); Co přinese revize směrnice Solvency II, aneb proč je nezbytná (s. 22-23); Nová éra plateb: Klíčové poznatky z Money 20/20 Europe (s. 28); Šedá ekonomika dlouhodobě neklesá. Pomocť mohou digitální platby (s. 34-35); CapEx v Taxonomii - jak se dívat na zelené investice u podnikatelů? (s. 38-40); Cesta bank a velkých firem k posouzení dopadů klimatických změn na podnikání - směrnice CSRD (s. 41); Pochopení a řešení greenwashingu v bankovním sektoru EU (s. 42-43); Dotační poradenství ve spořitelnách už jede na plno! (s. 46-47).

Hospodářská situace a politika. Řízení. Výroba. Služby. Ceny

Mareike Enghusen

Der Bruch

Roztržka

WirtschaftsWoche, Jg. 2024, Nr. 24, S. 22-27

Teror Hamásu a válka v Gaze rozdělují Araby a Židy. Izrael vyhání palestinské pracovníky. Hospodářství skomírá. Trpí rodiny a přátelství.

Cass R. Sunstein

The Economic Constitution of the United States

Ekonomická ústava Spojených států

The Journal of economic perspectives, Vol. 38 (2024), No. 2, p. 25-41

Náklady a přínosy připravovaných opatření a legislativy hodnotí v USA úřad "Office of Information and Regulatory Affairs" složený z právníků, ekonomů a analytiků. Úřad se při svém hodnocení řídí tzv. ekonomickou ústavou vydanou v r. 2003 a aktualizovanou v r. 2023. Článek informuje o úpravách ekonomické ústavy a jejich odůvodnění. Mj. došlo ke změnám v oblasti diskontních sazeb při hodnocení budoucích přínosů či distribučních účinků (hodnocení, do jaké míry má určité opatření vliv pouze na vybrané skupiny obyvatel). Specifikováno bylo také to, zda se má dokument zabývat dopady opatření pouze na obyvatele USA, nebo i cizince. Ekonomická ústava se detailněji věnuje i hodnocení nejistoty. - Poznámky. -- Článek je součástí tematické sekce "How Research Informs Policy Analysis" (vliv výzkumu na analýzu veřejných politik), další články viz s. 3-82.

Florian Güßgen, Thomas Stölzel

Glückauf, Europa!

Hodně štěstí, Evropo!

WirtschaftsWoche, Jg. 2024, Nr. 22, S. 14-21

Evropa potřebuje suroviny pro svůj průmysl a energetickou transformaci. Chce se stát méně závislou na Číně a USA v oblasti surovin jakou jsou lithium, měď, vzácné zeminy či fosfor. Článek se zabývá otázkou, zda může být tato snaha o nezávislost úspěšná.

How fast can Britain's economy grow? : the big question**Jak rychle může růst britská ekonomika? : zásadní otázka**

The Economist, Vol. 451, (2024) No. 9400, p. 27-29

Zatímco v 60. letech minulého století se Britové obávali, že je v hospodářském růstu překoná Francie či Německo, do budoucna by hospodářský růst Velké Británie mohlo předstihnout dokonce i Polsko. Téma hospodářského růstu a jeho obnovy se stalo ústředním v britské volební kampani. Volby proběhnou na počátku července 2024 a očekává se drtivé vítězství labouristů (současné opozice). Hospodářský růst je nezbytný nejen pro udržení životní úrovně, ale i pro dodržení fiskálních pravidel, ke kterým se britští politici zavázali. Článek rozebírá, do jaké míry je obnova britského růstu reálná a věnuje se detailněji jednotlivým faktorům, které slabý růst zapříčinily (kromě jednorázových faktorů jde i o dlouhodobé faktory, jako nedostatky v plánování infrastruktury, chybějící dynamiku podnikání, daňový systém či brexit). Pokud se labouristům podaří vyhrát a zrealizovat své plány, je určité zvýšení hospodářského růstu reálné, ke konsolidaci veřejných financí ale stačit nebude. -- Viz i volně související článek na s. 14.

A lot of spare change**Peníze navíc**

The Economist, Vol. 451, (2024) No. 9400, p. 66

Světová banka zveřejnila v květnu 2024 nové výsledky programu "International Comparison Program" (ICP), ve kterém instituce dlouhodobě zjišťuje paritu kupní síly a indexy cenové hladiny zúčastněných zemí a vypočítává HDP. Z výsledků vyplývá, že světový hrubý domácí produkt může být o 7 triliónů amerických dolarů vyšší, než se dříve myslelo. Článek představuje metodiku programu ICP a krátce i některé dílčí výsledky (dodatečná kupní síla např. není rovnoměrně rozdělená, její velká část připadá Indii, Rusku či Číně).

by Philip Stephens

A return to centrist sobriety : Britain**Návrat k centristické rozvážnosti : Británie**

Financial Times, Vol. 2024, No. 41678 (6.7.2024), p. 7

Nový premiér Velké Británie slibuje obnovu stejně jako revoluci. Sir Keir Starmer však bude muset využít politický kapitál, který mu přináší zisk velké většiny, pokud chce udržet populismus na uzdě.

The solar age : energy**Solární věk : energetika**

The Economist, Vol. 451, (2024) No. 9402, p. 10

O budoucnosti a potenciálu solární energetiky. Vzestup solární energetiky je exponenciální, solární kapacita se každé tři roky zdvojnásobuje a každých deset let je tak desetinásobná. Pokud by trend pokračoval, mohly by se solární články stát do r. 2040 největším energetickým zdrojem. Náklady na elektřinu by mohly dramaticky klesnout, solární energie by pak mohla významně pomoci i v boji se změnou klimatu. Výhodou je, že solární energie nečelí oproti jiným zdrojům energie omezením na straně výroby a poptávky. Určitá omezení však přesto existují - obavou je zatím závislost na Číně ve výrobě solárních panelů a v těžbě křemíku. -- K tématu viz i další příspěvky v čísle (s. 32-33, 59-60) a rozsáhlejší esej na s. 41-46.

A triumph for Indian democracy**Triumf indické demokracie**

The Economist, Vol. 451, (2024) No. 9400, p. 9

Premiér Narendra Modi byl považován za favorita indických parlamentních voleb v r. 2024, dle výsledků zveřejněných na počátku června 2024 ale jeho strana ztratila parlamentní většinu a Modi bude muset vytvořit koalici. Článek rozebírá, co tento volební výsledek Indii přinese do budoucna. Pokud by býval Modi drtivě vyhrál, daly by se očekávat rozsáhlé reformy (např. v zemědělství) provázené ovšem posílením autokracie. Nynější výsledek přináší určitá rizika (obtížnější prosazování reformy či možné škrty investic, na což bezprostředně po zveřejnění výsledků reagovaly svým propadem i akciové trhy), celkově je však pro indickou demokracii nadějný. -- K indickým volbám viz i články na s. 17-19 a 20.

Informatika. Počítače

Aleš Petrák

Open data a veřejná správa

Interní auditor, Sv. 28 (2024) č. 2, s. 20-22

Open data nebo také otevřená data v nejšířším pojetí znamenají data, která jsou plně přístupná, využitelná, upravitelná a sdílená kýmkoli za jakýmkoli účelem a licencována pod otevřenou licenci. Pro maximální využitelnost v kvalifikovaných rozhodnutích musejí být data validní, aktuální, správně popsána a snadno dostupná ve vhodném formátu. Open data jsou tématem zejména pro veřejnou správu, jelikož z legislativy vyplývají pro jednotlivé veřejné instituce mnohé povinnosti a doporučení. V článku je stručně představena evropská směrnice č. 2019/1024/EU a její implementace do českého práva, která se věnuje podpoře využití otevřených dat a informací z veřejného sektoru v EU. - Poznámky. Plný text dostupný z: https://knihovna.urad.mfcr.cz/earchiv/2024/06/IA2_2024.pdf

By Gregory Gilpin, Ezra Karger, and Peter Nencka

The returns to public library investment

Návratnost investic do veřejných knihoven

American Economic Journal: Economic policy, Vol. 16, (2024) No. 2, p. 78-109

Příspěvek hodnotí účinky investic do veřejných knihoven v USA. Z místních rozpočtů je tam financováno více než 15 tis. poboček veřejných knihoven. Autoři v článku došli k závěru, že investice zvyšují v následujících letech po investici návštěvnost knihoven, účast dětí na akcích knihovny i dětské výpůjčky o 5-15 %. Zároveň také dochází ke zlepšení školních výsledků. - Poznámky.

A short history of AI

Stručná historie umělé inteligence

The Economist, Vol. 452, (2024) No. 9406, p. 55-56

Příspěvek připomíná historii vývoje umělé inteligence. Za počátek umělé inteligence se považuje tzv. "seminář v Dartmouth" v r. 1956, jehož se zúčastnil informační vědec Claude Shannon, nositel Nobelovy ceny za ekonomii a Turingovy ceny Herb Simon a vědec John McCarthy. Zpočátku slibný obor na konci 80. let ustrnul, později však došlo k průlomu díky neuronovým sítím, pokroku v hardware i efektivnějším algoritmům pro trénování (tzv. hluboké učení). V předchozí dekádě systémy sloužily k rozpoznávání obrázků, později se začaly používat např. i pro překlady a hlasové služby. V r. 2017 pak vznikl nový způsob propojení neuronů, který pomohl sítím lépe chápat kontext. Na tomto způsobu propojení jsou založeny i velké jazykové modely, jako GPT-2 představený v r. 2019. V listopadu 2022 pak byla prezentována generativní služba GPT 3.5, kterou široká veřejnost přijala s nebývalou rychlostí. -- Jedná se o první příspěvek ze šestidílné série článků o umělé inteligenci.

War and AI

Válka a umělá inteligence

The Economist, Vol. 451, (2024) No. 9402, p. 9

O tom, jak by mohl charakter válčení změnit současný pokrok v umělé inteligenci. Na jedné straně umělá inteligence pomáhá s navigací dronů (pomáhá řešit situace, kdy je přerušena signál GPS, popř. spojení s pilotem), zejména je ale užitečná při velení a řízení (např. dokáže odlišit falešné cíle od skutečných). To, že umělá inteligence bude schopna rychle poskytnout jasnou představu o bojišti, však skýtá mnohá závažná rizika - od obtížnějšího zkoumání výstupů modelů, přes ztížené vyjednávání o příměří, ještě větší zbrojení (oproti intuitivnímu předpokladu), zvýhodnění velkých zemí, až po nerespektování mezinárodního práva, pokud by válka poháněná umělou inteligencí skutečně nastala. -- Viz i další příspěvky na s. 16-19 a 64.

Mezinárodní hospodářské vztahy a integrace

Bundesministerium der Finanzen

25 Jahre Euro

25 let eura

Monatsbericht des BMF, Jg. 2024, Nr. 6, S. 8-12

Příspěvek stručně rekapituluje 25 let existence společné evropské měny. Blíže se věnuje významu eura s ohledem na hospodářské výhody, jeho funkci jako stabilizačního prvku a jeho mezinárodní roli. Pozornost je také věnována euru v kontextu ostatních světových měnových mechanismů a institucí. V závěru se příspěvek ohlíží za schopností eura ustát hospodářské krize, zvažuje význam jednotné evropské měny pro integraci a zdůrazňuje nutnost budoucích inovací (CBDC). - Odkaz.

Alexander Busch

BRICS-Bund prüft Kandidaten aus Lateinamerika

BRICS prověřuje jihoamerické kandidáty

Handelsblatt, Jg. 2024, Nr. 127 (4.7.2024), S. 10-11

Poté, co Argentina zrušila asociační proces v rámci zájmu o vstup do BRICS, jeví zájem o vstup do tohoto hospodářského uskupení Bolívie, Venezuela, Kuba, Kolumbie a Nikaragua. Článek se podrobněji věnuje Venezuele a Bolívii. Zmíněna je také možnost přehodnocení argentinského postoje vůči BRICS kvůli čínskému úvěru ve výši 5 miliard dolarů.

Katheryn N. Russ, Jay C. Shambaugh, Sanjay R. Singh

Currency areas, labor markets, and regional cyclical sensitivity

Měnové oblasti, trhy práce a regionální cyklická citlivost

IMF Economic Review, Vol. 72, (2024) No. 1, p. 152-195

Článek se zabývá měnovými oblastmi v návaznosti na výzkum Maurice Obstfelda z 90. let, který zjišťoval, zda země, které formují Evropskou měnovou unii, si jsou dostatečně podobné, aby byly schopny zvládnout společnou měnovou politiku, a zda jsou schopny přestát asymetrické šoky. Obstfeld při svém výzkumu pracoval se Spojenými státy jako hladce fungující měnovou oblastí. Autoři v článku přehodnocují starší Obstfeldova zjištění o USA a o tamních trzích práce a dále se zabývají reakcí regionálních trhů práce na národní šoky, její odlišností a možným zaostáváním regionů. V článku byla použita data z EU a z USA. - Poznámky.

Peak Europe turns 25

25 let od doby, kdy byla Evropa na vrcholu

The Economist, Vol. 451, (2024) No. 9400, p. 26

Evropa nyní ekonomicky zaostává za světem: na obzoru je pokles počtu obyvatel a hospodářský růst se nedá srovnat s růstem USA, Číny a Indie. Podle pesimistů bude evropský systém sociálního zabezpečení do budoucna jen těžko udržitelný. Co má tedy Evropa před sebou? Článek se ohlíží do minulosti, připomíná různé historické události a okolnosti a rozebírá, kdy byla Evropa na svém vrcholu - podle příspěvku mohlo jít o r. 1999, kdy byla mj. ukončena válka v Kosovu, EU se pouštěla do velkých projektů (vznik eura), několik set evropských podniků kralovalo ve světových žebříčcích a postkomunistické státy se úspěšně transformovaly. Na druhou stranu se už v r. 1999 objevovala i jistá skrytá rizika, jako např. boom levných úvěrů ve Španělsku a Řecku, které o dekádu později vyvolaly krizi eurozóny.

Naděžda Šišková

Společné evropské hodnoty a efektivita právních nástrojů pro jejich ochranu

Jurisprudence, Sv. 33, (2024) č. 2, s. 28-36

Význam společných evropských hodnot s prohlubováním evropské integrace stále narůstá. Klíčovou normou pro evropský unijní koncept společných evropských hodnot je článek 2 Smlouvy o EU. Tvoří je nejen klíčová právní ustanovení, jež poskytují fundament pro výstavbu a fungování EU, ale zároveň i určitý ideový a morální koncept, nezbytný pro zachování jednoty mezi členskými státy, vzájemné důvěry v jejich právní systémy a plnění cílů Unie. Článek přináší charakteristiku jednotlivých řízení, která mohou být aktivována pro ochranu společných hodnot jako unijní právní nástroje této ochrany.

Jedná se o řízení o porušení povinnosti (infringement procedure) na základě čl. 258 SFEU; politickou proceduru na základě čl. 7 SEU; nový postup EU pro posílení právního státu (New EU framework to strengthen the rule of law) Evropské komise a o obecný režim podmíněnosti na ochranu rozpočtu Unie (Rule of law conditionality). Autorka zdůrazňuje, že tyto nástroje představují poměrně široký a pestrý seznam instrumentů různé povahy, které se liší svým charakterem, postupy a také efektivitou jejich použití. Za nejméně vhodný a efektivní považuje nový postup pro posílení právního státu EK. Jako frekventovaný, hojně používaný a docela spolehlivý nástroj v soudní praxi je hodnocena procedura na základě čl. 258 SFEU. - Poznámky.

Obchod. Cla. Mezinárodní finance

Andy Bounds and Paola Tamma

Brussels eyes duties on Chinese online goods

Brusel se chystá uvalit cla na čínské zboží pořizované online

Financial Times, Vol. 2024, No. 41676 (4.7.2024), p. 2

Evropská komise připravuje plány na uvalení cel na levné zboží nakupované v čínských internetových obchodech, včetně Temu a Shein, ve snaze zastavit prudký nárůst nekvalitního zboží pocházejícího z Číny.

The caged bird sings : American trade policy

Zpoza mříže : americká obchodní politika

The Economist, Vol. 451, (2024) No. 9401, p. 59-60

Příspěvek se věnuje možnému směřování americké zahraničněobchodní politiky v případě znovuzvolení D. Trumpa americkým prezidentem. Představeny jsou myšlenky předního ekonomického poradce Trumpovy 1. administrativy Petera Navarra. Ten je aktuálně na čtyři měsíce ve výkonu trestu, jeho názory na obchodní politiku tak redakce The Economist získala prostřednictvím písemné korespondence. Pokud by Trump ve volbách zvítězil, s největší pravděpodobností by se Navarro opět podílel na americké obchodní politice. Navarro navrhuje vyhraněná protekcionistická opatření a zatímco v r. 2016 byl se svými myšlenkami spíše ojedinělý (a to i mezi představiteli Republikánské strany), dnes se pohybuje blíže hlavnímu proudu, ačkoli různá opatření podporuje také zavádějícími a nepravdivými argumenty. V příspěvku jsou stručně zmíněna konkrétní opatření, ke kterým by se Spojené státy v případě Trumpova vítězství mohly uchýlit. -- K tématu amerických prezidentských voleb v r. 2024 viz i články na s. 10-11, 33-34 a 38 (včetně volebního modelu The Economist a jeho závěrů).

Nibontenin Yeo, Dorcas Amon Ahizi, Salifou Kigbajah Coulibaly

Does blacklisting cause a boomerang effect in combating illicit financial flows? : evidence from developing countries

Vrací se umístění na černou listinu při boji s ilegálními finančními toky jako "bumerang"? : zjištění z rozvojových zemí

Journal of financial crime, Vol. 31, (2024) No. 4, p. 1002-1021

Autoři v příspěvku zkoumají vzorek dat ze 118 rozvojových zemí z let 2009-2017 s cílem prověřit účinnost opatření spočívajícího v umístění určité země na černou listinu nespolupracujících jurisdikcí v oblasti AML a opatření proti financování terorismu. Je zjištěno, že umístění na černou listinu spíše vede k nárůstu ilegálních finančních toků, než aby ilegálním tokům zabránilo. - Poznámky.

Yves Melin, Jesse De Bruyn, Valentina Van Opendenbosch, Jin Woo Kim, Timothy Lyons, Valérian Fabry, Jean-Michel Grave, Torsten Köhl, Emma van Doornik, Gijs Groenewoud, Rex Arendsen, Michael Lux

EU customs reform. Part 2

Celní reforma EU. 2. část

Global trade and customs journal, Vol. 19, (2024) No. 6, p. 361-435

Monotematicky zaměřené číslo časopisu se zabývá celní reformou v EU. Předloženy jsou mj. články týkající se navrhovaného celního úřadu EU (EUCA), celní klasifikace, tzv. celního datového hubu či digitalizace. - Poznámky.

Henry Foy and James Politi

G7 countries agree \$50bn Ukraine loan backed by frozen Russian assets

Země G7 se dohodly na půjčce Ukrajině ve výši 50 miliard dolarů kryté zmrazenými ruskými aktivy

Financial Times, Vol. 2024, No. 41659 (14.6.2024) p. 1

Představitelé zemí G7 dosáhli dohody o využití zisků ze zmrazených ruských státních aktiv na pomoc Ukrajině ve snaze podpořit Kyjev. Podle dohody uzavřené ve čtvrtek na summitu v jihoitalském regionu Apulie poskytnou Ukrajině "přibližně 50 miliard dolarů", které budou podpořeny budoucími výnosy z ruských aktiv. Financování bude probíhat "prostřednictvím více kanálů, které prostředky nasměrují na vojenské, rozpočtové a rekonstrukční potřeby Ukrajiny", uvádí se v prohlášení.

Linda S. Goldberg

Global liquidity : drivers, volatility and toolkits

Globální likvidita činitelé, volatilita a sady nástrojů

IMF Economic Review, Vol. 72, (2024) No. 1, p. 1-31

Autorka ve svém článku, který provázela přednášku na počest slavných ekonomů Mundella a Fleminga na výroční konferenci MMF v listopadu 2022, představuje různá zjištění týkající se celosvětové likvidity. Celosvětová likvidita je definována jako finanční toky zprostředkované světovými bankami a nebankovními finančními institucemi, které mohou být relativně často přesouvány (v rámci dne či měsíce) přes hranice. Globální likvidita je nezbytným prvkem finanční stability. Článek nejprve objasňuje pojem "globální likvidita" včetně souvisejících otázek, následně se věnuje tzv. obezřetnostním vedlejším účinkům (prudential spillovers). Poté krátce otevírá otázku přesunu rizik z přísně regulovaných oblastí do oblastí méně regulovaných a role regulace v tomto směru. - Poznámky.

Fabian Maximilian Johannes Teichmann, Chiara Wittmann

How compatible is the principle of neutrality with the implementation of economic sanctions? : an examination into Switzerland's use of sanctions

Do jaké míry je zásada neutrality v souladu s hospodářskými sankcemi? : analýza využívání sankcí ve Švýcarsku

Journal of financial crime, Vol. 31, (2024) No. 4, p. 898-907

Autoři zkoumají, do jaké míry jsou současné ekonomické sankce uplatňované řadou zemí v souladu se švýcarským principem neutrality. Po krátkém úvodu rozebírají charakter švýcarské neutrality, princip neutrality poté uvádí do kontextu sankcí a popisují pozici Švýcarska na mezinárodní scéně. Podle autorů není princip neutrality za určitých podmínek porušen ani v případě aplikace sankcí.

Silvia Marchesi, Tania Masi, and Pietro Bompreszi

Is to forgive to forget? : sovereign risk in the aftermath of private or official debt restructuring

Znamená odpustit zároveň zapomenout? : svrchované riziko v návaznosti na restrukturalizaci soukromého dluhu či dluhu vůči oficiálním věřitelům

IMF Economic Review, Vol. 72, (2024) No. 1, p. 292-334

Autoři v příspěvku analyzují vztah mezi státním bankrotem a úvěrovým rizikem, přičemž rozlišují mezi restrukturalizací soukromého dluhu (tj. dluhu vůči vnějším soukromým věřitelům, jako zahraničním bankám a držitelům dluhopisů) a dluhu vůči oficiálním věřitelům (těmi se rozumí dohody s věřiteli v Pařížském klubu oficiálních věřitelů). Analyzováno bylo 130 restrukturalizací ve 130 zemích v letech 1990-2018. Potvrzen byl přetrvávající vztah mezi neschopností splácet dluh a úvěrovým rizikem. Dopady restrukturalizace na výpůjční náklady se liší u obou typů dluhů. - Poznámky.

Jiří Trojáček

Odkud přitéká černé zlato

Statistika & my, Sv. 14, (2024) č. 5, s. 10-11

Ropa zůstává surovinou, bez níž si fungování současné společnosti dokážeme jen těžko představit, a to i přes úsilí snižovat závislost na této komoditě. Článek se zaměřuje na dovoz ropy do ČR v období 2015-2023, na vývoj struktury dovozu z jednotlivých zemí a na snahu o diverzifikaci importu ropy od r. 2019. Grafy ilustrují průměrnou hodnotu dovozu ropy od vybraných hlavních dovozců a jejich změny v období 2021-2023 i podíly jednotlivých zemí na celkových dovozech ropy do ČR v letech 2015-2023.

Richard Yetsenga

Renminbi set to draw fire as trade tensions mount

Renminbi vyvolá zvýšené obchodní napětí

Financial Times, Vol. 2024, No. 41662 (18.6.2024), p. 9

Čína hledá způsoby, jak udržet růst tváří v tvář domácím i globálním omezením. Vnitřní investice a vývoz jsou na nejlepší cestě zůstat její hlavní strategií, což však pravděpodobně bude i nadále rozdmýchávat plameny protekcionismu v jiných zemích.

by Edward White, Michael Pooler, A. Anantha Lakshmi and Christine Murray

Selling EVs to the rest of the world

Prodej elektromobilů do zbytku světa

Financial Times, Vol. 2024, No. 41651 (5.6.2024), p. 15

Čínští výrobci automobilů, kteří jsou kvůli člům vyloučení z USA a v Evropě se potýkají s neúspěchem, by mohli nakonec s levnými elektromobily ovládnout mnoho rozvíjejících se trhů. V některých zemích by to však mohlo vyvolat třenice s Washingtonem.

By Pablo Fajgelbaum, Pinelopi Goldberg, Patrick Kennedy, Amit Khandelwal, and Daria Taglioni

The US-China trade war and global reallocations

Obchodní válka mezi Čínou a USA a globální přerodění

The American Economic Review, Vol. 114, (2024) No. 2 (Insights), p. 295-312

Příspěvek hodnotí vliv obchodní války mezi Čínou a USA na zahraniční obchod jiných zemí (v příspěvku označovaných jako "bystander countries"). Je rozebráno, proč se růst vývozu produktů zatížených clem do zbytku světa mezi "bystander countries" lišil (vliv elasticity vývozu vůči americkým a čínským člům). - Poznámky.

Virtual everything : industries of the future

Vše virtuální : odvětví budoucnosti

The Economist, Vol. 451, (2024) No. 9403, p. 57-59

Export služeb rozvojovými zeměmi je na vzestupu, ať už se jedná o audiovizuální a související služby či některé zdravotnické zákroky. Vývoz některých služeb rovněž usnadnila digitalizace (vznik virtuálních pokladních obsluhujících ze zahraničí). Článek se zamýšlí nad tím, zda exportem služeb mohou rozvojové země zbohatnout, aniž by si předtím prošly fází industrializace. Výhoda průmyslu byla dříve trojí: vyšší technologická náročnost, produkce mezinárodně obchodovatelného zboží a tvorba mnoha pracovních míst. Zatímco v prvních dvou výhodách již služby průmysl dohánějí, více pracovních míst zatím stále nabízí průmysl. Pracovní místa ve službách by také mohla ohrozit umělá inteligence.

S. Gusbeth, D. Heide, O. Scheer, C. Volkery, L. Backovic

Vorläufige Strafzölle für E-Autos aus China

Evropská celní opatření pro elektromobily z Číny

Handelsblatt, Jg. 2024, Nr. 128 (5.7.2024), S. 16-17

Evropská komise přistoupila k uvalení až 37,6% cel na dovoz čínských elektromobilů. Důvodem je silná subvence výroby na čínské straně a nízká prodejní cena, deformující cenové prostředí evropského trhu. Jejich podíl na evropském trhu vzrostl z 3,9 % v r. 2020 na 25 % v letošním roce, zatímco podíl v Evropě vyrobených elektromobilů poklesl z 68,9 % na 59,9 %. Očekávána je čínská reakce v podobě uvalení cel na potraviny.

Miluše Kavěnová, Filip Zíka

Zahraniční obchod Česka dlouhodobě roste

Statistika & my, Sv. 14, (2024) č. 4, s. 26-28

Vstup ČR do Evropské unie v r. 2004 přinesl nový impuls pro rozvoj zahraničního obchodu, následně došlo k velmi silnému růstu dovozu i vývozu. Výrazně se zvýšila otevřenost české ekonomiky a vzniklo mnoho nových obchodních příležitostí v rámci vnitřního trhu EU. Autoři se podrobněji zaměřují na vývoj českého zahraničního obchodu v průběhu posledních 20 let, na dynamiku obchodní bilance s EU a na hlavní obchodní partnery (na sousední státy připadá souhrnně 50,7 % celkového českého vývozu a 63,4 % celkového vývozu do zemí EU). Dále přibližují komoditní strukturu českého zahraničního obchodu. Grafy dokládají podíl ČR na vývozu "nej" položek ze zemí EU v r. 2022, bilanci obchodu

Česka se zbožím v období 2004-2023 i bilanci zahraničního obchodu se státy EU u vybraných komodit v r. 2023. -- K tématu 20 let v EU viz i další příspěvky na s. 15-35.

Podnik a podnikání

Dennis Schwarz

34 Procent mehr Geld für Fintechs : doch die Krise hält an 34 procent navíc pro fintechové společnosti : krize však trvá

Handelsblatt, Jg. 2024, Nr. 104 (3.6.2024), S. 34-35

Článek shrnuje současnou situaci v prostředí německých fintechových firem. Přibližuje přední oblasti odvětví (platby mezi firmami, problematiku bezpečnosti a identifikace, přeshraniční platby) a představuje některé fintechové společnosti (Solaris, NX Technologies). Sektor finančních technologií čelí sníženému zájmu investorů oproti období let 2020-2021, což ztěžuje situaci zejména firmám v počátečních fázích rozvoje.

Julian di Giovanni, John Rogers

The impact of U.S. monetary policy on foreign firms Dopad americké měnové politiky na zahraniční firmy

IMF Economic Review, Vol. 72, (2024) No. 1, p. 58-115

Autoři v příspěvku analyzují dopady americké měnové politiky na zahraniční firmy. Odhaleny jsou výrazné dopady měnové politiky USA na investice a obrat těchto firem, přičemž míra účinků se různí mezi rozvíjejícími se ekonomikami (emerging markets) a rozvinutými zeměmi. Autoři rovněž upozorňují na faktory, které účinky měnové politiky na firemní úrovni zesilují (např. účast na globálních výrobních řetězcích), toto zesílení se však může opět lišit u firem s různými charakteristikami (u větších firem se slabšími finančními překážkami je zesílení mírnější). - Poznámky.

By Tiziano Ropele, Yuriy Gorodnichenko, and Olivier Coibion

Inflation expectations and misallocation of resources : evidence from Italy Inflační očekávání a chybná alokace zdrojů : zjištění z Itálie

The American Economic Review, Vol. 114, (2024) No. 2 (Insights), p. 246-261

Autoři s využitím dat z Itálie (inflační očekávání firem a jejich finanční informace) zkoumají, jaký vliv má změna rozptylu očekávání budoucí inflace na alokaci zdrojů. Pokud neshoda o budoucí inflaci roste, zvyšuje se i chybná alokace. Jev má významné dopady především v období vysoké inflace. - Poznámky.

Jiří Rahm

Práva a povinnosti podnikatele a věřitelů v restrukturalizaci

Právní rádce, Sv. 32, (2024) č. 5, s. 24-25

Seriál článků věnovaných novému zákonu o preventivní restrukturalizaci č. 284/2023 Sb. V této části se autor zaměřuje na práva věřitele jako dotčené strany v procesu preventivní restrukturalizace a na možnost jeho obrany v případě nesouhlasu s předloženým restrukturalizačním plánem. Zdůrazňuje, že pokud podnikatel nemá souhlas všech dotčených stran, musí po hlasování předložit schválený restrukturalizační plán soudu, který jej zhodnotí především z hlediska souladnosti s právními předpisy. Dotčená strana, která hlasovala proti předloženému plánu, má v takovém případě možnost podat námitky, a to nejpozději do 15 dnů. Autor hodnotí možnosti obrany nesouhlasící dotčené strany jako poměrně robustní.

Pojišťovnictví. Sociální péče

AI v boji proti pojistným podvodům : šéfové pojišťoven jí věří, upisovatelé jsou skeptičtější

Profi poradenství & finance, Sv. 12, (2024) č. 5, s. 42-43

Úvaha nad současným stavem využívání umělé inteligence v pojišťovnictví. V příspěvku je uvedeno, že poznatky a automatizace založené na AI jsou pro odvětví klíčové pro dosažení konkurenceschopné cesty k ziskovosti upisování, které se přizpůsobuje vyvíjející se dynamice rizik a chování pojistníků. Díky umělé inteligenci dokáží pojistitelé majetku a úrazu s vysokou efektivitou a přesností

vyhodnocovat pojistná rizika. Většina vedoucích pracovníků v pojišťovnictví se domnívá, že prediktivní modely jsou pro budoucnost upisování rozhodující, a cesta k získání datově orientovaných poznatků začíná u bezpečného datového ekosystému.

Helga Pečená

Co přinese revize směrnice Solvency II, aneb proč je nezbytná

Bankovníctví, Sv. 32, (2024) č. 6, s. 22-23

Směrnice Solvency II je klíčovým právním nástrojem k bezproblémovému fungování jednotného trhu v rámci sektoru pojišťovnictví. V článku jsou přiblížena opatření revidovaného rámce směrnice Solvency II, která zahrnují širokou škálu témat, zejména v oblasti poskytnutí lepších pobídek k dlouhodobě udržitelnému financování ekonomiky, řešení potenciálního nárůstu systémového rizika a udržení stabilní celkové úrovně kapitálových požadavků pro pojišťovací sektor. Autorka shrnuje změny v oblasti proporcionality, v oblasti výkaznictví, v oblasti dohledu, dále u dohledu nad skupinou a dohledu nad přeshraniční pojišťovací činností. Věnuje se také novým požadavkům vzhledem k cílům Zelené dohody pro Evropu.

By David Coyne, Itzik Fadlon, Shanthi P. Ramnath, and Patricia K. Tong

Household labor supply and the value of social security survivors benefits

Nabídka práce domácností a hodnota dávek sociálního zabezpečení pro pozůstalé

The American Economic Review, Vol. 114, (2024) No. 5, p. 1248-1280

Autoři se zabývají vlivem pozůstalostních dávek v USA a jejich načasování vzhledem k věku ovdovělých osob na trh práce. Je zjištěno, že nárok na dávku v 60 letech věku ostře snižuje nabídku práce nově ovdovělých - dávka poskytuje příjemcům likviditu, kterou v těžké situaci potřebují, program je tak pro pozůstalé velice významný (chrání je proti finančním rizikům spojeným s úmrtí partnera či partnerky). - Poznámky.

Tom Kadeřábek

Nejdůležitější změny v reformě penzí

Profi poradenství & finance, Sv. 12, (2024) č. 5, s. 46-47

Vysvětlení šesti základních bodů, na kterých je postavena připravovaná vládní penzijní reforma. Jedná se o postupné zvyšování důchodového věku po r. 2030, jistý minimální důchod, snížení výpočtu nových důchodů, úprava zohlednění výchovy dětí a péče o blízké, sdílení vyměřovacích základů manželů a vdovské a vdovecké důchody. Autor rovněž upozorňuje na snížení sociálních odvodů pro pracující seniory, změny pro náročné profese, předčasné důchody a další úpravy pro výpočet penze.

By Esteban García-Miralles and Jonathan M. Leganza

Public pensions and private savings

Veřejné penze a soukromé úspory

American Economic Journal: Economic policy, Vol. 16, (2024) No. 2, p. 366-405

Autoři s využitím dat z Dánska analyzují vliv nastavení veřejných penzí na soukromé úspory i nabídku práce. Ekonomická věda totiž předpokládá, že veřejné penze mohou vytěsnit soukromé úspory. V Dánsku byla v r. 2011 ohlášena reforma, při které došlo od r. 2014 k posunutí věkové hranice, od kdy má občan nárok na penzi. Účinky reformy autoři rozlišují na dvě skupiny: po ohlášení reformy a po jejím provedení. Zjištěno je mj. to, že lidé, kteří jsou nuceni odejít do důchodu později, zvýšili příspěvky na své penzijní účty. - Poznámky.

Pozemky a nemovitosti. Bytové hospodářství

Ceny bytů začínají po propadech v roce 2023 znovu růst : v Ostravě a Karlových Varech meziročně téměř o 10 %

Profi poradenství & finance, Sv. 12, (2024) č. 5, s. 30-31

Seznámení s výsledky podrobné analýzy vývoje cen bytů v krajských městech ČR. Ceny bytů zaznamenaly v posledním roce mírný vzestup, což bylo nejvíce patrné v Karlových Varech, Ostravě a v Brně s nárůstem téměř o 10 %. Jsou srovnatelné s úrovněmi z konce r. 2021, v Praze je průměrná cena nemovitostí 119.891 Kč za metr čtvereční. Nejnižší se ceny po maximech z r. 2022 dostaly ve 2.-4. kvartálu r. 2023.

Tabulka dokládá čtvrtletní dynamiku cen bytů v krajských městech od 1. čtvrtletí r. 2020 do 1. čtvrtletí r. 2024 doplněnou o změnu oproti maximu. -- K dalším vlivům na cenu nemovitostí viz s. 32-33.

Karolína Zábojníková

Růst cen nemovitostí v EU se loni zastavil : Česko patřilo k zemím, kde ceny nemovitostí klesly

Statistika & my, Sv. 14, (2024) č. 5, s. 35

Trh nemovitostí v Česku i v Evropské unii zažíval po r. 2013 dlouhé období cenového růstu, které ukončil až vývoj v r. 2023, v němž pokles kupní síly související s vysokou inflací a nárůst úrokových sazeb zchladily nemovitostní trh. Autorka v článku shrnuje vývoj indexu cen nemovitostí (HPI) v EU a v jednotlivých členských státech v r. 2023. Za celý rok klesl HPI celkem v devíti zemích EU, nejvíce se snížil v Lucembursku, Německu a v severní Evropě. V zemích východní poloviny EU rostly ceny nemovitostí výrazněji, výjimkou bylo Česko, kde ceny nemovitostí klesly o 1,7 %. Ovšem během růstového období 2012-2022 se index v ČR zvýšil o 129,3 %, zatímco v celé EU byl nárůst "pouze" 52,8 %.

Max Biederbeck, Philipp Frohn, Felix Petruschke, Alexander Voß

Staatswirtschaft für Investoren : sozialer Wohnungsbau

Státní hospodářství pro investory sociální bytová výstavba

WirtschaftsWoche, Jg. 2024, Nr. 23, S. 32-35

Výstavba nových bytů v Německu kolabuje, nájmy rostou. Pro výstavbu sociálních bytů je však krize v oblasti nemovitostí skutečnou příležitostí.

Práce. Zaměstnanci. Zaměstnavatelé

Ladislav Jouza

Co přinese flexibilní novela zákoníku práce

Práce, mzdy, odvody bez chyb, pokut a penále [PaM], Sv. 19, (2024) č. 9, s. 12-14

Článek přibližuje změny zákoníku práce projednávané v legislativním řízení, které by měly zajistit větší pružnost trhu práce v ČR a zvýšit flexibilitu pracovněprávních vztahů. S účinností změn se počítá od 1.1.2025. Autor shrnuje současný stav i připravované změny u výpovědi z pracovního poměru; u výpovědi ze zdravotních důvodů; zkušební doby; pracovního poměru na dobu určitou; zaměstnávání mladistvých od 15 let o prázdninách a u působnosti odborové organizace. U zkušební doby by mělo dojít k zásadním změnám v její délce a prodlužování. -- Podrobněji ke zkušební době na s. 40-42. -- Výtky odborů k vládní novele zákoníku práce jsou shrnuty v čas. Sondy č. 6/2024, s. 8.

Kateřina Randlová

Dánský model flexicurity je jako stavebnice LEGO

Právní rozhledy, Sv. 32, (2024) č. 12, s. 396-400

Autorka v souvislosti s projednávanými opatřeními k modernizaci a rozpohybování trhu práce v ČR, které předložila Národní ekonomická rada vlády (NERV), představuje fungování dánského modelu flexicurity. Ten má být vzorem pro zavedení změn českého zákoníku práce v uvedené oblasti. Zkoumaný model flexicurity se skládá ze tří základních komponent a je funkční díky vyváženému a propojenému fungování všech těchto částí. První složkou je flexibilní pracovní trh spočívající v relativně snadném propouštění zaměstnanců, dalšími komponentami jsou štedrá podpora v nezaměstnanosti, kterou lze pobírat po dobu až tří let, a aktivní politika zaměstnanosti zaměřená na podporu jednotlivců při hledání nového zaměstnání. Autorka přehledně rozebírá jednotlivé komponenty dánského modelu, rovněž v širším kontextu dánského právního systému, a hodnotí, zda model může být přenositelným do českého prostředí. - Poznámky.

The fading motherhood penalty

Slábnoucí daň z mateřství

The Economist, Vol. 451, (2024) No. 9401, p. 65

Článek se věnuje tématu "motherhood penalty" (daň z mateřství) a závěrům výzkumů na toto téma. Jako "daň z mateřství" se označuje znevýhodnění matek na trhu práce, které se promítá mj. i do mezd. Citovány jsou závěry dřívějších ekonomických výzkumů především z Dánska a dalších států Skandinávie, které existenci znevýhodnění potvrdily, i závěry nových výzkumů na odlišných datech,

které znevýhodnění nenacházejí. U původních i nových výzkumů je ovšem třeba brát v úvahu kontext i demografické skupiny, se kterými výzkumy pracovaly.

Jakub Hlavenka

K nutnosti usměrnění judikatury Nejvyššího soudu v oblasti zkušební doby z důvody novely zákoníku práce

Právní rozhledy, Sv. 32, (2024) č. 11, s. 367-370

Příspěvek se v souvislosti s přijetím novely č. 281/2023 Sb. zákoníku práce a jejími dopady zamýšlí nad případnou potřebou změny ustáleného názoru Nejvyššího soudu ČR v otázce sjednání zkušební doby. Autor uvádí, že v důsledku novely došlo k výraznému snížení rozdílů mezi pracovním poměrem a pracovním vztahem a částečně také ke snížení flexibility. Seznamuje s rozsudkem NS z února 2017 (sp. zn. 21 Cdo 3480/2016) v otázce přípustnosti sjednání zkušební doby v pracovní smlouvě, pokud předtím zaměstnanec vykonával stejný druh práce pro stejného zaměstnavatele na základě jedné z dohod. Shrnuje argumentaci soudu a návazně pak předkládá argumenty pro změnu tohoto ustáleného názoru. Přináší přehled kritérií, pomocí nichž by se mohlo provádět individuální posouzení, zda lze zkušební dobu platně sjednat. Autor zdůrazňuje nutnost reflektování dopadů novely v příslušné judikatuře. - Poznámky.

Sociálně-ekonomické oddělení ČMKOS

Minimální mzda, zaručené mzdy a valorizační mechanismus

Sondy, Sv. 2024, č. 4, s. 5-7

Jedním z možných řešení, jak vyvíjet tlak na zvýšení mezd, jsou minimální mzda a tzv. mzdy zaručené. V článku jsou tyto nástroje představeny a je zhodnocen jejich praktický dopad na zvyšování životní úrovně obyvatel ČR. Česká minimální mzda je pod hranicí příjmové chudoby a její výše je třetím nejnižším poměrem minimální mzdy ke mzdě průměrné ze zemí EU. Zároveň se vláda ČR přiklonila ke zrušení zaručených mezd, které chrání kvalifikovanou pracovní sílu. V článku je také zmíněn navrhovaný automatický valorizační mechanismus minimálních mezd. Grafy ilustrují výši minimální mzdy v zemích EU k začátku r. 2024, pokles reálné mzdy v ČR mezi lety 2017-2023 a výši zaručených mezd v r. 2024. -- Pohled na minimální důstojnou mzdu v ČR viz Sondy č. 5/2024, s. 32-33.

Jana Komendová

Nelegální zaměstnávání cizinců

Právní rozhledy, Sv. 32, (2024) č. 12, s. 391-396

Cizinci ze třetích zemí tvoří nezanedbatelný podíl zaměstnanců na českém trhu práce a jejich nelegální zaměstnávání představuje závažný problém. Článek rozebírá nelegální zaměstnávání cizinců a jeho možné právní následky z pohledu platné právní úpravy. Kromě definice nelegální práce v případě cizinců se zaměřuje na kontrolu a postihy, které mohou být uloženy cizincům, zaměstnavatelům a popř. i jiným osobám. Neopomíjí ani důsledky výkonu nelegální práce cizince v oblasti sociálního zabezpečení. Autorka zdůrazňuje, že s účinností od 1.1.2024 došlo ke změně definice nelegální práce, která má usnadnit kontrolu a postih. Pro její naplnění již není rozhodující délka výkonu závislé práce bez příslušného povolení k zaměstnání nebo v rozporu s ním či bez oprávnění k pobytu. - Poznámky.

Petr Seidl, Monika Pastorková

Novela zákona o zaměstnanosti účinná od 1.7.2024

Práce a mzda, Sv. 72, (2024) č. 6, s. 7-9

Bližší pohled na změny zákona o zaměstnanosti, které přináší novela č. 408/2023 Sb. s účinností od 1.7.2023. Týkají se zejména problematiky zaměstnávání cizinců a evidence volných pracovních míst. Autoři přibližují úpravu usnadňující vysílání zahraničních zaměstnanců do ČR a oznamovací povinnosti podle § 87 a § 88 zákona o zaměstnanosti. Dále informují o sjednocení úpravy zaměstnaneckých a modrých karet, nové skupině cizinců s volným vstupem na trh práce ČR a o zpřesnění evidenční povinnosti zaměstnavatele (§ 102).

Christian Merkl, Timo Sauerbier

Public employment agency reform, matching efficiency, and German unemployment

Reforma veřejných úřadů práce, efektivita párování a německá nezaměstnanost

IMF Economic Review, Vol. 72, (2024) No. 1, p. 393-440

Příspěvek se zabývá rolí německého úřadu práce (Federal Employment Agency) při párování uchazečů o práci a volných míst v Německu po provedení Hartzovy reformy. Navržen je model pracovního trhu s vyhledáváním pracovních míst prostřednictvím veřejných i soukromých zprostředkovatelů práce. Je zjištěno, že zprostředkovávání ze strany úřadu práce nepřispělo v Německu ke snížení nezaměstnanosti, ačkoli v době po Hartzově reformě nezaměstnanost vzrostla. Zlepšená aktivní politika trhu práce snížila nezaměstnanost o 0,8 p. b. - Poznámky.

Christian Hilbrandt

Rechtsfolgen bei fehlerhafter bzw. unterlassener Massenentlassungsanzeige : eine Vertiefung insbesondere zum Unionsrecht und zur nationalen Zivilrechtsdogmatik

Právní důsledky nesprávného nebo opomenutého oznámení o hromadném propouštění : hloubková studie, zejména o právu Unie a vnitrostátní občanskoprávní doktríně

Der Betrieb, Jg. 77, (2024) Nr. 18, S. 1138-1142

V současné době v Německu diskutované právní důsledky nesprávného nebo opomenutého oznámení o hromadném propouštění podle § 17 odst. 1 zákona o ochraně před propouštěním vyvolávají četné právní otázky v rámci unijního práva. Týkají se zejména příslušné evropské směrnice o hromadném propouštění č. 98/59/ES (MERL), a to i s ohledem na čl. 16 a 30 Listiny základních práv a svobod EU. Z vnitrostátního hlediska navíc vyvstávají zajímavé otázky týkající se charakteristiky tzv. regulačních ustanovení, jakož i požadavků a diferencovaných právních důsledků § 134 občanského zákoníku. Všechny tyto aspekty, které v posledních dvou desetiletích nebyly v příslušné judikatuře hlouběji analyzovány, budou dále podrobněji zkoumány a podrobeny otevřené diskusi. Bez ohledu na to bude zajímavé sledovat, jak Soudní dvůr EU odpoví na otázky předložené 2. senátem Spolkového ústavního soudu v jeho rozhodnutí ze dne 1. února 2024. - Poznámky. -- Shrnutí na s. M10.

Gadi Barlevy, R. Jason Faberman, Bart Hobijn, and Ayşegül Şahin

The shifting reasons for Beveridge curve shifts

Mění se odůvodnění pro změny Beveridgeovy křivky

The Journal of economic perspectives, Vol. 38, (2024) No. 2, p. 83-106

Ekonom W. Beveridge dospěl v r. 1944 ke zjištění, že fluktuace nezaměstnanosti je z největší míry způsobena změnou poptávky po pracovnících, přičemž počet volných pracovních míst je vhodným měřítkem této poptávky (mezi počtem volných pracovních míst a mírou nezaměstnanosti by měl být negativní vztah). Určité závěry se však neprokazují v praxi. Autoři v příspěvku rozebírají, jaké faktory zapříčinily posun Beveridgeovy křivky v průběhu posledních desetiletí a jaké poznatky z Beveridgeovy křivky plynou pro vztah mezi nezaměstnaností a inflací. - Poznámky. -- Článek je součástí tematické sekce "Labor Market and Macroeconomics", další články viz s. 83-180.

Tipped over the edge

Spropitná za hranou

The Economist, Vol. 451, (2024) No. 9402, p. 71

Bývalý americký prezident D. Trump v rámci předvolební prezidentské kampaně slíbil, že pokud vyhraje, zasadí se o vytvoření daňové úlevy na spropitné. Obvyklá výše spropitného v USA v posledních letech neustále roste, nyní se pohybuje okolo 20 %. Článek rozebírá, proč Američané dávají na spropitném stále více a více (jednou z příčin je i psychologický faktor), proč by nicméně výše spropitného již mohla dosáhnout vrcholu i jaké dopady by daňová výjimka měla v praxi (a to jak na rozhodování zaměstnanců, tak na americký rozpočet). Rovněž je zmíněna souvislost mezi vývojem výše minimální mzdy a spropitným.

Antoine Bozio

The unusual French policy mix towards labour market inequalities

Neobvyklý mix politik ve vztahu k nerovnostem na trhu práce ve Francii

Fiscal studies, Vol. 45, (2024) No. 1, p. 43-54

Článek představuje soubor politik zacílených na snižování nerovností na francouzském trhu práce, který se skládá ze čtyř vzájemně propojených nástrojů: poměrně vysoké minimální mzdy; z cíleného snížení daně ze mzdy u nízkých výdělků; zdanění pracovního příjmu rozděleného na dvě části (progresivní zdanění příjmů na úrovni domácnosti a rovná daň z příjmů "contribution sociale généralisée"; daňové dávky pro pracující (RSA, PA). Na základě poznatků z odborné literatury autor dokládá vliv tohoto mixu politik na vývoj zaměstnanosti a na mzdové nerovnosti. - Poznámky.

Jana Strachonová-Drexlerová

Zaměstnávání cizinců

Práce a mzda, Sv. 72, (2024) č. 5, s. 23-27

Bližší k právní úpravě zaměstnávání cizinců v Česku. Autorka uvádí, že český právní řád rozděluje zaměstnance ze zahraničí do dvou skupin v závislosti na míře omezení přístupu k zaměstnání na území ČR. Objasňuje povinnosti zaměstnavatele při zaměstnávání občanů EU, povinnost hlášení volných pracovních míst při zaměstnávání cizinců a podmínky zaměstnávání cizinců ze třetích zemí. Informuje o vedení evidence cizinců, informační povinnosti a povolení k zaměstnání cizince (zaměstnanec karta, modrá karta, karta vnitropodnikově převedeného zaměstnance). Dále autorka přibližuje problematiku agenturního zaměstnávání cizinců, zaměstnávání uprchlíků a specifika zaměstnávání válečných uprchlíků z Ukrajiny.

Stanislav Szpandrzyk

Zavedení valorizačního mechanismu minimální mzdy a další chystané změny v zákoníku práce

Práce a mzda, Sv. 72, (2024) č. 6, s. 14-18

Bližší k připravované právní úpravě valorizačního mechanismu minimální mzdy v Česku a k dalším změnám zákoníku práce. Primárním cílem návrhu zákona je transpozice evropské směrnice o přiměřených minimálních mzdách (č. 2022/2041/EU), která stanovuje rámec pro přiměřenost zákonných minimálních mezd s cílem zajistit důstojné životní a pracovní podmínky. Autor rozebírá požadavky evropské směrnice ve vztahu k nedostatkům současné národní právní úpravy minimálních mezd a přibližuje návrh kritérií pro její stanovování a aktualizaci (valorizační mechanismus). Zaměřuje se na problematiku orientační referenční hodnoty k hodnocení přiměřenosti, na stanovení koeficientu a jeho časové hledisko. Dle názoru autora může navázání minimální mzdy na predikci průměrné mzdy v národním hospodářství s dopředu stanovenými koeficienty pro výpočet minimální mzdy přispět ke zvýšení její předvídatelnosti. Specifickou novinkou v právní úpravě je zákaz nominálního poklesu minimální mzdy. - Poznámka. -- Viz také čas. Práce, mzdy, odvody bez chyb, pokut a penále č. 9/2024, s. 10-11.

Zkrácené obsahy časopisů

Plné texty některých článků jsou zaměstnancům resortu financí dostupné v aplikaci Aktivní noviny

Práce a mzda

Sv. 72, (2024) č. 6

Novela zákona o zaměstnanosti účinná od 1.7.2024 (s. 7-9); Odměňování zaměstnanců platem - otázky a odpovědi (s. 10-13); Zavedení valorizačního mechanismu minimální mzdy a další chystané změny v zákoníku práce (s. 14-18); K opatřením na podporu kolektivního vyjednávání v novele zákoníku práce: Transpozice směrnice o přiměřených minimálních mzdách v Evropské unii není jen otázkou správného nastavení výše minimální mzdy (s. 19-23); Cestovní náhrady a stravné versus stravenkový paušál (s. 30-33); Poskytnutí mimořádné odměny a princip rovného zacházení - rozsudek NS sp. zn. 21 Cdo 2392/2023 (s. 34-36); OSVČ a minimální zálohy ve zdravotním pojištění (s. 37-39); Pracovní situace z oblasti pracovněprávních vztahů po novele zákoníku práce - vybíráme: omezení práce přesčas a možnost zákazu inspekcí práce; rovnoměrné rozvržení pracovní doby (s. 46-48).

Práce a mzda

Sv. 72, (2024) č. 7-8

Ke změnám v sociálním pojištění u dohod o provedení práce (s. 6-9); Co přinesou nové evropské směrnice v oblasti pracovního práva (s. 10-12); Právní úprava odměňování členů zastupitelstev územních samosprávných celků po novele účinné k 1.1.2024 - č. 418/2023 Sb. (s. 13-18); Povaha tzv. covidové odměny a výpočet průměrného výdělku - judikát NS sp. zn. 21 Cdo 2044/2023 (s. 19-22); Trendy ve výběru zaměstnanců: nové možnosti v oblasti psychodiagnostiky a jejich aplikace (s. 26-31); Školení pro práci na dálku: zkušenosti českých firem (s. 32-36); OECD: jak vysoké je zdanění rodin se dvěma dětmi? (s. 37-39); Studenti - zaměstnání a zdravotní pojištění v roce 2024 (s. 48-51); Zahájení činnosti zaměstnavatele a OSVČ ve zdravotním pojištění (s. 52-57).

Práce, mzdy, odvody bez chyb, pokut a penále [PaM]

Sv. 19, (2024) č. 9

Zajímavé zaměstnanecké benefity (s. 3-7); Loňská dovolená - otázky (s. 8-9); Změny v minimální mzdě - novela zákoníku práce (s. 10-11); Co přinese flexibilní novela zákoníku práce (s. 12-14); Postavení těhotných žen v pracovních právu (s. 15-18); Nová práce pro zaměstnance - v souvislosti s digitalizací (s. 19-22); Čerpání dovolené - aktuální pravidla (s. 23-26); Odškodnění pozůstalých po zaměstnanci zemřelém v důsledku pracovního úrazu (s. 34-36); Rozhodnutí o organizační změně a překročení oprávnění a vliv na výpověď (s. 37); Delší zkušební doba - ano či ne? (s. 40-42); Firemní školky - změna v ocenění (s. 43-46); Práce ve svátek - pravidla odměňování (s. 47-50); Ukončení studia na vysoké škole a postupy ve zdravotním pojištění (s. 54-55); Dlouhodobý investiční produkt a FKSP (s. 69-71); Osoby vykonávající funkci a zdravotní pojištění (s. 73-76).

Právo

Daniel Tauber

Bilanční testy: kořeny dnešní úpravy

Právní rozhledy, Sv. 32, (2024) č. 11, s. 360-366

Právní úprava bilančních testů stále obsahuje mnoho výkladových problémů souvisejících zejména s významem a věcnou působností těchto omezení. Autor osvětluje postavení bilančních testů v koncepci zachování základního kapitálu a představuje historický vývoj těchto pravidel tak, aby bylo možno lépe porozumět a konkrétněji vykládat pravidla obsažená v § 34 odst. 2 a § 40 odst. 1 zákona o obchodních korporacích. Z koncepčního hlediska jsou bilanční omezení považována za nedílnou součást principu zachování (základního) kapitálu akciové společnosti. Autor zkoumá původní záměr evropské předlohy (kapitálové směrnice) skrze pravidla principu zachování (základního) kapitálu a odhaluje původ bilančních testů. Na základě vývoje německého akciového práva vysvětluje, z jakého důvodu se bilanční omezení vyprofilovala jako stěžejní pravidla, která se stala oporou evropské koncepce reálného zachování kapitálu. Autor dále poukazuje na skutečnost, že ochrana (minoritních) akcionářů nebyla primárním účelem těchto distribučních omezení a že úroveň kapitálové ochrany je přímo závislá na úrovni účetního výkaznictví. - Poznámky.

Jiří Novotný

Informovanost jako obrana proti smluvní asymetrii

Jurisprudence, Sv. 33, (2024) č. 2, s. 19-28

Bližší k problematice posílení dosavadních principů smluvního práva, smluvní autonomie a rovnosti smluvních stran a zároveň zabránění kladení důrazu na tvorbu právních norem určených výlučně pro ochranu pouze jedné ze smluvních stran. Autor rozebírá přístup ke tvorbě smluvních pravidel a zásad v rámci našeho občanského zákoníku a u autorů Draft Common Frame of Reference (DCFR). Tento společný referenční rámec evropského smluvního práva uvádí, že právě informovanost smluvních stran dokáže zajistit distributivní spravedlnost způsobem, který odstraní nerovnováhu sil. Článek se zaměřuje na principy smluvního práva v otázce předmluvní informační povinnosti a dále na odlišný přístup našeho zákonodárce a autorů DCFR při tvorbě smluvních pravidel. - Poznámky.

Bohdan Zubač

Kolizní pravidlo lex rei sitae a dematerializované cenné papíry vedené na DLT

Obchodní právo, Sv. 33, (2024) č. 5, s. 13-32

Článek se zabývá kolizním pravidlem lex rei sitae (právo místa, kde věc je) a jeho případným uplatněním na věcněprávní aspekty dematerializovaných cenných papírů vedených na DLT (technologie distribuovaného registru). Digitálním tokenem je virtuální nereplikovatelná jednotka vznikající a existující v blockchainových prostředích. Digitální token může naplňovat znaky dematerializovaného cenného papíru a leží v centru související problematiky kolizní úpravy věcněprávních aspektů těchto cenných papírů. - Poznámky.

Konstituování nového správního úřadu

Právní rozhledy, Sv. 32, (2024) č. 10, Aktualita, s. ii

Informace o připravované novele zákona č. 111/1994 Sb., o silniční dopravě, která obsahuje zejména dvě zásadní změny stávající právní úpravy - zřízení nového správního úřadu s celostátní působností (Inspekce silniční dopravy) a zavedení nového institutu v rámci linkové osobní dopravy, jímž bude poplávková doprava. Inspekce silniční dopravy bude vykonávat státní odborný dozor a výkon kontroly v silniční dopravě (namísto ministerstva dopravy). Článek přibližuje působnost tohoto nového správního úřadu, jeho nástroje a oprávnění a krátce také shrnuje další změny, které mají přispět k efektivnějšímu nebo racionálnějšímu výkonu prováděných kontrol.

Diana Urbanová

Notářství a digitalizace

Ad Notam, Sv. 30, (2024) č. 1, s. 16-19

Souhrnný pohled na aktuální stav digitalizace českého notářství. Autorka připomíná některé digitalizační úspěchy (datové schránky, služba Dopis Online, novinky v registru obyvatel, evidence vyloučených osob, eDoklady aj.) i změny související s digitalizační novelou notářského řádu s účinností od 1.9.2021 (notářské zápisy v elektronické podobě, ověřování elektronických podpisů na dálku, eLegalizace).

David Kolumber

Obsolentní předpisy v České republice : problém teorie, či praxe?

Právník, Sv. 163, (2024) č. 5, s. 452-465

V r. 2023 byl přijat zákon č. 276/2023 Sb., jehož cílem bylo rušení obsolentních právních předpisů. Zaměřuje se na dva hlavní druhy právních aktů: opomenuté předpisy, které zůstaly formálně platné, a na akty, které byly v minulosti sice zrušeny, ale způsobem, který vyvolává pochybnosti o tom, zda ke zrušení skutečně došlo. Článek se věnuje problematickým momentům nové právní úpravy a pozastavuje se u praktických dopadů z hlediska aplikační praxe. Zvláště se věnuje problematice opomenutých obsolentních předpisů. Autor za použití komparativní, analytické a deskriptivní metody rozebírá tuto novou purifikační úpravu a zaměřuje se na nejpálčivější otázky, které zamýšlená úprava měla a mohla řešit. - Poznámky.

Overreachers v overlords

Velké technologické firmy, umělá inteligence a ochrana hospodářské soutěže

The Economist, Vol. 451, (2024) No. 9403, p. 56

Úřady na ochranu hospodářské soutěže v USA i ve Velké Británii v poslední době zahájily různá šetření vůči velkým technologickým firmám, a to v souvislosti s umělou inteligencí. Objevují se dva zdroje obav: že se největší technologické firmy mohou snažit svázat podniky se svými produkty způsobem, který porušuje hospodářskou soutěž, a že investice do umělé inteligence můžou být ve skutečnosti špatně maskovanými akvizicemi ve snaze vyhnout se vyšetřování úřadů. Nebývalá je oproti dřívějšímu rychlost, s jakou se úřady nyní případy zabývají. Článek stručně zmiňuje konkrétní případy, jejich vyšetřování a poukazuje i na politický podtext (to, že jsou podobná šetření zahajována, bude kritizováno jako bránění inovacím ve prospěch strategického rivala USA - Číny).

Renáta Šínová, Lenka Westphalová

Partnerství, registrované partnerství, manželství : aneb proč to dělat jednoduše, když to jde složitě?

Bulletin advokacie, Sv. 2024, č. 6, s. 13-18

Autorky v článku kriticky rozebírají nový zákon č. 123/2024 Sb., účinný od 1.1.2025, který novelizuje občanský zákoník a některé další zákony. Úprava zavádí pro osoby stejného pohlaví nový typ svazku – partnerství, s většinou práv a povinností jako v manželství. - Poznámky.

Luboš Brim

Počátek a konec obecné subjektivní promlčecí lhůty u práva na plnění

Právní rozhledy, Sv. 32, (2024) č. 12, s. 401-406

Obecná tříletá subjektivní promlčecí lhůta může započít svůj běh až poté, co nositel práva získá vědomosti potřebné k uplatnění svého práva před orgánem veřejné moci. Autor v příspěvku identifikuje nedostatky vymezení počátku subjektivní promlčecí lhůty v občanském zákoníku a návazně rozebírá objektivní uplatnitelnost práva na plnění. Zaměřuje se na otázku, zda promlčecí lhůta ohledně práva na plnění uplyne za tři roky od posledního dne, kdy měl dlužník plnit, aby neporušil svoji povinnost, nebo až za tři roky ode dne následujícího, tedy od prvního (celého) dne dlužníkovy prodlení. - Poznámky.

Revidovaný právní rámec pro evropskou digitální identitu, který upravuje podmínky uznávání evropské peněženky digitální identity, vstupuje v platnost

Právní rozhledy, Sv. 32, (2024) č. 10, příl. Legislativa, s. i

V květnu 2024 vstoupil v platnost přímo použitelný unijní právní rámec pro evropskou digitální identitu (eID, European Digital Identity Framework) stanovený evropským nařízením č. 2024/1183. Upravuje všeobecný přístup fyzických osob (občanů Unie a rezidentů v Unii), a také právnických osob se sídlem v EU, k bezpečné a důvěryhodné elektronické identifikaci a autentizaci, jakož i přístup k veřejným a soukromým online službám. Digitální identita omezí potenciální prostor pro kyberkriminalitu, jakou jsou krádeže identity, krádeže údajů a podvody online. Evropská peněženka poskytne v rámci EU harmonizovaný prostředek pro elektronickou identifikaci, umožňující provádět autentizaci údajů spojených s totožností, a jejich sdílení. V článku je podrobněji představena evropská peněženka digitální identity (European digital identity wallet) a její přínosy pro uživatele.

Pavčina Minaříková

Sankce ukládané v rámci Evropské unie vůči Ruské federaci od anexe Krymu po válečný konflikt se zaměřením na veřejné zakázky

Právník, Sv. 163, (2024) č. 6, s. 634-644

Článek poskytuje vhled do uvalených sankcí ze strany Evropské unie vůči Rusku od anexe Krymu až do doby ozbrojeného konfliktu na Ukrajině. Přináší výčet zavedených sankcí proti Rusku, a to od nejstarších po nejnovější, se zaměřením na sankce směřující do oblasti veřejných zakázek. Autorka analyzuje dopad čl. 5k nařízení Rady EU č. 833/2014 o omezujících opatřeních vzhledem k činnosti Ruska destabilizující situaci na Ukrajině, který zakazuje zadávání a plnění veřejných zakázek subjektům z RF nebo subjektům ovládaným z RF. Vymezuje nejčastější problémy zadavatelů, se kterými se v souvislosti s tímto zákazem potýkají. Autorka uvádí, že zadavatelé jsou povinni činit kontroly a prověřovat, zda soutěžitelé v jejich veřejné zakázce nejsou napojeni na Rusko nebo z něj nejsou ovládáni. - Poznámky.

Šimon Otta

Soudní dvůr Evropské unie poprvé k nehmotné újmě způsobené porušením nařízení GDPR

Právník, Sv. 163, (2024) č. 5, s. 500-511

Bližší k problematice výkladu podmínek pro přiznání práva na náhradu nehmotné újmy způsobené porušením nařízení o ochraně fyzických osob v souvislosti se zpracováním osobních údajů a o volném pohybu těchto údajů (GDPR). Autor představuje právní rámec nařízení GDPR ohledně náhrady nehmotné újmy a dále se zaměřuje na rozsudek Soudního dvora EU č. C-300/21 ve věci Österreichische Post vs. Ul. Přibližuje skutkové okolnosti případu, předběžné otázky položené rakouským nejvyšším soudem Soudnímu dvoru EU a stanovisko generálního prokurátora Sáncheze-Bordona. Návazně pak rozebírá závěry rozsudku SDEU ve věci náhrady újmy ve spojitosti s porušením ustanovení GDPR. - Poznámka.

Unijní úprava o krátkodobých pronájmech ubytování nabízených prostřednictvím online platform vstoupila v platnost

Právní rozhledy, Sv. 32, (2024) č. 11, příl. Legislativa s. i-ii

Seznámení s nařízením EU č. 2024/1028 ze dne 11.4.2024 o shromažďování a sdílení údajů týkajících se služeb v oblasti krátkodobých pronájmů ubytování. Nařízení obsahuje společná unijní minimální harmonizovaná pravidla pro shromažďování údajů orgány veřejné správy a poskytovateli online platform pro krátkodobé pronájmy a pro jejich předávání v souvislosti s poskytováním služeb krátkodobých pronájmů ubytování prostřednictvím online platform. Nařízení neomezuje pravomoc členských států přijímat a zachovávat požadavky na přístup na trh poskytování služeb v oblasti krátkodobých pronájmů a nemá zasahovat do celních ani daňových předpisů. Členským státům se v rámci adaptace na nařízení ukládá povinnost stanovit registrační postup, na základě něhož mají online platformy předávat údaje příslušným orgánům; postup je omezen na základní informace, které umožní přesně určit jednotku a identifikovat totožnost hostitele. -- Blíže k digitální knize hostů a k systému eTurista viz HN č. 137/2024 (17.7.2024), s. 3.

Jiří Blažek

Zabrání věci a zabránění části majetku v platné právní úpravě

Trestněprávní revue, Sv. 23, (2024) č. 2, s. 73-79

Pod vlivem europeizace práva došlo k zakotvení nového a rozšíření stávajících ochranných opatření majetkové povahy v českém právním řádu. Tato ochranná opatření přináší právní dilemata, zda je možná jejich aplikace v souladu s trestněprávními zásadami, případně zda naplňují teoretické vymezení mezi tresty a ochrannými opatřeními v rámci dvojkoľejnosti trestněprávních sankcí. Článek blíže vymezuje výkladová ustanovení, která jsou navázaná právě na ochranná opatření majetkové povahy (zabrání věci, zabránění části majetku). Zvláště je sledován legislativní proces, poukazující především na zvažované varianty a diskuzi při zavedení platné právní úpravy. Závěrem je komplexně zhodnocena aplikace ustanovení. - Poznámky. -- K tématu viz také příspěvek na s. 79-82.

Statistika. Demografie. Sociologie

Markéta Borovičková

Česko turistické

Statistika & my, Sv. 14, (2024) č. 5, s. 19-21

Statistické zhodnocení cestovního ruchu v České republice v r. 2023 a porovnání s vývojem v předchozích letech. Autorka zdůrazňuje, že se minulý rok z pohledu turistického ruchu již téměř vyrovnal poslednímu předcovidovému r. 2019. V hromadných ubytovacích zařízeních se ubytovalo téměř 22 milionů hostů. Počet Čechů ubytovaných v tuzemsku meziročně vzrostl o 2,8 %, počet nerezidentů dosáhl až 9,5 milionu klientů. Grafy dokládají vývoj počtu hostů (rezidentů a nerezidentů) v hromadných ubytovacích zařízeních za období 2012-2023 a poměr hostů podle typu ubytování v r. 2023. -- Viz i další příspěvky tematické přílohy Cestovní ruch v ČR na s. 19-31 (o ekonomice cestování, nabídce ubytovacích zařízení, cestovních zvyklostech českých domácností a o přínosech turismu).

Účetnictví

Šimon Kolář

EU taxonomie pro finanční podniky

Auditing, Sv. 1, (2024) č. 3, s. 28-34

Taxonomie environmentálně udržitelných hospodářských činností je součástí legislativního balíčku EU, který si klade za cíl podpořit podniky a finanční sektor při přechodu na klimaticky neutrální a udržitelné hospodářství. V případě finančních podniků stanovuje taxonomie zejména povinnost vykazovat podíl investic financujících způsobilé hospodářské činnosti. Autor informuje o legislativním rámci EU taxonomie, charakterizuje jednotlivé environmentální cíle i vývoj povinnosti vykazování taxonomie v čase. Blíže se poté zaměřuje na technické náležitosti reportingu úvěrových institucí dle taxonomie, na reporting ostatních finančních podniků i na povinnosti vykazování do samostatných zpráv o udržitelnosti (dle CSRD). Zdůrazňuje, že EU

taxonomie může hrát klíčovou roli v dosahování cílů Zelené dohody a podporovat budoucí udržitelnost v EU. - Poznámky. -- K nástrahám taxonomie pro nefinanční podniky viz s. 22-27.

Marek Jošt, Dana Dvořáková, Alena Chládková, Magdalena Králová, Patrik Svoboda

Vybraná specifika z účetnictví v zemědělství

Účetnictví, Sv. 2024, č. 6, s. 3-42

Ústřední tematická sekce tohoto čísla časopisu se věnuje různým aspektům účetnictví a zdanění v zemědělství. Kromě rozhovoru s vedoucí ekonomického oddělení pražské zoo jsou součástí tematické sekce i články týkající se účetnictví a zdanění včelařství, účetnictví v živočišné či rostlinné výrobě a v rybářství.

Zkrácené obsahy časopisů

Plné texty některých článků jsou zaměstnancům resortu financí dostupné v aplikaci Aktivní noviny

Auditing : časopis Komory auditorů České republiky

Sv. 1, (2024) č. 3

Udržitelnost jako klíčové téma nejen evropské agendy (s. 3-7); Nová regulace má za cíl posílit spolehlivost a srovnatelnost ESG ratingů (s. 8-10); Standardy pro vykazování udržitelnosti – evropská a světová perspektiva (s. 11-14); Due diligence neboli náležitá péče v oblasti vykazování udržitelnosti (s. 15-18); Transparentnost v hodnotovém řetězci (19-21); Nástrahy taxonomie pro nefinanční podniky (s. 22-27); EU taxonomie pro finanční podniky (s. 28-34); Dekarbonizační strategie jako pevná součást businessu - Fit for 55 (s. 35-40); Klimatická rizika (s. 41-45); Governance a whistleblowing (s. 46-49); Ověřování zpráv o udržitelnosti v souladu s ISAE 3000 (s. 50-56).

Daňový a účetní TIP : aktuality, komentáře, dotazy a odpovědi

Sv. 2024, č. 14

Novela zákona o účetnictví od roku 2025 - peněžní hodnoty kritérií pro kategorizaci účetních jednotek a skupin účetních jednotek, údaje o nehmotných zdrojích ve výroční zprávě, zpráva o udržitelnosti (s. 1-2); Nové vymezení ostatních příjmů, jejich zdanění a osvobození v roce 2024 (s. 3-8).

Účetnictví

Sv. 2024, č. 6

Specifika účetnictví a zdanění včelařství (s. 3-12); Účetnictví v živočišné výrobě (s. 13-19); Účtování v rostlinné výrobě (s. 24-31); Specifika účetnictví rybářství (s. 32-42); Směrná účtová osnova: účtová skupina 42 - Fondy ze zisku a převedené výsledky hospodaření (s. 43-47); Stanovení výše úroků z prodlení (s. 51-54); 25 let Národní účetní rady (s. 55-57).

Veřejná správa

Josef Drdák

Důsledky porušení zásad zadávání veřejných zakázek

Obchodněprávní revue [OR], Sv. 16, (2024) č. 2, s. 105-113

Předmětem článku je prezentace a rozbor závěrů vyplývajících z autorovy analýzy více než 600 rozhodnutí Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže týkajících se porušení zásad zadávání veřejných zakázek podle § 6 odst. 1 a 2 zákona č. 134/2016 Sb., o zadávání veřejných zakázek, které byly vydány během prvních pěti let účinnosti zákona (1.1.2017-31.12.2021), a to včetně související judikatury správních soudů. Cílem analýzy bylo zjistit důsledky porušení zásad transparentnosti, přiměřenosti, rovného zacházení a zákazu diskriminace při zadávání veřejné zakázky v zadávacím řízení. - Poznámky.

Claire McKay Bowen

Government data of the people, by the people, for the people : navigating citizen privacy concerns

Údaje státu o lidech, od lidí a pro lidi : orientace v obavách o soukromí občanů

The Journal of economic perspectives, Vol. 38, (2024) No. 2, p. 181-200

Autorka se v příspěvku zabývá ochranou osobních údajů sbíraných státem a veřejnými institucemi v USA, a to spíše z technického a filozofického pohledu, než z pohledu právního. Konkrétně se věnuje metodám přístupu k datům, verifikaci a validaci či vztahu mezi využitelností a ochranou dat. - Poznámky. -- K tématu ochrany osobních údajů viz i článek na s. 201-226.

Inovativní technologie: klíč k efektivitě a transparentnosti ve veřejných zakázkách

Veřejné zakázky v praxi, Sv. 12, (2024) č. 3 (květen), s. 18-20

Článek charakterizuje důvody potřeby digitální transformace veřejných zakázek v ČR, odlišuje digitalizaci od pouhé elektronizace a doporučuje implementaci inovativních technologií ve veřejných zakázkách. Autoři zdůrazňují, že národní legislativní úprava reflektuje potřebu digitalizace a implementuje evropské směrnice o veřejných zakázkách, které představují důležitý milník v digitalizaci veřejné správy. Uvádějí čtyři zásadní cíle a odpovědnosti v rámci digitalizace, které definuje Národní strategie veřejných zakázek. Dále shrnují možné přínosy umělé inteligence a analýzy big data pro optimalizaci procesů ve veřejných zakázkách a použití inovativních technologií ve vztahu k odpovědnosti a udržitelnosti. Zmiňují rovněž pronikání rozšířené a virtuální reality do oblasti veřejných zakázek (např. BIM).

Jan Šidlo

Koncernové struktury po velké novele ZZVZ

Obchodní právo, Sv. 33, (2024) č. 6, s. 20-27

Článek se zabývá novým pravidlem (novelizací bod č. 115), které zavedla velká novela č. 166/2023 Sb. zákona o veřejných zakázkách. Pravidlo má svůj význam ve vztahu k možnosti využití poddodavatele na určené významné činnosti při plnění veřejné zakázky. Autor se zaměřuje na rozlišení dvou sloz - koncern a holding. Nastihuje také historickou rozhodovací praxi a předpokládá, že již nebude aplikovatelná. Dále na příkladu lázeňského řádu vysvětluje, jak pracovat s právní fikcí. - Poznámky.

Jiří Fojtík, Stanislav Bureš

Možný budoucí vývoj ověřování veřejných nákupů

Veřejné zakázky v praxi, Sv. 12, (2024) č. 3 (květen), s. 49-53

Článek přibližuje současné debaty o možných cestách veřejného nakupování v ČR se zaměřením na vývoj ověřování veřejných nákupů. Předmětem diskusí je nastavení samotných pravidel pro zadávání, metodická podpora, centralizace, prioritizace a provádění kontroly. Autoři rozebírají roli Auditního orgánu ministerstva financí v oblasti řízení, kontroly a nakládání s veřejnými prostředky, která souvisí s veřejným zadáváním. Připravovanou Strategii veřejného zadávání tvořenou MMR a diskuse o reformě dozoru a kontrol veřejných zakázek zasazují též do kontextu zásad stanovených zákonem o finanční kontrole (povinnost zajistit hospodárný, efektivní a účelný výkon veřejné správy). Kriticky hodnotí pohled Strategie na vnímání kontrolních institucí a nesprávné názory na příčiny údajné celkové právní nejistoty v oblasti veřejného zadávání. Autoři jasně formulují svoje výhrady k reformě přezkumu postupu zadavatelů v rámci VZ.

Jiří Harnach

Učebnice veřejných zakázek.5. kapitola, Jak dlouho to vlastně trvá?

Veřejné zakázky, Sv. 2024, č. 3, s. 36-38

Seriál článků se zaměřuje na přehledné a srozumitelné vysvětlení základních principů, představení pojmů a objasnění souvislostí v rámci veřejného zadávání v ČR. V tomto dílu autor představuje lhůty stanovené v zákoně o zadávání veřejných zakázek a popisuje celý proces přípravy a realizace zadávacího řízení z pohledu časové náročnosti. Postupně rozebírá přípravu záměru, přípravu textu zadávací dokumentace, lhůtu pro podání nabídek a fázi od dodání nabídek k podpisu smlouvy. Autor uvádí, že prodlužování lhůty pro podání nabídek je přirozené a realisticky je třeba počítat s jejím zdvojnásobením. U běžně složitých veřejných zakázek odhaduje dobu od prvotního úmyslu až po podpis smlouvy s dodavatelem na 15 měsíců.

Jiří Harnach

Učebnice veřejných zakázek.6. kapitola, Výjimky a jiné anomálie

Veřejné zakázky, Sv. 2024, č. 3, s. 38-39

Seriál článků se zaměřuje na přehledné a srozumitelné vysvětlení základních principů, představení pojmů a objasnění souvislostí v rámci veřejného zadávání v ČR. V této části autor představuje způsoby zadávání veřejných zakázek, které nejsou příliš obvyklé. Zmiňuje některé výjimky, kdy zadavatel není povinen pro zadávání využít zadávací řízení (§ 29 až 31 ZZVZ), např. výjimky pro pořizování akcií, obchodních podílů nebo celých závodů; výjimky pro podlimitní veřejné zakázky; výjimky pro veřejné zakázky malého rozsahu. Dále přibližuje vertikální "in-house" spolupráci,

horizontální spolupráci a centrální zadávání. Stručně také charakterizuje sektorové veřejné zakázky, které lze považovat za mírnější úpravu oproti standardním VZ.

Jan Slezák

Vyhrazené změny závazku aneb záludné možnosti cenové indexace

Veřejné zakázky v praxi, Sv. 12, (2024) č. 3 (květen), s. 4-7

Nechtěnému efektu kolísání vstupních nákladů a jejich nečekanému dopadu do ceny hrazené zadavatelem veřejné zakázky lze předcházet mimo jiné vyhrazenou změnou závazku (indexace, valorizace) v režimu § 100 zákona o zadávání veřejných zakázek (ZZVZ). Autor vysvětluje, jakým způsobem lze kalkulovat hodnotu výhrady coby součást předpokládané hodnoty veřejné zakázky a do jaké míry je toho její zahrnutí prospěšné smluvnímu vztahu a kontrole nad hospodárností plnění. Zdůrazňuje, že zadavatel není povinen sdílet s dodavatelem riziko v neomezeném rozsahu a že na zakotvení indexace ceny ve smlouvě nemá dodavatel právní nárok. Omezení maximální možné indexace umožní zadavateli lépe kontrolovat celkové náklady na splnění předmětu VZ.

Zkrácené obsahy časopisů

Plné texty některých článků jsou zaměstnancům resortu financí dostupné v aplikaci Aktivní noviny

Moderní obec : odborný časopis pro veřejnou správu

Sv. 30, (2024) č. 6

I velcí investoři by uvítali vyšší podíl obcí a měst na daňových výnosech. Ministerstvo financí zatím změny nechystá (s. 16-18); Návrh novely zákona o RUD krajů se nesetkává s bezvýhradným souhlasem, ani obcí a měst (s. 19); Finanční zdraví obcí v Česku aneb Winston Churchill, či Malý Bobeš? (s. 20-22); Krajské samosprávy v roce 2023: jak se vyvíjelo jejich hospodaření? (s. 22-24); Obce a odpady (s. 34-35); Digitální zálohy. Skutečné řešení, nebo jen systém třídění nalakovaný narůžovo? - zálohový systém na obaly (s. 36-37); Jak na udržitelné odpadové hospodářství (s. 43); Audit kybernetické bezpečnosti (s. 44); Byrokracie ex machina: je možné plně automatizovat správní řízení? (s. 58); Cizinec a volby (nejen) do Evropského parlamentu (s. 61).

Moderní obec : odborný časopis pro veřejnou správu

Sv. 30, (2024) č. 7

Nad pronájem bytů aneb O komunistech na Kubě a obvyklém nájemném v Česku (s. 12-13); Hospodaření čtyř největších měst bylo i loni nadále ve znamení jejich vyšších příjmů a provozních přebytků (s. 14-15); NRR je pro diskusi o racionálnějších využívání přebytků územní samosprávy (s. 18); Tvůrčí tým Centrálního nákupu Plzeňského kraje patří mezi průkopníky v rozvoji elektronizace a digitalizace veřejného zadávání (s. 21-24); Typy pro kyberneticky bezpečnější samosprávu (s. 28); Jak jsme na tom stran udržitelného chování a racionální spotřeby? - nakládání s odpady (s. 39); Digitalizace nabízí efektivnější a levnější systém. I v odpadovém hospodářství územních samospráv - systém DDRS (s. 40-42); Stavební zákon: zatím velká neznámá (s. 47); Směrnice NIS2 a její dopad na obce (s. 52-53).

Veřejná správa

Sv. 35, (2024) č. 6

Virtuální Holly hovořila z obrazovky - AI ve veřejné správě (s. 4-7); Umělá inteligence jako efektivní pomocník (s. 8-9); Jak využívat při každodenní práci dostupné chatboty? (s. 10-11); Jaroslav Lískovec: Nejsme tak daleko, aby AI začala rozhodovat bez nás (s. 14-17); Cesta k digitalizaci stavebního řízení začíná! (s. 18-19); Z dirigenta úředníkem - M. Klimeš z MK oceněný Úřednickým činem roku 2024 (s. 20-21); Konference ISSS už 26 let pomáhá digitalizovat veřejnou správu (s. 22-23); Weby a aplikace, které vám pomůžou zařídit cestovní pas, výpisy z rejstříků nebo s vyzvednutím léků (s. 24-26); Vstřícná radnice k podnikatelům vynesla Brnu přičku nejvyšší (s. 27); Kyberbezpečnost hlavním kritériem letošního ročníku Zlatý Erb (s. 30-31); Umělá inteligence má ve Finsku zelenou (s. 32-33); Přehledně z EU: Česko v květnu oslavilo 20 let vstupu do Evropské unie (s. 34-35); Kde obce nejčastěji chybují při výkonu své samostatné působnosti? (s. 36-37); ReZa usnadní jednání s úřady - registr zastupování (s. 38-40).

Veřejná správa

Sv. 35, (2024) č. 7

Změna klimatu vyžaduje větší péči o vodní toky (s. 4-5); Stromy jako důležitý prvek ochlazování měst (s. 6-7); Jak na vymezení veřejných prostranství v obcích vyhláškách? (s. 8-9); Modrozelená

infrastruktura přináší městům řadu benefitů (s. 10-12); Michal Žák: Bez klimatizace to může být v příštích letech složitější - rozhovor s odborníkem na meteorologii (s. 14-17); Klíčové informace o migračním paktu: Co je důležité vědět (s. 18-19); S naším návodem zavedete na úřadě ověřování občanky v mobilu lehce (s. 20-21); Kontrola připojení, návody a systém školitelů se v Ostravě při ověřování totožnosti pomocí eDokladů vyplatil (s. 22-23); Jak vypadá prostředí informačního systému stavebního řízení? (s. 24-26); Nejlepší místo pro život najdete v hlavním městě (s. 27); Jak správně osvětlovat obce a města (s. 30-31); Město San Cristóbal de La Laguna uspělo v soutěži Access City Award 2024 (s. 32-33); Přehledně z EU: Nový unijní rozpočet na rok 2025 (s. 34-35), Nedostatky sice formální, přesto některé z nich mohou mít pro obec závažné důsledky - oblast činnosti orgánů obce (s. 36-37); Evropský den proti vloupání: Nedej šanci zlodějům! (s. 38-39).

Veřejné finance. Rozpočet

M. Greive, J. Hildebrand, S. Kersting, D. Neuerer, J. Olk

Ausweg aus der Schuldenbremse? : Hochwasserkatastrophe

Východisko z dluhové brzdy? : povodňová katastrofa

Handelsblatt, Jg. 2024, Nr. 105 (4.6.2024), S. 6-7

Záplavy v Bavorsku a Dolním Sasku znovu otevřely otázku reformy dluhové brzdy v souvislosti s klauzulí o financování pomoci při přírodních katastrofách. Frakce FDP v Bundestagu oponuje, že je debata do plného vyčíslení způsobených škod bezpředmětná, frakce Zelených se s SPD shoduje v nutnosti vyšších investic do klimatické neutrality a klade důraz na investice do protipovodňových opatření. SPD pak stále navrhuje změnu definice dluhové brzdy, která by podle jejich ekonomů umožnila zvýšit spolkové finanční prostředky formu vyššího zadlužení o 30 miliard eur.

Bundesministerium der Finanzen

Deutsches Stabilitätsprogramm 2024 : Finanzpolitik zur Stärkung von Wirtschaftswachstum und tragfähigen Staatsfinanzen

Německý program stability pro rok 2024 : finanční politika k posílení hospodářského růstu a pro přijatelné státní finance

Monatsbericht des BMF, Jg. 2024, Nr. 5, S. 18-24

Spolková vláda přijala 24. dubna 2024 tzv. Německý program stability 2024. Jeho cílem je návrat do předpandemické situace, zejména s ohledem na výši dluhu, a s cílem snížit deficit z 1,75 % na 1 % do r. 2025. Článek shrnuje stávající situaci německých veřejných financí, strukturální salda a salda podle jednotlivých úrovní (spolková, zemská, obecní, sociální pojištění) a vývoj německého dluhu v poměru k HDP. V druhé části se blíže věnuje směřování německé rozpočtové politiky na strategické úrovni, se zaměřením na fiskální odolnost a podporu růstu stimulací nabídky. - Poznámky.

Carsten Volkery

Deutschland kämpft gegen Euro-Bonds für Verteidigung

Německo bojuje proti evropským dluhopisům pro obranu

Handelsblatt, Jg. 2024, Nr. 122 (27.6.2024), S. 10

Blíže k současné politické debatě v rámci EU o společných dluhopisech na obranu. Dluhopisy, které by měly být použity k financování vojenských výdajů členských zemí, jsou silně podporovány představiteli zejm. Polska, Estonska a Řecka, zdrženlivý postoj zaujímá Německo, Rakousko, Nizozemsko a některé skandinávské země. Podle think-tanku Bruegel se nabízí využití obranných dluhopisů na konkrétní projekty, jejichž finanční náročnost přesahuje možnosti jednotlivých států.

Markéta Pištorová

Důchody tvoří 31 % státního rozpočtu

Statistika & my, Sv. 14, (2024) č. 5, s. 12-13

Statistický pohled na výdaje státního rozpočtu ČR na důchody v r. 2023. Autorka uvádí, že výdaje na důchody tvořily 31,1 % státního rozpočtu a meziročně došlo k nárůstu těchto výdajů o 17 % (absolutně o 97 mld. Kč). Některý z důchodů vyplacených ČSSZ pobíralo ke konci r. 2023 celkem 2.846 tisíc osob (26 % obyvatel Česka), mezi starobními důchodci převažují ženy (šest z deseti) a průměrný starobní důchod byl 20.310 Kč, což je o 2.212 Kč více než v prosinci 2022. Grafy dokládají dynamiku vývoje celkových

výdajů na důchody v období 2010-2023, průměrnou měsíční výši starobních důchodů v prosinci daného roku za období 2012-2023 a poměr vyplacených invalidních důchodů dle skupin diagnóz ke konci r. 2023.

Gideon Rachman

France could trigger the next euro crisis

Francie by mohla způsobit další krizi eura

Financial Times, Vol. 2024, No. 41668 (25.6.2024), p. 17

Komentář se zamýšlí nad dopadem výsledku francouzských parlamentních voleb na státní finance, a v důsledku na stabilitu eurozóny. S dluhem ve výši 110 % HDP a 5,5% schodkem za r. 2023 jsou francouzské státní finance zranitelné vůči neopatrné finanční politice radikálnějších stran. Rozpočtová krize v režii radikálních a obvykle euroskeptických stran by mohla vést k nižší ochotě ostatních členů eurozóny přijmout podpůrná opatření. Kvůli zásadní roli Francie pro EU by však nastalá situace znamenala zvýšenou zátěž pro stabilitu společné měny. Autor poukazuje na rozdíly mezi hypotetickou situací a řeckou finanční krizí. -- Viz také příspěvek na s. 2.

By Mark Colas and Dominik Sachs

The indirect fiscal benefits of low-skilled immigration

Nepřímé fiskální přínosy přistěhovalců s nízkou kvalifikací

American Economic Journal: Economic policy, Vol. 16, (2024) No. 2, p. 515-550

Příspěvek se na datech z USA zabývá nepřímými fiskálními dopady příchodu přistěhovalců s nízkou kvalifikací. Přímé fiskální dopady lze vyčíslit jako daně zaplacené přistěhovalci mínus benefity a služby, které tito jedinci obdrží. Nepřímé fiskální dopady berou v úvahu změnu daní, které odvedou místní občané. Některé z výzkumů, jako např. zpráva NAS z r. 2017, docházejí k závěru, že příchod přistěhovalců s nízkou kvalifikací má přímý negativní dopad na veřejné finance. Autoři se však v článku zaměřují také na nepřímé dopady a vyčíslují nepřímý fiskální prospěch přistěhovalectví (v USA jde o průměrně 750 amerických dolarů na osobu za rok). Nepřímý fiskální prospěch může dokonce převážit nad negativním přímým dopadem. - Poznámky.

Věra Kameníčková

Krajské samosprávy v roce 2023 : jak se vyvíjelo jejich hospodaření?

Moderní obec, Sv. 30, (2024) č. 6, s. 22-24

Souhrnný pohled na hospodaření krajů ČR v r. 2023 a na meziroční dynamiku rozpočtových příjmů a výdajů. Autorka uvádí, že krajské samosprávy hospodařily s přebytkem, který byl ve srovnání s předchozími lety relativně vysoký. Pokračovaly tak v politice úsporného rozpočtu, i při relativně rychlém růstu jejich příjmů. Úspory se dále zvyšovaly, a to nepoměrně rychleji než jejich dluh. Grafy dokládají příjmy krajů na obyvatele, úspory a dluhy krajů na obyvatele a porovnání dluhů a úspor krajů v letech 2020-2023. -- Více k navrhovaným změnám v RUD na s. 19.

M. Greive, J. Hildebrand

Mehr Kredite, weniger Steuern : Schuldenbremse

Více půjček, méně daní : dluhová brzda

Handelsblatt, Jg. 2024, Nr. 111 (12.6.2024), S. 7

Institut der deutschen Wirtschaft (IW) ve své analýze předkládá nástin tří možností reformy tzv. dluhové brzdy. První navrhuje omezení zadlužení na čisté investice v rámci veřejného rozpočtu, druhá možnost silněji akcentuje hospodářskou konjunkturu v čase a dluhová pravidla dynamicky upravuje, třetí pak pracuje s limitem zadlužení úměrným hospodářskému růstu. Všechny návrhy podle IW rozvolňují stávající dluhovou hranici, aniž by ohrozily schopnost splácet dluh a v důsledku veřejné finance.

Daniel Delhaes, Jan Hildebrand, Dietmar Neuerer

Mehr Schulden für Investitionen : Haushalt

Vyšší zadlužení pro investice : rozpočet

Handelsblatt, Jg. 2024, Nr. 122 (27.6.2024), S. 8

Představitelé německé vládní koalice podporují nové rozpočtové nástroje pro podporu infrastruktury, klimatické neutrality a obrany. Předseda CDU F. Merz trvá na stanovisku, kdy strana setrvává ve svém názoru na neměnnost dluhové brzdy, část CDU však uznává nutnost flexibilnějších investic. Merz souhlasí s FDP, CDU i Zelenými ohledně možnosti financovat dané oblasti i bez nutnosti vyhlášení

rozpočtové nouze. Článek dále stručně shrnuje nedávný vývoj širší politické debaty o směřování veřejných financí, pravidel EU o zadlužení, spolkové dluhové brzdy a jejich vztahu k hospodářskému růstu.

Joseph Cotterill

New form of bond emerges from Sri Lanka's \$13bn debt default

Po nesplácení dluhu Srí Lanky ve výši 13 miliard dolarů vzniká nová forma dluhopisu

Financial Times, Vol. 2024, No. 41624 (4.5.2024), p. 13

Jednání, která mají ukončit dlouhodobé nesplácení státního dluhu Srí Lanky ve výši 13 miliard dolarů, by mohla vyústit v nový inovativní typ dluhopisu, který by spojil výnosy s hospodářským růstem a reformami správy věcí veřejných. To je dlouhodobým cílem investorů do dluhopisů rozvíjejících se zemí.

Martin Greive, Jan Hildebrand

Opposition nennt Ampel-Pläne "Luftikus-Haushalt"

Opozice přezdívá plánům koalice "větroplášný rozpočet"

Handelsblatt, Jg. 2024, Nr. 135 (16.7.2024), S. 6-7

Návrh německého spolkového rozpočtu na r. 2025, předložený vládní koalicí, počítá se schodkem 43.8 miliardy eur, čímž dodrží pravidla dluhové brzdy. Nestací ale na pokrytí výdajů o celkové výši 480.6 miliardy eur, s globálními vedlejšími náklady (Globale Minderausgabe, GMA) navýšenými až na 17 miliard eur, minimálně 8 mld. Mezi preferované možnosti uvolnění dalších finančních prostředků patří potenciální nahrazení příspěvků na dráhy a dálniční společnosti půjčkami, revize nevyužitých prostředků státní banky KfW (zejm. likviditních prostředků, původně určených na financování cenových stropů energií v možné výši až 5 mld. eur). Návrhy na financování GMA jsou kritizovány jako nekonceptní, zejména v souvislosti s nadcházejícím projednáváním růstového balíčku. Koalice si od něho slibuje vyšší příjmy ve výši až 14,3 mld. eur, opozice v čele s CDU takové jednání označuje za lehkovážné.

George Parker, Sam Fleming, Jennifer Williams

The Reeves doctrine

Doktrína R. Reevesové

Financial Times, Vol. 2024, No. 41683 (12.7.2024), p. 17

Článek se blíže věnuje britské ministryni financí R. Reevesové a jejímu nadcházejícímu mandátu. Stručně rekapituluje její dosavadní působení, zejm. jako stínové ministryně financí, konfrontuje její plány na oživení britské ekonomiky a zvýšení atraktivity domácích finančních a kapitálových trhů pro zahraniční investory se současným stavem britských veřejných financí a institucionálními specifiky. Věnuje se i politické složce jejího působení, zejména v post-brexitovém období nestability.

Bundesministerium der Finanzen

Reform des Europäischen Stabilitäts- und Wachstumspakts

Reforma evropského Paktu stability a růstu

Monatsbericht des BMF, Jg. 2024, Nr. 5, S. 8-12

Článek představuje změny v reformovaném Paktu stability a růstu, které vstoupily v platnost k 30. dubnu 2024. V rámci nich byl stanoven limit veřejného dluhu na 60 % HDP a maximální schodek ve výši 3 %. Článek blíže popisuje preventivní a korektivní větve Paktu stability a růstu. V případě preventivních opatření shrnuje tři nově akcentované aspekty veřejného dluhu: jeho výši v poměru k HDP, schopnost zachovat udržitelnost dluhu a odolnost vůči deficitu. V případě korektivní větve pak pojednává o deficitním a dluhovém řízení. Přibližuje rovněž instituci tzv. „kontrolního konta“.

Carsten Volkery

"Die Risiken vervielfachen sich, wenn wir eine Währung teilen"

"Rizika se násobí, když sdílíme jednu měnu"

Handelsblatt, Jg. 2024, Nr. 135 (16.7.2024), S. 7

Na prvním zasedání Euroskupiny od francouzských parlamentních voleb bylo přijato usnesení, které zavazuje vlády zemí Euroskupiny k restriktivní rozpočtové politice v tomto a následujícím roce a k postupné udržitelné konsolidaci veřejných financí. Usnesení bylo ovlivněno většinou levicových stran v novém francouzském parlamentu s ohledem na obavy z prohlubování schodku rozpočtu a veřejného dluhu a v důsledku možného destabilizačního vlivu na eurozónu jako celek. Francouzský deficit v současnosti činí 5,5 % a státní dluh dosahuje výše 110,6 % HDP.

Martin Greive, Jan Hildebrand

Sieben Tricks für einen solideren Haushalt

Sedm triků pro solidní rozpočet

Handelsblatt, Jg. 2024, Nr. 119 (24.6.2024), S. 8-9

Spolkový ministr financí Ch. Lindner, kancléř O. Scholz a ministr hospodářství R. Habeck se shodli na sedmi stěžejních bodech pro parlamentní debatu s opozicí o podobě rozpočtu na r. 2025. Jedná se o redukci doplňkového rozpočtu, využití nižších nákladů na obsluhu dluhu vlivem snížení úrokových sazeb ECB, vytvoření konceptu zamezení ztrátového výkupu dluhopisů, využití stávajících konjunkturních podmínek, možnost zvýšení hranice dluhové brzdy, navýšení příjmů z fondů EU v poměru k příspěvkům a možnost využití tzv. kontrolního konta a jeho vliv na plánování rozpočtu.

Martin Greive, Jan Hildebrand, Julian Olk

Ein Sparhaushalt, ohne zu sparen : Bundeshaushalt

Úsporný rozpočet bez úspor : spolkový rozpočet

Handelsblatt, Jg. 2024, Nr. 129 (8.7.2024), S. 6-7

Spolkový kancléř Olaf Scholz, ministr financí Ch. Lindner a ministr hospodářství F. Habeck dospěli při 23. schůzce ke konsensu na podobě spolkového rozpočtu pro r. 2025 s výdaji ve výši 481 miliard eur. Ty jsou tak o 30 miliard vyšší, než Lindner stanovil v původním návrhu. Vyšší výdajová hranice je financována převážně optimalizací nákladů na obsluhu dluhu, zejména přírůžkou při emisích dluhopisů.

Životní prostředí

Mindmelting problems

Jak spočítat náklady klimatické změny

The Economist, Vol. 451, (2024) No. 9399, p. 63

Americký ekonom a nositel Nobelovy ceny za ekonomii za r. 2018 William Nordhaus vyčíslil v r. 1991 náklady globálního oteplování pro světovou ekonomiku (propad HDP, pokud se teplota zvýší o 3 °C), zároveň ale poukázal na mnoho neznámých, které podobné výpočty provázejí. Článek stručně shrnuje závěry novějších výzkumů na toto téma a představuje i metodiky daných výzkumů a jejich omezení. Ačkoli značná nejistota (a tím i možné zkreslení) zůstává, výzkumy společně naznačují, že dopady klimatické změny budou spojeny s daleko vyššími náklady, než vypočítal W. Nordhaus v 90. letech.

Ostatní

The fraught balance

Křehká rovnováha

The Economist, Vol. 452, (2024) No. 9406, p. 63

O ekonomických dopadech politické nestability, ale i přílišné stability. Mírná politická nestabilita se projevuje v nefunkční vládě či neschopnosti schvalovat zákony a prosazovat rozpočty, problémy nejsou řešeny a kapacita státu bývá ochromena (článek odkazuje např. na jednání o dluhové brzdě v USA). Důsledkem nestability je vzestup populistických opatření, která bývají pro ekonomiku škodlivá (jde např. o protekcionistickou obchodní politiku a tlak na centrální banky, přičemž veřejný dluh i inflace jsou obvykle za vlády populistických politiků vyšší, HDP je naopak nižší). Podle některých odborníků však škodí i nadměrná stabilita, respektive stagnace. Ekonomická efektivita klesá, pokud se v demokratických státech uchytí zvláštní zájmové skupiny. Mezi oběma protipóly je tak zapotřebí najít určitou rovnováhu. Příspěvek cituje závěry různých studií k tomuto tématu.

by Peter Foster, Amy Borrett, Sam Fleming and Alan Smith

Charts reveal legacy of 14 years under the Conservatives

Grafy odhalují dědictví 14 let vlády konzervativců

Financial Times, Vol. 2024, No. 41660 (15.6.2024), p. 5

Když se Konzervativní strana v r. 2010 dostala ve Velké Británii k moci, stála před národem, který se vzpamatovával z finanční krize. Od té doby se Spojené království potýkalo s úspornými opatřeními, hospodářskou stagnací, brexitem, pandemií covid-19 a válkou na Ukrajině. Příští britská vláda zdědí

zemi, která je více rozdělená a hůře připravená na budoucí výzvy. Článek bilancuje čtrnáctiletou vládu vedenou konzervativci a zabývá se otázkami chudoby, bydlení, vzdělávání, hospodářství, brexitu, zdravotnictví, klimatu, místních vlád, pracovního trhu, či obav britského národa.

Mark Johnson

Must try harder : special report: schooling's stagnation

Je nutné se více snažit : zvláštní zpráva: stagnace školního vzdělávání

The Economist, Vol. 452, (2024) No. 9405, centr. sect. (12 p.)

Výsledky vzdělávání žáků ve vyspělých zemích se přestaly zlepšovat již řadu let před pandemií covid-19, někde se dokonce zhoršují. To se týká i států, jejichž vzdělávání bylo dříve oceňované (Finsko). Není přitom pravda, že je pokrok nemožný, některé asijské státy, jako např. Singapur, si počínají úspěšně. Existují dva okruhy možných příčin. Jednak se uvádí, že se žáci možná mění tak, že je obtížnější je vzdělávat (vlivem migrace či např. rostoucích problémů s duševním zdravím), dále se ale hovoří i o tom, že státy ignorují základní principy vzdělávání a někdy prosazují nevhodné reformy. Jednotlivé články zvláštní monotematické přílohy se týkají obtížnosti udržení kvalitních učitelů, vlivu umělé inteligence na školství, výuky měkkých dovedností (zda je vždy žádoucí, rozmach neověřených/nevhodných přístupů v této oblasti) či vzdělávacích metod v Anglii a jejich porovnání se Skotskem a např. s USA. -- Viz i krátký příspěvek na s. 10. -- K vlivu výživy v raných fázích života na inteligenci populace viz článek na s. 9 a 16-18.

Zkrácené obsahy časopisů

Plné texty některých článků jsou zaměstnancům resortu financí dostupné v aplikaci Aktivní noviny

Ekonom : týdeník Hospodářských novin

Sv. 68, (2024) č. 24

Firmy vědí, že AI je pro ně nutnost. Bojí se však o svoji bezpečnost: umělá inteligence dospívá. Firmy ji už prozkoumaly, ale stále s ní pracují spíše nahodile - téma čísla (s. 10-16); Územní plánování je šanonáda. Rozvoj měst brzdí byrokracie a špatné zákony - rozhovor s O. Boháčem, ředitelem Institutu plánování a rozvoje hl. m. Prahy (s. 18-23); V unii se bude hrát o změkčení Green Dealu a nový postoj k migraci - výsledky voleb do EP (s. 32-34); Data o udržitelnosti pomáhají firemnímu byznysu (s. 40-41); Živelní pohromy učí Čechy se pojišťovat. Ve srovnání s EU stále relativně málo (s. 42-44); Odcházení šéfů. Firmy v zámoří dávají svým týmům možnost řídit se samy - podniky se zbavují středního managementu (s. 48-50).

Ekonom : týdeník Hospodářských novin

Sv. 68, (2024) č. 25

Evropa už nebude tak jednotná, jako dosud - výsledky voleb do EP (s. 6); Řemeslo, které má zvuk. Čeští výrobci prodali nástroje za miliardu - výrobci hudebních nástrojů našli recept na čínskou konkurenci - téma čísla (s. 10-17); Už ani kapka ruské ropy. Česko přepne výlučně na západní cestu - rozhovor s J. Pantůčkem, generálním ředitelem Mero (s. 18-23); Utajování dohod o provedení práce končí. Na příležitost čekají exekutoři i Úřad práce (s. 28-29); Hana Podolská: závan pařížské meziválečné módy v Praze - seriál České podnikání (s. 30-33); Umělé inteligenci chybí skutečná kreativita, člověka jen kopíruje: lidé jsou podle vynálezce mikroprocesoru Federika Faggina více než stroje, mají vědomí (s. 40-41); Mzda v jiné měně i práce pro čtrnáctileté děti. Pracovní právo se podstatně mění: ambiciózní novela usiluje o flexibilitu pracovněprávních vztahů a rozhybání trhu práce při zachování ochrany zaměstnance - rozhovor s členem Legislativní rady vlády P. Hůrkou (s. 42-44).

Ekonom : týdeník Hospodářských novin

Sv. 68, (2024) č. 26-27

Kdo vyhořel jednou, může snadno vzplát i podruhé - téma čísla o syndromu vyhoření (s. 10-17); Začala válka o dovoz elektromobilů, Čína kvůli clům ztrestala španělská prasata (s. 26-28); George Stephenson - muž, jehož lokomotiva vyjela do století páry - seriál Vynálezy, které změnily svět - otec parní lokomotivy (s. 30-33); Spanilá jízda českých e-shopů. V cizině uspěly s brýlemi, nábytkem i bačkorami (s. 36-37) a související články na s. 38-41; Druhého de Gaulla nevidím, říká expert na Francii Eichler. Země nezvládá migraci (s. 42-45); Jako Čína před třiceti lety. Indie láká investory a chce být supervelmocí (s. 46-49); Investice do neklidné doby? Vzácné whisky, víno, umění či šperky (s. 56-58); Na samotu do lesa - neobydlené části ČR (s. 74).

Ekonom : týdeník Hospodářských novin**Sv. 68, (2024) č. 28**

Unikátní insolvenční řízení Sberbank má happy end (s. 6); Obchodní války na vzestupu, liberální přístup k obchodu se drolí: Donald Trump věří, že zvyšování cel zajistí blahobyt. Ochránářství se však může vymknout kontrole a přivodit recesi - téma čísla (s. 10-17); Netlačme s Green Dealem na pilu, Evropě hrozí rozvrat - rozhovor s biologem P. Pokorným (s. 18-24); Místo těžních věží průmyslové zóny. Ani ty však prosperitu Ostravsku vrátit nemusí (s. 28-31); Ekonomika už strašně dlouho nezažila skutečnou očistu - rozhovor s J. Vedralem, zakladatelem Conseq Investment (s. 32-35); Než riskovat nejisté soudní rozhodnutí, je pro firmy často lepší dohoda - smírné řešení obchodního sporu, dohoda o narovnání (s. 46-47).

Ekonom : týdeník Hospodářských novin**Sv. 68, (2024) č. 29**

NKÚ: zrušení EET byla chyba (s. 8); Co Češi chtějí: Peníze, ekologii, volný čas i méně stresu - téma čísla o výsledcích průzkumu spokojenosti se životem (s. 10-19); Přišly teplé letní dny. A s nimi ochlazení na pracovním trhu - nezaměstnanost v ČR (s. 26-29); Situace, jaká tu od Listopadu nebyla. Český kapitál nakupuje firmy ve velkém, i na Západě (s. 30-32); Závislá republika. Rozdělování dotací živí 30 tisíc úředníků (s. 34-37); ČNB snižuje úrokové sazby, realitní fondy se opět dostávají do kondice: jak si vybrat realitní fond? Klíčové parametry jsou hodnota portfolia, výnosnost a zadlužení (s. 44-45); Při výběru země pro správu majetku začínáme daňovou analýzou - rozhovor s M. Flanderkovou z Portos o svěrenských fondech (s. 46-48).

Ekonom : týdeník Hospodářských novin**Sv. 68, (2024) č. 30-31**

Český byznys čeká na elixír mládí. Zatím sází na dřinu a zdravé jídlo - téma čísla o longevity byznysu (s. 10-17); Afrika je kontinent budoucnosti, Češi se jí ale bojí a Evropa vyklízí pozice - rozhovor s afrikanistou J. Záhoříkem (s. 18-23); Emise CO2 jako byznys: v boji s klimatickou změnou mají pomáhat i mamuti (s. 28-31); Alfred Nobel: vynálezce dynamitu, který usiloval o světový mír - seriál Vynálezy, které změnily svět (s. 32-35); Pokles ceny ropy komplikuje Saúdské Arábii odklon od ní, země zvyšuje dluh (s. 40-41); Kdy si koupit byt? Pokud se vyplní předpověď ČNB, je příhodný čas jasný (s. 50-51); Rovnost na trhu práce pocítí až příští generace, říká advokátka Sedláková - rozhovor (s. 54-57); Olympijské hry jako značka mají cenu miliard. Její vlastníci ji chrání až žárlivě - duševní vlastnictví (s. 58-59).

Euro : ekonomický týdeník**Sv. 2024, č. 24**

EU: clo až 38,1 procenta na čínská elektroauta (s. 8); Čisté teplo z jádra: České Budějovice vytápí teplo z Temelína, myšlenky na vybudování ekologického horkovodu oprášilo Brno. Nejdelsí horkovod v Česku by měl začít fungovat v roce 2031 - téma čísla (s. 12-22); Jak dohnat Wall Street: evropské burzy značně zaostávají za USA. Lékem má být unie kapitálových trhů a jednotné finanční produkty (s. 24-29); S přechodem na elektromobilitu si trh poradí: je to jen otázka času a správné ceny, říká Pavel Louda, šéf miliardového holdingu nesoucího jeho jméno (s. 36-38); Inflation padá, Francie se propadá: když Macronova strana prohraje volby, hrozí zemi dluhová krize - seriál Kované investice (s. 40); Počítačově-mozkové implantáty jsou obřím příslibem - neurotechnologie - ve spolupráci s Financial Times (s. 42-47); Další obří dotace na internet z eráru: ministerstvo průmyslu a obchodu chce rozdělit až čtyři miliardy korun (s. 60).

Euro : ekonomický týdeník**Sv. 2024, č. 25-26**

Smíchov už nebude k smíchu: desítky miliard korun promění omšelou čtvrť v jedno z center metropole - téma čísla o developerské výstavbě i rekonstrukci nádraží na Smíchově (s. 12-20); Hvězdná hodinka: Ariane 6 je nadějí evropského kosmického byznysu. I pro české firmy, které jsou pod novou evropskou raketou podepsané - raketový průmysl (s. 22-26); Studená válka II: Amerika versus Čína. Na globální geopolitické scéně probíhá boj o nové rozměření světa. I ekonomická čísla ukazují, že "globální vesnice" se opět rozděluje do dvou mocenských bloků (s. 27-29); Příliš drahá kyberbezpečnost - rozhovor s J. Rejzkem, prezidentem Výboru nezávislého ICT průmyslu o NIS 2 (s. 34-35); Akcie Pfizeru nejnižší za více než dekádu: vydělal farmaceutický gigant na covidu, jak se říká? - seriál Kované investice (s. 44); Příliš žhavé poměry v Jihoafrické republice: země sestavuje vládu "národní jednoty" - ve spolupráci s Financial Times (s. 46-51); Dostihne Apple v AI závodech své konkurenty? - zatímco Google a Microsoft zavádějí inovace na poli generativní umělé inteligence, americkému výrobcu iPhoneů hrozí, že za nimi zaostane.

Ohlásil novinku: Apple Intelligence (s. 58-62); Meziválečné sklárství jelo překotnou jízdou - seriál Byznys první republiky (s. 64-67); Krize naučila firmy "hrát" - digitální transformace (s. 74).

Euro : ekonomický týdeník

Sv. 2024, č. 27-28

Železniční kargo na křižovatce: "V období, kdy není dostatek železničních zakázek, se řežeme. Především cenou" říká v rozsáhlém rozhovoru šéf ČD Cargo Tomáš Tóth (s. 12-18); České stopy na Tour de France - cyklistika (s. 20-25); Když budete panikařit, nic nezmůžete: "Irák byl nejtěžší štací. Byť byla Sýrie válečnou zemí, život tam nebyl tak těžký," říká diplomatka Eva Filipi, jež obdržela Cenu Arnošta Lustiga. Jaké to bylo jednat s Hizballáhem či Bašárem Asadem? (s. 26-31); Prezidentské volby v USA: rozpor faktů a reality. Ať za demokraty bude na prezidenta kandidovat kdokoli, bude se opírat o silnou ekonomiku. Bude ale ekonomická linie v postfaktickém světě k něčemu? (s. 32-33); Rusko díky jaderné energii posiluje globální moc: navzdory sankcím stavějí ruské společnosti více než třetinu nových nukleárních reaktorů ve světě. A Moskva díky tomu získává nové přátele - a nutně dlouhodobé spojence - ve spolupráci s Financial Times (s. 34-39); Vliv Spojených arabských emirátů v Africe roste - ve spolupráci s Financial Times (s. 42-47); Šéfové autopřemyslu: rychle rostl export (s. 60); V regionech se nesmí bránit inovacím (s. 66).

Euro : ekonomický týdeník

Sv. 2024, č. 29-30

Poplatková poloreforma: ze zvyšování poplatků za Českou televizi a Český rozhlas se stal tvrdý politický boj. Strach z manipulace médií zastíňuje mediální pohyb celé Evropy. Koncept médií veřejné služby se mění a s ním i způsoby financování - téma čísla (s. 12-18); Otálení oslabí nejmocnějšího Čecha: kde a proč se zadrhl výběr kandidáta na eurokomisaře? Ke zmiňovaným jménům přibyla dvě: Hrdá a Rakušan (s. 26); Dukovany dostavějí Korejci. Připojí se i Američané?: nové reaktory postaví jihokorejská skupina KHNP. Politici a ČEZ musí domluvit financování obří výstavby, Korejce a USA čeká právně-diplomatická bitva (s. 28-29); Francouzsko-britská skluzavka: co spojuje britské a francouzské volby? (s. 30-31); Hledají se rekruti pro řídnuoucí armády - ve spolupráci s Financial Times (s. 32-37); Česko žaluje: hromadné žaloby k nám právě dorazily. Zatím spíše pouze na papíře (s. 38-39); Klima zdražuje potraviny - a straší centrální banky: kvůli extrémnímu počasí se snižují výnosy plodin i jejich dodávky. A to by se v důsledku mohlo stát trvalým zdrojem inflace - ve spolupráci s Financial Times (s. 42-47); Sklárství jako krásné, ale i křehké podnikání - seriál Byznys první republiky (s. 54-57); S Trumpem přijde vyšší inflace: střelba na exprezidenta posílí dolar a zvýší výnos dluhopisů - seriál Kované investice (s. 61); Digitalizace státu: nakonec to jde, ale bolí to (s. 66).

Hospodářské noviny

Sv. 68, (2024) č. 114 (13.6.2024)

Brusel udeřil na Čínu, chce vyšší cla na její elektrovozy. Česko bude asi proti (s. 1); Praha už je v dostupnosti bydlení zase nejhorší (s. 2); Na péči o stárnoucí budou chybět desítky miliard ročně. Byznys se bojí vyšších odvodů – veřejné finance (s. 4); V daňovém balíčku mi chybí motivační opatření pro český byznys – rozhovor s J. Treglerem z CCS Premium Trust (s. 11).

Hospodářské noviny

Sv. 68, (2024) č. 115 (14.6.2024)

Moskevská burza zastavila obchodování v dolarech a eurech - hospodářské sankce USA (s. 2); Ekologické znečištění ze socialistických podniků tu bude ještě desítky let. Ministerstvo financí sanuje pomalu (s. 5); Sřet o antimonopolní úřad. Vláda mu chce dát nové pravomoci, Bartoš ale tlačí spíš na jejich osekání (s. 9); Co udržuje Apple či Amazon na špici a kdy v indexu S&P 500 přichází velká střídání (s. 10); Jsou předpovědi ČNB ohledně výše inflace vůbec k něčemu? – komentář (s. 14); Boj o hypotéky trvá. Na jejich cenu si lidé zvykli a vtrhli na trh nemovitostí – komentář (s. 15).

Hospodářské noviny

Sv. 68, (2024) č. 116 (17.6.2024)

Česko jako velmoc umělé inteligence? Klíčový dokument vládě naznačuje, jak na to, a ukazuje překážky - strategie o AI (s. 3); S bojem proti byrokracii by měl pomoci ústavní zákon i umělá inteligence - rozhovor s prezidentem Hospodářské komory Z. Zajíčkem (s. 4); Tvrdá cla na čínská elektroauta? Evropa jinou možnost ani nemá, nesmí být naivní, říká expertka (s. 6); DIP měl pomalejší rozjezd, ale časem bude vnímaný jako revoluce – rozhovor s J. Brodani z Asociace pro kapitálový trh (s. 8); Co hovoří

pro výraznější snížení sazeb – komentář (s. 12); Dostupné bydlení vyžaduje stovky miliard, zapojíme soukromý sektor – rozhovor s ministrem pro místní rozvoj I. Bartošem (s. 13); Pět trendů ve mzdách (s. 15).

Hospodářské noviny

Sv. 68, (2024) č. 117 (18.6.2024)

Ceny v zemědělství už jsou níž než před válkou na Ukrajině (s. 2); Ministerstvo vysvětluje reformu systému veřejných zakázek (s. 6); Jak ušetřit na energiích? O energetické poradce je velký zájem. Stát připravuje vylepšení (s. 10); České zdravotnictví se bez elektronizace a následné digitalizace neobejde. Budoucností je telemedicína (s. 11); Cla na čínská elektroauta tvrdě zasáhnou i vozy od BMW. Tesla hrozí zdražením svého Modelu 3 (s. 12); V bilionových rezervách ČNB nastanou podstatné změny – komentář k devizovým rezervám centrální banky (s. 14).

Hospodářské noviny

Sv. 68, (2024) č. 119 (20.6.2024)

Měli jsme být odvážnější, reforem jsem chtěl udělat víc, přiznal Stanjura a prozradil, co chce ještě změnit (s. 4); Nvidia je králem akciových trhů. V čem je její nástup jiný než u Applu a co jí ostatní závidí? (s. 6) a související komentář na s. 14; Kam odcházejí žít bohatí lidé a je dobrý nápad je následovat? Prošli jsme nejžádanější země (s. 12); Evropa zaostává v high-tech závodech. Co přinese Draghiho plán na vzkříšení – komentář (s. 15).

Hospodářské noviny

Sv. 68, (2024) č. 121 (24.6.2024)

Jurečka chce zvýšit část platů ve státní správě až o 10 procent (s. 2); Fixace u hypoték se dramaticky zkrátila. Stojí za tím obava bank z refinancování a sázka na pokles sazeb (s. 3); Odpuštěné daně a minimální mzda 40 tisíc. Aš chce zákon na pomoc chudým oblastem - lex Aš má pomoci rozvoji podfinancovaných regionů (s. 4) a související článek na s. 5; Konkurence pro OpenAI. Claude 3.5 Sonnet je v řadě testů lepší než GPT-4o (s. 9); Evropa ztrácí dech: USA a Čína vedou v klíčových technologiích - komentář (s. 15).

Hospodářské noviny

Sv. 68, (2024) č. 124 (27.6.2024)

Miliardáři, plat'te. Vznikl plán na dodatečné zdanění nejbohatších lidí světa (s. 2); AFI Europe a po ní hlavně Češi. Kdo jsou největší investoři do nájemního bydlení v Praze? (s. 3); Zavání to průšvihem. České firmy přehlížejí blížící se nařízení EU - komentář k nařízení o odlesňování, EUDR (s. 14); K čemu nám je Česká televize? Jsou tu dvě věci, o kterých se nemluví - komentář k veřejnoprávním médiím (s. 15).

Hospodářské noviny

Sv. 68, (2024) č. 125 (28.6.2024)

Co bude v pondělí, nevíme. Úřady tvrdí, že celý "Bartošův systém" ještě nikdo neviděl - digitální stavební řízení (s. 4); ČNB opět skokově snižuje hlavní úrokovou sazbu. Guvernér Michl ale říká, že nyní snižování zvolní - repo sazba 4,75 % (s. 5); Slabá koruna bude i nadále alibi pro drahé služby i zboží - komentář (s. 14); Švejkovský přístup k ESG může být pro řadu českým firmám likvidační - komentář (s. 15).

Hospodářské noviny

Sv. 68, (2024) č. 129 (4.7.2024)

Malé balíčky z Temu nebo Sheinu nejspíš zdraží. Kvůli clu - plán EK na zrušení limitu pro osvobození od cel na zboží z čínských e-shopů (s. 2); Vládní balíček zrušil vyšší daň z nemovitosti pro vybrané firmy. Její opětovné zavedení část obcí nestihla (s. 6); Sazby padají, Češi přesouvají miliardy korun úspor. Podívali jsme se kam - investice (s. 11); Výhled inflace volá po menších krocích ČNB - komentář (s. 13); Státy EU neumí předpovídat svá zadlužení. Zlepší to nová pravidla? - komentář k evropským fiskálním pravidlům (s. 14).

Hospodářské noviny

Sv. 68, (2024) č. 130 (8.7.2024)

Počet bankrotů podnikatelů v Česku letos přibývá (s. 2); Funguje. Nefunguje. Obce a ministerstvo se neshodnou ani na základním chodu Portálu stavebníka - digitální stavební řízení (s. 3); Hádky o daň z cukru. Potravináři se bouří, experti jsou pro - vyšší zdanění slazených nápojů (s. 5); Na 96 procent solárních panelů je z Číny, změnu přinese jen jiné nastavení cel - rozhovor s J. Kameníčkem ze spol. Raylyst (s. 13); Cla na čínská elektroauta mohou otevřít i továrny v Evropě - komentář (s. 15).

Hospodářské noviny**Sv. 68, (2024) č. 131 (9.7.2024)**

Jak dostat od státu co nejvíc? Podívali jsme se, kolik peněz poslat do penzija a kolik do DIP - státní podpora sporeni na stáří (s. 3); Taháme za kratší konec, přiznává muž, který hlídá, aby vláda nenafukovala příjmy: covidový rok 2020 ukázal, že vláda ne vždy dokáže správně odhadnout vývoj ekonomiky. I to je jeden z důvodů, proč na její předpovědi dohlíží Výbor pro rozpočtové prognózy - rozhovor s M. Skořepou, předsedou VRP (s. 10-11); Kryptoměnové trendy: desítky milionů dolarů lze vydělat na recesi postavené na vodě či pivu (s. 12); Přijmout, nebo nepřijmout euro? Jak na otázku odpovídá současný ekonomický výzkum (s. 15); Cestu do pekla rozpočtových deficitů dláždí skvělé daňové plány - komentář (s. 15).

Hospodářské noviny**Sv. 68, (2024) č. 136 (16.7.2024)**

Prodeje nových bytů v Praze zrychlují, v Brně padl cenový rekord: hypotéky zlevňují jen kosmeticky (s. 1); Bič na úvěrové firmy: dlužníka jste si neprokleply, půjčku dostat neměl. Vraťte mu poplatky a úrok (s. 4); Gejzír báječných nápadů vede státní rozpočet ke dnu - komentář (s. 14); Proč je Orbán v čele EU nebezpečný a co s tím může Evropa dělat - komentář k předsednictví Maďarska v Radě EU (s. 15).

Hospodářské noviny**Sv. 68, (2024) č. 138 (18.7.2024)**

Inflace v Česku byla v červnu devátá nejnižší v EU - 2,6 % (s. 2); Rekordní stamiliardový tendr má vítěze. Dva nové jaderné bloky v Česku postaví Korejci (s. 3); Změny v důchodové reformě: do penze by se mohlo jít nakonec dřív, než vláda původně plánovala (s. 4) a související komentář na s. 14; Vraťte se neomezené odpočty DPH u služebních aut? Dvumilionový limit "lex Ferrari" skončí (s. 13); Byla by inflace v Česku v posledních letech nižší, kdybychom měli euro? - komentář (s. 15).

Hospodářské noviny**Sv. 68, (2024) č. 141 (23.7.2024)**

Dluh unijních zemí vzrostl, nejvýrazněji na Slovensku (s. 2); Na stavebních úřadech to vře a mluví o stávce. Nový IT systém je na draka, zoufají si úředníci - digitalizace stavebního řízení (s. 6); Čínští komunisté hledají recept na růst. Daňová reforma má podle nich zařadit spravedlivější rozdělování příjmů (s. 10); Ceny energií se možná stabilizují, ale jejich budoucí nárůst je nevyhnutelný - komentář (s. 14).

Hospodářské noviny**Sv. 68, (2024) č. 144 (26.7.2024)**

E-Německo je minulostí, potvrzují klesající prodeje elektroaut. Tlak na odklad pro "spalováky" roste (s. 9); Proč se na akciových trzích začalo mluvit o velké rotaci a dalších obracech - burzy (s. 12); Apple Pay se otevírá třetím stranám. Příležitost je to hlavně pro fintechy a digitální banky (s. 13); Koruna pod tlakem. Výkon ekonomiky je důležitější než srpnové rozhodnutí ČNB - komentář (s. 15).

Hospodářské noviny**Sv. 68, (2024) č. 146 (30.7.2024)**

Stát škrtne 32 povinných formulářů pro podnikatele a nahradí je jedním. Novinku začne testovat u sebe - jednotné měsíční hlášení zaměstnavatelů (s. 3); Není možné, aby chudší státy EU platily obranu těch bohatších, říká Sikorski - rozhovor s polským ministrem zahraničí (s. 5); "Tropický Stalin" se vyhlásil vítězem voleb. Zruinované zemi s obřími zásobami ropy hrozí i demografická katastrofa - Venezuela a Maduro (s. 7) a související komentář na s. 14; Digitalizace stavebního řízení nemá porodní bolesti za sebou - komentář (s. 14).

Hospodářské noviny**Sv. 68, (2024) č. 147 (31.7.2024)**

Český růst je jen pozvolný. Brzdí ho zaseklý průmysl (s. 2); Stát chce zákonem urychlit vznik větrných a solárních parků - obnovitelné zdroje energie (s. 3); Lichvářský úrok už tolik neřešíme, poskytovatelé půjček chybují jinde - rozhovor s L. Vackem, zástupcem finančního arbitra (s. 6); ČNB sníží sazby patrně o tradiční čtvrtku - komentář (s. 13); Jediná věc, na které se všechny soupeřící partaje v Česku shodnou: chaotické utrácení, které nevede vůbec nikam - komentář ke konsolidaci státního rozpočtu (s. 15); Škrcení ekonomiky už bylo dost. Česko snižování sazeb potřebuje - komentář k měnové politice (s. 15).

Účetnictví nevýdělečných organizací a obcí**Sv. 2024, č. 2**

Novela technické vyhlášky o účetních záznamech - č. 96/2024 Sb. (s. 2-4); Účtování kurzových rozdílů (s. 5-11); Vnitřní kontrolní systém v nestátní neziskové organizaci z pohledu účetnictví a auditu (s. 12-21); Finanční kontroly z pohledu digitalizace (s. 22-29); Prevence a osvěta v oblasti zneužití nevýdělečných organizací a zákon č. 253/2008 Sb., o některých opatřeních proti legalizaci výnosů z trestné činnosti a financování terorismu, ve vztahu k českým nevýdělečným organizacím jako povinným osobám, a jeho novelizace zákonem č. 107/2024 Sb. (s. 30-33); Odvod za porušení rozpočtové kázně uložený státnímu fondu (s. 34-36).

Unes - účetnictví neziskového sektoru**Sv. 22, (2024) č. 6**

Kulturní a sportovní služby z pohledu DPH - dokončení (s. 9-12); Kontroly kvality - u auditorů a auditorských společností (s. 26-30); Návrh zákona o hromadných žalobách - zákon č. 179/2024 Sb. (s. 31-32).

MINISTERSTVO FINANCÍ
Odbor Provoz ICT
Oddělení Informační podpora a knihovna

Přehled nových knih

Přehled nových knih

Daně.....	58
Finance. Bankovníctví. Měnový systém	59
Informatika. Počítače.....	59
Podnik a podnikání	59
Práce. Zaměstnanci. Zaměstnavatelé	59
Právo.....	60
Veřejné finance. Rozpočet.....	61
Životní prostředí	61
Ostatní	61

Daně

30336

International Bureau of Fiscal Documentation

European tax handbook 2024

Evropská daňová příručka 2024

Amsterdam : International Bureau of Fiscal Documentation, ©2024, 1487 stran : tabulky, schémata
Referenční příručka věnovaná základům daňových systémů evropských zemí a výběru nejdůležitějších daňových aspektů každé jurisdikce. Popis je založen na informacích o 49 evropských státech a jurisdikcích dostupných na počátku roku 2024. První kapitola je věnována zdanění v Evropské unii - základní charakteristice daní a výši sazeb. Je doplněna textem několika směrnic EU (č. 2009/133/ES - směrnice o fúzích, č. 2011/96/EU - o společném systému zdanění mateřských a dceřiných společností z různých členských států a její doplňky a č. 2003/49/ES - o společném systému zdanění úroků a licenčních poplatků). Další kapitoly přinášejí podrobnější informace o zdanění právnických a fyzických osob, kapitálových příjmů, o DPH a o daních vybíraných srážkou z dividend, úroků a licenčních poplatků i o mezinárodních aspektech, oblasti správy daní a zamezení vyhýbání se daňové povinnosti v jednotlivých zemích Evropy (abecedně uspořádaných). - 35th annual edition - ISBN: 978-90-8722-876-7 (brožováno)

30335

Valentin Bendlinger

The OECD's global minimum tax and its implementation in the EU a legal analysis of Pillar Two in the light of tax treaty and EU law

Globální minimální daň OECD a její uplatňování v EU právní analýza druhého pilíře ve světle daňových smluv a práva EU

Alphen aan den Rijn : Kluwer Law International, 2023, xxvi, 555 stran : tabulky, grafy

Knihla si klade za cíl objasnit základní a technické otázky týkající se globální minimální daně. Snaží se odhalit složité důsledky technického rámce GloBE a zkoumá vztah mezi materiály OECD v oblasti soft law, včetně modelových pravidel OECD pro GloBE a komentáře ke GloBE, daňovými smlouvami a nedávno přijatou směrnicí EU o GloBE. Málokdy v historii mezinárodního daňového práva došlo v tak krátké době k tolika změnám: v závratném množství zpráv, pracovních programů, konzultací a oznámení OECD s aktivní podporou EU vytvořila rámec pro globální minimální daň (druhý pilíř neboli GloBE). Mezitím se jurisdikce potýkají s praktickými problémy při začleňování složitěho souboru pravidel do svých vnitrostátních právních systémů. Autor analyzuje druhý pilíř z technického a politického hlediska a rovněž důkladně zkoumá slučitelnost druhého pilíře s daňovými smlouvami a právem EU. Za tímto účelem obsahuje analýza také názorné příklady a pragmatická řešení nesčetných technických a politických otázek druhého pilíře. Srovnání modelových pravidel OECD pro GloBE a směrnice EU o GloBE osvětlí společné body a odchylky. - Poznámky. - ISBN: 978-94-035-3287-5 (vázáno)

30368

Petr Vondraš, Igor Pantůček

Zákon o dani z přidané hodnoty

Praha : Wolters Kluwer, 2024, xvi, 703 stran

Praktický výklad komentovaných ustanovení zák. č. 235/2004 Sb., o dani z přidané hodnoty. Komentář obsahuje hodnocení jednotlivých ustanovení z pohledu jejich aplikace v běžné praxi a případně konkrétní příklady. V textu komentáře jsou zohledněny novely zákona platné k 1.1.2024, včetně tzv. konsolidačního balíčku. - Vydání první - ISBN: 978-80-7676-920-5

Finance. Bankovníctví. Měnový systém

30334

Paul de Grauwe

Economics of monetary union

Ekonomie měnové unie

New York : Oxford University Press, 2022, x, 304 stran : tabulky, grafy, rámečky

Čtrnácté vydání De Grauweho učebnice, která odráží nejnovější poznatky o institucionálních změnách v Evropské měnové unii (EMU), se snaží podnítit čtenáře ke kritickému uvažování o udržitelnosti eurozóny. Autor využívá autoritativní, stručný přístup k analýze teorií a politik týkajících se měnové unie, což čtenářům umožňuje vyváženě porozumět různým argumentům a perspektivám. Novinkou tohoto vydání je obsah týkající se dopadů COVID-19 na eurozónu a Evropskou centrální banku (ECB) a rozšířené pokrytí historie měnové unie. První část zkoumá důsledky přijetí společné měny, zatímco druhá část se zabývá problémy spojenými s fungováním měnové unie. Obě části analyzují evropské zkušenosti a problémy, kterým čelí Evropská centrální banka (ECB). - 14th edition - Bibliografie, rejstřík. - ISBN: 978-0-19-284977-9 (brožováno)

Informatika. Počítače

30369

Marek Laurenčík

Excel 2021 : práce s databázemi a kontingenčními tabulkami

Praha : Grada, 2024, 184 stran : ilustrace

Práce s rozsáhlými tabulkami (databázemi) v šesti hlavních tématech: Databázové operace v Excelu; Formátované tabulky; Práce s dotazy pomocí nástroje Power Query; Využití externích dat; Kontingenční tabulky; Datový model Excelu; Výpočty v jazyku DAX. Výklad je doplněn řadou příkladů. - První vydání - Zkušební data lze stáhnout na webu nakladatelství Grada www.grada.cz. - ISBN: 978-80-271-3937-8 (brožováno)

Podnik a podnikání

30370

Petr Pivko

Správa majetku srovnatelná s obhospodařováním

Praha : Leges, 2023, 120 stran : ilustrace

Analýza právní úpravy minifondů podle zákona o investičních společnostech a investičních fondech. Práva a povinnosti spojené s touto správou, právní vztahy s investory a povinnosti vůči ČNB. Evropská právní úprava a analýza české právní úpravy. Výzkum tuzemského trhu minifondů (velikost majetku, náklady, aktiva). Legislativní nedostatky. - Vydání první - ISBN: 978-80-7502-695-8

Práce. Zaměstnanci. Zaměstnavatelé

30337

Claudia Goldin

Career and family : women's century-long journey toward equity

Kariéra a rodina : cesta žen k rovnoprávnosti v průběhu staletí

Princeton : Princeton University Press, 2023, xii, 330 stran : tabulky, grafy

Renomovaná ekonomická historička, držitelka Nobelovy ceny za ekonomii C. Goldin sleduje cestu žen za vyrovnáním rozdílů v odměňování žen a mužů a vrhá nové světlo na pokračující boj za dosažení rovnosti mezi páry v domácnosti. Kniha sleduje, jak generace žen reagovaly na problém sladění kariéry a rodiny v době, kdy dvacáté století zaznamenalo zásadní změnu v rovnosti žen a mužů, a odhaluje, proč skutečná rovnost pro dvojí kariéru zůstává frustrujícím způsobem nedosažitelná. Autorka vychází z desetiletí vlastního průkopnického výzkumu a přináší pohled na rozmanité zkušenosti vysokoškolsky vzdělaných

žen od devadesátých let minulého století až po současnost, přičemž zkoumá aspirace, které si vytvořily, a překážky, jimž čelily v oblasti kariéry, zaměstnání, manželství a dětí. Představuje, jak jsou mnohé profese "nenasytné", platí neúměrně více za dlouhé hodiny a práci o víkendech, a jak to udržuje rozdíly mezi ženami a muži. Goldinová ukazuje, jak éra pandemie koronaviru vážně ztížila postup žen, ale zároveň růst práce na dálku a flexibilní práce může být světlou stránkou této pandemie. - Poznámky. - ISBN: 978-0-691-22866-2 (brožováno)

Právo

30366

Dana Ondřejová

Průvodce uzavíráním smluv

Praha : Wolters Kluwer, 2024, 533 stran

Komplexní pohled na postup při uzavírání smluv (kontraktační proces). Přehledně od fáze před uzavřením smlouvy až do okamžiku jejího podpisu. V první části jsou v knize uvedeny otázky ke zvážení před vytvářením (posuzováním) návrhu na uzavření smlouvy. Formou praktického rozboru "univerzální vzorové smlouvy" nabízí publikace v druhé části konkrétní ukázky a modelové příklady formulářů smluv. Dále obsahuje i podrobné výklady právních institutů, zásad a principů, naviguje čtenáře skrze možné problémy a navrhuje vhodná řešení. Výklad je doplněn i o relevantní soudní rozhodnutí a přehled judikatorní praxe. Právní stav publikace je k 1.5.2024. - 4. aktualizované a doplněné vydání - ISBN: 978-80-7676-769-0 (brožováno)

30367

Eva Horzinková, Vladimír Novotný

Správní právo procesní

Praha : Leges, 2024, 398 stran

Výklad obecné části správního práva procesního. Učivo je rozčleněno do kapitol: Obecné vymezení základních pojmů; Obecně k problematice správního práva; Správní orgány jako subjekty správního řízení; Účastníci řízení a jejich postavení; Některé procesněprávní instituty a pojmy; Úkony ve správním řízení; Postup před zahájením řízení; Správní řízení v 1. stupni; Správní rozhodnutí; Některé další způsoby rozhodnutí; Řádné opravné prostředky; Přezkoumávání pravomocných rozhodnutí; Další formy správního řízení 1. stupně; Správní exekuce; Jiné postupy správních orgánů. Publikace vychází z právního stavu platného ke dni 3.10.2023. - 7. aktualizované a doplněné vydání - ISBN: 978-80-7502-699-6 (brožováno)

Úplné znění zákonů (ÚZ)

30300/1590

Energetika : zásadní změny od roku 2024 : redakční uzávěrka 11.3.2024

30300/1595

Penzijní spoření a připojištění : redakční uzávěrka 29.4.2024

30300/1596

Pojišťovnictví; Pojištění odpovědnosti z provozu vozidla : redakční uzávěrka 13.5.2024

30300/1592

Trestní předpisy : redakční uzávěrka 15.4.2024

Veřejné finance. Rozpočet

30364 Pouze prezenčně

předkladatel Petr Fiala, předseda vlády

Návrh státního závěrečného účtu České republiky za rok 2023 : materiál je předkládán podle § 30 odst. 5 a 6 zákona č. 218/2000 Sb.

Praha : Ministerstvo financí ČR, [2024], 9 sešitů

Návrh státního závěrečného účtu ČR za rok 2023 obsahuje tyto sešity: Sešit A: Návrh Usnesení Poslanecké sněmovny k návrhu státního závěrečného účtu ČR za rok 2023. Sešit B: Ekonomický vývoj a hospodaření sektoru vládních institucí. Sešit C: Zpráva o výsledcích hospodaření státního rozpočtu. Sešit D: Zpráva o stavu a vývoji státních finančních aktiv a státních záruk. Sešit E: Zpráva o řízení státního dluhu. Sešit F: Zpráva o hospodaření dalších složek veřejných rozpočtů a o fondech organizačních složek státu. Sešit G: Tabulková část. Sešit H: Ukazatele kapitol státního rozpočtu. Sešit I: Informace o postupu privatizace a o stavu a použití prostředků vedených na zvláštních účtech (dle zák. č. 178/2005 Sb.). - (brožováno)

Životní prostředí

30371

Tomáš Břicháček

Green deal : Zelený úděl

Praha : Institut Václava Klause, 2024, 266 stran

Green Deal či Zelený úděl je plán a postupně vznikající rozsáhlý soubor opatření, pomocí kterého chce EU do roku 2050 dosáhnout nulových čistých emisí skleníkových plynů. Autor si klade otázky, zda zachrání Unie planetu, nebo jenom poškodí sama sebe? A bude Green Deal novou strategií růstu a cestou k prosperující společnosti, nebo čeká společnost zaostávání a propad životní úrovně? V první části představuje autor Green Deal v obecné rovině. V další části nabízí ohlédnutí za dosavadním vývojem plánu včetně událostí, které jeho nastolení předcházely. Třetí část obsahuje přehled doposud přijatých a projednávaných konkrétních opatření napříč různými odvětvími. V závěrečné části předkládá autor svůj vlastní pohled na Green Deal. Obsahuje polemiky, komentáře a glosy týkající se tématu. - Vydání první - ISBN: 978-80-7542-103-6 (brožováno)

Ostatní

30372

Andrea Schulte-Peevers ; překlad: K. H. Doutná

Berlín do kapsy : největší zajímavosti : místní doporučení

Praha : Svojtka & Co., 2024, 192 stran : ilustrace, mapy +1 mapa (38 x 54 cm složeno na 13 x 9 cm)

Kapesní cestovní průvodce městem. Největší zajímavosti. Tipy na výlet. Užitečné informace. - 3. edice - Přeloženo z angličtiny. - ISBN: 978-80-256-3597-1

30373

Benedict Walker, Helena Smith ; překlad: Pavel Wurm

Bruggy a Brusel do kapsy : největší zajímavosti : místní doporučení

Praha : Svojtka & Co., 2019, 160 stran : ilustrace, mapy +1 mapa (38 x 54 cm složeno na 13 x 9 cm)

Kapesní cestovní průvodce městy. Největší zajímavosti. Tipy na výlet. Užitečné informace. - Přeloženo z angličtiny. - ISBN: 978-80-256-2627-6

30338

Bernhard Poerksen

Digital fever : taming the big business of disinformation**Digitální horečka zkrocení velkého byznysu s dezinformacemi**

[Basingstoke] : Palgrave Macmillan, 2022, xiii, 213 stran

Varování před terorismem, falešné zprávy, senzace a skandály v reálném čase - svět propojený sítí se zmítá v nervovém šilenství, v němž se vše stává viditelným: banální i strašné, bezuzdné zneužívání i anonymní útok. Kniha Digitální horečka analyzuje vzorce urážek a agitací, které se staly charakteristickými pro sociální média i internet a odhaluje jejich ničivý dopad na naše představy o pravdě, diskusi, autoritě a moci. V tomto nekonečném koloběhu hněvu Poerksen tvrdí, že inteligentní využívání informací se musí stát součástí všeobecného vzdělání poskytovaného školami: digitální společnost se musí přeměnit na společnostmediálně vyspělou. - Poznámky. - ISBN: 978-3-030-89521-1 (brožováno)

30375

Mark Baker ; překlad Eva Cachová

Krakov do kapsy : největší zajímavosti : místní doporučení

Praha : Svojtka & Co., 2020, 160 stran : ilustrace, mapy +1 mapa (38 x 54 cm složeno na 13 x 9 cm)

Kapesní cestovní průvodce městem. Největší zajímavosti. Tipy na výlet. Užitečné informace. - 2 edice (2020) - Přeloženo z angličtiny. - ISBN: 978-80-256-2731-0 (brožováno)

30376

Sandra Henriques, Joana Taborda ; překlad Jan Styblík

Lisabon do kapsy : největší zajímavosti : místní doporučení

Praha : Svojtka & Co., 2024, 160 stran : ilustrace, mapy +1 mapa (38 x 54 cm složeno na 13 x 9 cm)

Kapesní cestovní průvodce městem. Největší zajímavosti. Tipy na výlet. Užitečné informace. - 2 edice (2024) - Přeloženo z angličtiny. - ISBN: 978-80-256-3598-8 (brožováno)

30377

Marc Di Duca ; překlad Pavel Wurm

Mnichov do kapsy největší zajímavosti : místní doporučení

Praha : Svojtka & Co., 2019, 160 stran : ilustrace, mapy +1 mapa (38 x 54 cm složeno na 13 x 9 cm)

Kapesní cestovní průvodce městem. Největší zajímavosti. Tipy na výlet. Užitečné informace. - 1 edice (2019) - Přeloženo z angličtiny. - ISBN: 978-80-256-2524-8 (brožováno)

30379

Benedict Walker, Kerry Christiani, Marc Di Duca, Catherine Le Nevez, Leonid Ragozin and Andrea Schlte-Peevers ; překlad Tereza Horvátová

Německo : nejlepší místa, autentické zážitky

Praha : Svojtka & Co., 2019, 324 stran : ilustrace, mapky

Cestovní průvodce upozorňuje na nejzajímavější místa Německa, doporučené trasy a nabízí praktické informace. - 2. edice (2019) - Přeloženo z angličtiny. - ISBN: 978-80-256-2533-0 (brožováno)

30378

Paula Hardy, Abigail Blasi ; překlad Eva Cachová

Řím do kapsy : největší zajímavosti : místní doporučení

Praha : Svojtka & Co., 2023, 192 stran : ilustrace, mapy +1 mapa (38 x 54 cm složeno na 13 x 9 cm)

Kapesní cestovní průvodce městem. Největší zajímavosti. Tipy na výlet. Užitečné informace. - 3. edice (2023) - Přeloženo z angličtiny. - ISBN: 978-80-256-3351-9 (brožováno)

Odbor Provoz ICT Oddělení Informační podpora a knihovna

Výpůjční doba knihovny

Pondělí a středa:

(otevřeno i pro veřejnost)

9:00 - 12:00 ; 13:00 - 16:00

Úterý a pátek:

9:00 - 12:00 ; 13:00 - 15:00

Čtvrtek:

9:00 - 12:00

Letní výpůjční doba knihovny

Pondělí a středa:

(otevřeno i pro veřejnost)

9:00 - 12:00 ; 13:00 - 15:00

Úterý a pátek:

9:00 - 12:00

tel.:

257042588

e-mail:

knihovna@mfcz.cz

Informace pro veřejnost:

<https://www.mfcz.cz/cs/ministerstvo/sluzby-verejnosti/odborna-knihovna>

Intranet:

<https://knihovna.urad.mfcz.cz/oknihovne.php>

International VAT monitor Finanz-Rundschau Der Betrieb Bulletin for international taxation Bankovníctví The Economist Finansy Soudní rozhledy
danová a hospodářská kartotéka Monatsbericht des BMF Hospodářské noviny Poradce veřejné správy Daně a právo v praxi EKO Politická ekonomie pa
Jahrbücher für Nationalökonomie und Statistik Clo-douane European taxation Euro The Financial regulator Ekonomická revue Prague economic pa
WirtschaftsWoche Umsatzsteuer-Rundschau Daňový expert Kapitál Praktický poradce v daňových otázkách Deutsche Bundesbank - Monatsbericht Obo
ravní rozhledy Wirtschaft und Statistik Voprosy ekonomiki Geldpolitik & Wirtschaft Ekonom Financial Times Právník CEE Quarterly Pojistné rozp
četnictví Auszüge aus Presseartikeln Národní pojištění Bundesgesetzblatt Statistiken - Daten & Analysen Ekonomické rozhledy Handelsblatt Biate
scal studies The International economy Acta Oeconomica Pragensia Finance a úvěr FinanzArchiv Conjoncture Finanční, daňový a účetní bulletin O
finanz-Rundschau Právní rádce Daně a účetnictví bez chyb, pokut a penále Journal of financial crime Finanzmarktstabilitätsbericht Journal of mone